

Sextus liber

Construēti at si prāte assignās ppriū. ā ad hoc qd ē assignauit ppriū. aut ad h qd nō ē prigēte prāte ei qd nō ē inecē. erit ei pprium qd positū ē nō eē ppriū. vt qm̄ q assignauit ppriū entis. pati aut facere prāte assignans ppriū ad h qd ē assignauit ppriū. Nā cū es ē r possibile pati. quid aut facere erit. Quare ppriū entis erit possibile pati quid ā facere. Sic poit p̄sideratōez p̄structiūā pozi o poitā dicēs si. p̄ puz assignat prāte alicui s̄betō. qd nō p̄t nō iesse illi s̄betō manēte i rez natura. tūc tale ppriū ē qd n̄ est opia^m ē ppriū. Cui^m est. vt si q̄s assignauit ppriū entē simplr qd possibile ē pati l facere qd est s̄betō. ppriū ā simplr ē hoc ē prāte qd ē assignās. ppriūz ad huc assignat. pprium ad h qd est. nō tūc entē qd actu ē. ppriūz possibile pati face re erat alicui. ppriūz. Quia cū ens ē tunc et l possibile pati aut facere aliqd. g. ppriūz entis erit qd possibile est pati aliqd ā facere. Cū qm̄ ppriū assignat h̄z prātem materie tūc nihil p̄bitet assignari. pprium qd est potestate es ad subiectum ens actu.

Deīn destruēti qd ē. si supabūdātiā posuit ppriū. Nō ei erit ppriū qd positū ē eē. ppriūz. Accidit ei sic assignātib⁹ ppriū non de quo rōez. nomē vey. eē Corrupta ei re nihil mī⁹ erit rō. Nā cor̄ q sūt alicui ppriū maxie in erit. vt si q̄s assignet ignis ppriū cor̄p⁹ leuissimū. Corrupto ei igne erit aliqd cor̄p⁹ qd leuissimū erit. Quare n̄ erit ignis pprium cor̄pus leuissimū.

Hic poit sedāz p̄siderationez p̄structiūā q est ista si a liqd ppriūz deīn p supabūdātiā. pōat esse. ppriūz alicui⁹ s̄betō nō dicit p supabūdātiā. male ē facta assignatio. Quia accidit sic assignātib⁹ ppriūz nō verā esse rōez. rē q nō s̄betō est. vey. Quia corrupta re nihilomin⁹ vera erit rō q est ppriūz. qz ad huc alicui alij p̄t id qd positum fuit s̄betō. s̄betō ipz. ppriū maxie h̄ est p supabūdātiā. Ex^m est. vt si q̄s assignet ignis ppriū esse cor̄p⁹ leuissimū cor̄p⁹ tunc corrupto igne l posito nō esse. ad huc aliqd cor̄p⁹ residuoqz ab igne leuissimū erit. r tūc nō erit ppriūz ignis q sit corpus leuissimū.

Construēti at si nō supabūdātiā posuit p/ p̄riū. Erit ei s̄z h̄ bñ positū ppriū. vt qm̄ qui posuit hoīs ppriū aial māfuctū natura. non supabūdātiā assignauit pprium. Erit fm̄ hoc bene positum pprium.

Hic poit calce libri p̄sideratōez p̄structiūā dicens si alicui nō assignauit ppriū s̄z supabūdātiā h̄ ē i sup̄lō gdu tūc s̄z h̄. i. ex ea pte erit pprium bene assignatum.

Circa textum sūt dubia p̄mū est. Quō h̄ considera⁹ differt a quadā alia supius pōita vbi deīn fuit. q opozez p̄siderare nedū sp̄z s̄b alternā. sed sp̄alissimā. Solutio consideratio supius posita refer/ tur ad pprium sp̄z. r̄ interimitur pprium ibi si non poit hoc consideratio specie. hic vero interimitur ex p̄structiōe subiecti in q̄tuz destructo subiecto ad huc potest existere

ppriūz. Ex^m est. vt destructo aere ad huc potest manere leuissimūz cor̄p⁹.

Secundum dubium est

Quō ppriū nō d̄t ex eo q prāte ict. cum tūc de tale de aptitudinē sic ict prāte. So⁹ Alteri aptitudo ē du/ plex. Una est actia. r̄ illa est actu. Alia ē passiuā sumpta materialr. r̄ illa ē potentia. r̄ nō actu. Cū est in istō s̄betō/ ratōib⁹ videt vnum p̄trarioz. p̄bari p̄ reliquū. nō est hoc in cōueniens qm̄ vñ p̄trarioz est causa alterius.

Et tūc deīn sufficit re expōne textuali quinti libri topicoz. In quo ponunt p̄sideratōez pulcherric q appli/ cate diuers⁹ materijs nō medio crit̄ cuiuslibz studio so sunt vtiles. q̄ et p̄ diuersa exēpla moralia. r̄ rōnalia fm̄ q̄ ex egit. p̄posita p̄sideratōez declarata. r̄ qz h̄ liber sic r̄ p̄ce/ rētes duo ordinarie legi nō p̄sueuerūt in gymnasio agri/ pinen⁹ colonie. nec i bursa disputari cū currāt i p̄clari/ bus p̄sideratōib⁹ non curauit formatas positō nes ex/ posito textui subiungere.

Ius aut qd ē circa definitōes ne/ gocij ptes s̄t quicqz. aut ei qm̄ o/ mino nō est vey. dicere de quo no/ mē r̄ rōez. P̄p̄ozt ei hoīs defini/ tōez de oī hoīe verā eē. ā qm̄ gñe exite non posuit i gen⁹. vñ nō in cōueniens genus po/ suit. P̄p̄ozt em̄ qd definitur in genus po/ nentem differentias addere. Nā maxie eoqz q̄ sunt in definitione gen⁹ videt definiti sub/ stātiā significare. Aut qm̄ nō ppria ē defi/ nitio. P̄p̄ozt ei definitōez ppria eē que ad/ moduz pus deīn est. Aut si oīa q̄ d̄ctā sūt fa/ tiens nō determinauit. neqz dixit quid est esse definiti. Reliquū autem p̄terea q̄ d̄cta sunt si determinauit qdem non bene aut em.

Iste est sept⁹ liber topicoz aristotil⁹ i quo p̄ rēmi/ nat re nō ē minādī. p̄blema definitōis. Et diuiditur i q̄ttuoz tractat⁹. In p̄⁹ docet destruere definitōez s̄z se. In secūdo docet eā interimere quo ad suas ptes. r̄ sp̄aliter quo ad ēm̄ios absolutos. In tertio facit idem quo ad ē/ minos p̄notatōis. r̄ tot⁹ vlibus. In quarto rēminat re definitōib⁹ totoz integralium. P̄mū tractat⁹ habz duo capitula. p̄mū est in quo docet destruere definitōez quo ad eius bonitatem. In scdo quo ad eius entitatem. P̄ri/ mum capitulum habet quattuoz ptes. In p̄ma p̄mittit ordinem dicendoz. In scdo ponit rēfectus in generali p̄ quos rēstruitur definitio. quo ad eius bonitatem. In t̄/ tio. p̄sequitur sp̄aliter p̄mū rēfectum. In quarto. p̄seq/ tur alios rēfectus. Quo ad p̄mū dicit. q̄ eius negocij dialecticā qd est circa definitōes. quicqz sunt ptes siue rēfectus hoc est quicqz modis p̄tingit interimere p̄blema definitōis id est p̄blema in quo q̄ritur an aliquid in/ sit vt definitio. P̄mo interimitur si re quo cūqz p̄dicat⁹ nomen definiti. non est verum p̄dicare rationes siue rē/ finitionem talis definiti. r̄ hoc modo interimitur p̄ rē/ finitio si non inest. quia oportet boniuis rationem siue definitōnem veram esse re omni boni. et eodē modo

dicendum est de qualibz alia definitione relata ad suuz p/ priam definitiōem. Scdo iterum si definitiō est i gñe r il/ le q̄ definit nō potest definituz i gen^o qd̄ p̄m̄ est ponēdū in de/ finitione. Ad si posuit ip̄z i gen^o nō tñ posuit i gen^o pue/ niēs. s̄ forte i remotū analogū. Et b^o rō est qz o3 definitiōe rem aliq̄ definitiōem ponere gen^o r postea addere dñas ge/ neri q̄ gen^o definitiōem vsqz ad vlti^m actū. Quia gen^o vide/ tur maxie oim eoz q̄ s̄ in definitiōe s̄ bñaz definitiōe si/ gnificare. Tertio iterum definitiō qm̄ nō est p̄ria defi/ nitiō id est p̄uertibilis cū sp̄e definita. o3 enī eā p̄ria esse que ad moduz dñi ē. Quarto iterum definitiō si omnia q̄ dca sunt faciēs siue obseruās nō d̄t assignata definitiō qd̄ ē sui definitiōe p̄ eñalia illi. Quinto iterum definitiō si quid idicat qd̄ ē eē definitiōe nō bñ idicat quia obscurz r nō claz gñat itellōn. Iste igit̄ s̄ quicqz ptes h^o nego/ tij nō definitiōis qz definitiō ex his nō cōponit̄. s̄ negoti/ um definitiōis pblemat̄ definitiōis iterimēde. circa ista quicqz vsqz r h^o quicqz nō vt ptes itegrales ad definitiōes referūt sed mod^o inxrendi quicqz acceptus ab his quicqz accipitur r hoc modo s̄ ptes r non aliter

Circa exordū istī libꝝ mouetur questio. Vtz p̄hs ouemēti ordi/ ne docet vltimo in hoc libro defini/ tionis pblema terminare.

Et videt̄ qz nō qz eē p̄siderare s̄ bñaz r qd̄ dicit̄ rei illi^o est p̄siderare definitiōem. s̄ s̄ spectat ad metaphysicuz vtz septio metaphysicuz nō ad dialecticū igit̄ non d̄z docere cōmiare pblema definitiōis. Minor p̄batur qz definitiō ex p̄rijs pcedit̄ ppter qd̄ etiam philosophus scdo posteriorz de definitiōe determinat. Scdo sic pfectus simū est pblema definitiōis igitur anī omnia fuisset de terminatum de eo. Cōsequētia p̄batur quia pfectiora sunt priora. Antecedens p̄batur quia omnia alia p̄dica ea vt dicit̄ philosophus in p̄mo huius sunt quodāmo/ do definitiua. Pro veritate q̄siti est sententia philoso/ phi in hoc libro sexto r ponitur iste discursus

Maioꝝ. Scdm̄ generationis ordinē p/ cedit̄ imperfectum p̄fectum r pblema de inhe/ rentia specificata qd̄ est simplicis inherētie pblemati magis vicinum. Minor. Pro/ blema accētis cui^o eē est in eē p̄uert̄ q̄ maxie cū simplicis inherētie pblemate sicut definitiōis colligens p̄fectiones triū p̄cedentiū maxie est ab eo remotū. Conclusio. Igit̄ philosophus in hoc libro congrue docet p/ blema definitiōis tanq̄ p̄fectissimū cōstru/ ctive r destructiue terminare

Maioꝝ est oim rōnaliū p̄hoꝝ quo ad p̄mā p̄te quia sic materia q̄ est qd̄ imperfectissimū in gñe ent̄ tanq̄ p̄na p̄cedit̄ actū siue formā q̄ ex ea p̄ gñatōez educit̄. Se/ cūda ps ps ex his q̄ dca s̄ i p̄ncipio scdi libꝝ qz p̄blea vocat̄ simplicis inherētie qd̄ absqz renotatōe itētōis alie^o q̄ttuoz p̄dicatoꝝ q̄rit̄ p̄dicatū in eē s̄ bco r tale p̄cedit̄ illd̄ qd̄ ē de inherētia specificā sic simpliciter magis p̄positum r ita

qd̄ est magis vicinū tali in pblemata istoz q̄ttuoz p̄dica toꝝ p̄cedit̄ r hoc vt d̄t mioꝝ p̄o est pblema accētis s̄ b dca rōez qz accētis pblema nō q̄rit̄ nisi nudā inherētia sicut p/ blema simplicis inherētie. eo qz eē nō est nisi in esse. Qz s̄ definitiōis pblema colligit̄ p̄fectiones triuz p̄cedē/ tium p̄z s̄atqz ab accētis colligit̄ in eē a gñe eñaliū in eē r a p̄rio p̄uertibilis in eē r sic pblemata ip̄a req̄rent ad sui p̄structōez p̄la q̄ pblemata alioꝝ p̄dicatoꝝ. Con/ clusio seq̄t̄ ex p̄missis. Ad obiecta i oppositū. Ad p̄m̄ est dōm. Qz definitiō p̄siderat̄ tripliciter. Uno modo vt est tota rei q̄ditas exis eadem cū re r sic p̄cedit̄ argumē/ tum. Scdo accipitur vt est mediū remōstrandi passio/ nem de subiecto r sic de ea determinatur scdo posteriorz. Tertio consideratur vt est mediū cōminandi pblemata dialectica in q̄b^o oñditur p̄dicatum in esse subiecto sub/ eōi intentione definitiōis p̄ cōia r p̄abilia r sic defini/ natur de ea in p̄posito. Ad scdm̄ dca est in declaratōe discursus r in p̄positione minorē

Circa textum est vnicū dubium.

Quo gen^o in definitiōe d̄t maxie dicere qd̄ dicit̄em definitiōem cū tñ ip̄z sic sic materia r p̄na r dca vt forma r act^o p̄l̄ idicat̄ q̄ p̄na. So. Alberti qz gen^o ē vt qd̄ sub/ stās r i qd̄ p̄dicatū r b^o p̄fert̄ et̄ sp̄e i qd̄ p̄dicari r vt in quid p̄dicatū stās r fixū in seip̄o videt̄ eē. Dca autē p̄ficiat tanq̄ q̄litas qd̄a r sic p̄dicat̄ in quale inq̄tum omnis forma in quale p̄dicat̄ r ergo maxie generi puenit̄ eē quid oim eoz que in definitiōe ponuntur

Si ergo non vtz est de quo nomen r rō ex his q̄ sunt ad accidens locis p̄siderandū. Nā illic vtz vtz vel non vtz ois p̄sideratō fit qm̄ em̄ qm̄ inest accētis disputam^o qm̄ p̄m̄ dicim^o qm̄ at̄ qm̄ non inest qm̄ non p̄m̄. Si vero non in cōuenienti genere posuit. Aut si nō p̄ria ē assignata rō ex his q̄ s̄ ad gen^o et p̄riū dicit̄ lo c̄ p̄spiciēdū. Reliquū at̄ si nō d̄ finiuit̄ aut si non bñ definiuit aliquo modo transiundo dicere

Hic p̄ p̄r̄ oñt̄ de q̄b^o mōis iterimēdi definitiōez ē in b libro agēdū volēs i effectu qz in eē mōis iā cūteratos qd̄a s̄ d̄ q̄b^o ē definitiōem r qd̄a d̄ q̄b^o nūc ē cōmiandū. Quo ad tres p̄mos mōs s̄at̄ d̄miatū ē i p̄oib^o qz q̄ttuz ad b qd̄ ē definitiōez in eē l̄ nō in eē. s̄m̄ cōmiat̄ his p̄sideratōib^o b^o q̄ i scdo libro adducte s̄ ad in eē vt accētis r iō nō o3 ad b adducere sp̄ales p̄sideratōes. Quia qm̄ i scdo libro d̄i sputatū ē qm̄ accētis q̄nalit̄ in eē tūc qz ab in eē cāt̄ v̄m eē accētis p̄dicatū de s̄ bco statū oñsuz fuit qm̄ v̄m ē id in esse r qm̄ oñsū ēi eod̄ qm̄ nō in eē tūc oñsū fuit qm̄ nō ē d̄m̄ p̄rū de s̄ bco nā illuc i scdo vtz v̄m l̄ nō v̄m s̄ p̄rū d̄ s̄ bco p̄ simpliciter in eē v̄l nō in esse p̄dicatum in subcō eis cōsi/ deratio cōmiat̄. Due scde ptes h^o negotij definitiōis scz si q̄s posuit definitiōem i p̄uicenti gñe. s̄ si p̄uertibilis ē assignata rō siue d̄fini^o ex his p̄sideratōib^o r lo c̄ q̄ ad ge^o siue ad in eē ge^o i q̄rto libro h^o scie r q̄ ad p̄riū siue ad in eē vt p̄riū i qui^o h^o scie libro adducte s̄m̄ in esse s̄. Et p̄dicatū d̄ bis duab^o p̄tib^o ē p̄spiciēdū qz or ill^o b duo sufficiēt̄ p̄siderent̄. Relictū i ē i b sexto p̄siderandū de quarto r quinto. si defi/ niens nō d̄finiuit̄ p̄ qd̄ destruit̄ s̄ bñā d̄finitōis. Aut si

Sextus liber

nō bñ definitio p qd destruit bonitas definitōis. De his enī duob⁹ in hac sexta methodo aliq⁹ mō p coia et pbabilia trāsūdoz nō definitiōdo nec pfidādo sbilitē vsq⁹ ad cāz assigtiōne relinqtur dicere i hac methodo.

Primū ḡ inspicendū ē si nō bñ definitio. Facilius enī qdlibet fecisse q̄ bñ fecisse. palam ḡ qm peccatū circa hoc maius eo qd la borosius est. q̄re argumētatio facilioz q̄ circa hoc q̄ q̄ circa illud sit

Hic ponit q̄ ordine velit de istis duob⁹ determinare dices q̄ pmo inspicendū est si nō bñ definitio. bñ pmo determinandū est quōd interimēda ē definitio qm nō bñ in dicat esse definitio et postea quōd ē interimēda qz nō indiat esse definitio. Et rō b⁹ fm pbm est qz et si simplr sit an bñ esse tū q̄ facili⁹ est qdlibet fecisse q̄ bñ fecisse s; p fecit sui bonitate id magi errat circa bñ facere aliqd q̄ circa facere eo q̄ laborosius est bñ facere q̄ facere quia pla reqrūt ad bñ facere q̄ ad facere simplr. ppe qd facili or ē argumēta⁹ o pponēt q̄ ē bñ qd ē bñ facere q̄ facere simplr a facilioz at inchoādū et pla s; ex q̄b⁹ destruit bñ facere definitōez q̄ q̄b⁹ destruit facere eā simplr.

Sūt at ei⁹ qd est nō bñ ptes due. Unuz qdem obscura interpretatōe vri. Oportz enīz definitōe vt ptingit planissima interpretatiōe vri eo q̄ inotescendi cā reddi⁹ definitō. Scdm at si ampli⁹ dixit definitiōez q̄ oz nā omē qd appositu est in definitōe pter necessaria supfluū est.

Ista scōda ps b⁹ capli in q̄ pbs ponit duos modos q̄b⁹ interimē definitio q̄ ad ei⁹ bonitate d. q̄ ei⁹ nego/ ei⁹ qd est nō bñ assignata esse definitiōne due sūt ptes. Prima ps interimēs definitiōne est si fuerit obscura. b⁹ est si vri obscura interpretatōe. Et rō qz oz definitiōe vri planissima interpretatōe eo q̄ definitio dat eā innotescēdi definitiō. Scōda ps interimēs ē si ampli⁹ dixit definitiōne q̄ oporteat. si data fuerit si supflua. i. ptingat aliqd qd essentia ē appositū. Quia omē qd in definitiōe appositū ē vltra eē definitiō ē supflūū. Appositū at est qd nō est in esse definitiō. b⁹ loquēdo de definitiōe dialectica dicēte qd tm. Definitio vō dices qd r. ppe qd ad demia/ toz ptingz qz remiratorz p sicutat cāz qre passio inest s; lecto ponit q̄ qd est passio. nō ē supflūū in illa definitiōe apponere eā q̄ nō est de esse passiois.

Rursus at vtrūqz qd dictū ē in ples ptes didit. Un⁹ ḡ loc⁹ ei⁹ qd obscure est si sit eq̄/ uocū alicui qd dictū ē vt qm generatō ē ductio ad subūam et qm sanitas ē p mēsuratio calidoz et frigidoz. Equoca enī ductioz cō mēsuratio. Incertū ē ḡ vtz vult dicere eoz q̄ signant ab eo qd multipl^r dicit.

Hic ponit quōd q̄libz istaz ptiū diuidit in ples ptes. Et pmo psequitur de pmo ponens sex modos q̄bus definitio reddi⁹ obscura. Prim⁹ ē si in definitiōne ponit ali qd multipl^r siue equocet. et b⁹ est ei⁹ vt si q̄s definitiōdo generatiōne dixerit. est ductio in sbam siue in eē sba/ le. Dia enī noia sbalia in tio definitiōe equoca sunt ad actiōne agētiōz et passiōe. Cū ductio cū sit ductiō actō

et est etiā ducti passio/ obscurā facit definitiōne. Sicut etiā qm definitio sanitas est cōmensuratio calidoz siccoz frigidoz et humidoz. equoca enī sūt ductioz cōmensuratio. Incertū est ḡ vtz illoz id est qd illoz duoz significatioz talis equoca velit dicere qm tale equoca ponit

Sitr at et si definitio multipl^r dicto diuidens nō dicit. Incertū enī vtrius definitiōne assignauit. Lōtingit enī calumniari velut nō cōueniēte definitiōne ad oia/ quoz definitiōne assignauit. Maxie at ptingit hmoi si/ eri latere equocatōe. Lōtingit at et diuidē/ te quotiens dī hoc qd in definitiōne assignatū est s; illm facere. nā si fm nullm modoz sufficienter dictū ē: manifestū erit qm definitiōes erit non fm modū

Hic ponit r⁹ modū quo interimē definitio. dī. Si definitū fuerit multipl^r dictū fm equocatōez. et nō distinguat p distinctionē multiplicis in quo sensu definitiōne incertū erit cui⁹ significati vel definiti multipl^r dicit assignauit definitiōne ab aduersario. q̄ ipa nō pueniat definitio ad oia. b⁹ est p oibus significatis q̄z definitiōne p equocatōne assignauit. Maxie at ptingit hāc increpationē fieri latere equocatōe. Latet at qm nō deminat p distinctionē. Lōtingit at diuidentes ēt modis dī equocū qd positū est in definitiōne facere syllogismuz p tale definitiōne ponētē nam distincto ipō multiplici si tūc fm nullū modoz vel sensu multipl^r definitiō sufficienter clare dicta est definitio. manifestū qm nō ē definitiō tal fm modū q̄ definitio dī de definitio

Ampli⁹ si fm trāslationē dixit vt sciaz in cadibile. aut terrā nutriticē. aut tpantia psonātia. omē ei incertū/ qd fm trāslatōez dī. Lōtingit at et trāslationē dicētē calumniari velut nō ppe dicētē. nō enī aptabit dicta definitio vt in tpantia. nā ois psonātia in sonis

Hic ponit 3⁹ modū q̄ reddit definitio obscura. et ē si definitio def p trāslationē ipa reddit obscura. vt si aliq̄s de simēdo sciam dixit eā incadibile. aut definitiōes trā dicat eā nutriticē. et tpantia definitiōes dicat esse psonātia. qz qd fm trāslationē dī incertū est. qz nescit q̄ similitudine trāsferat. et id ptingit calumniari et q̄ fm trāslationē definitiōz nō aptabit dicta definitio. ppe sup tris fm inis. Luz enī dicit tpantia. ppe nō p̄ adaptari. qz psonantia dicta. ppe nō est nisi in sonis

Ampli⁹ si est gen⁹ psonātia tpantie duobus generib⁹ erit idem nō ptingit se inuicē. Nā neqz psonātia p̄tutē. neqz p̄tus cōtinēt psonantiam

Hic ponit alia rōez ad idē d. si p̄dco mō fieret definitio definitū poneret in duplici gne. qz si gen⁹ tpantie dī cal et ppe dicat idem eē in duob⁹ gñib⁹ nō ptingit se inuicē. b⁹ est. nō sbalēnati possit. qz tpantia p̄ in gñēdūtia vt manifestū est. et in gñē psonāti. cū tū psonātia nec ptingat s; se d̄tutē. nec vt ppe ptingit psonātia. b⁹ at est incōueniēs vt dicit scōda regla antep̄ntalis.

Amplius si non positis nominibus vritur vt Plato ymbriū oculum. aut

felagon putrimoꝝ dāꝝ aut medulla ossigena-
 Nā omne qđ insuetū obscurū. Quedā at neqꝫ
 fm equocatōem neqꝫ fm trāslatōez neqꝫ p
 prie tñ dicūtur. vt lex mēsurā v'l imago eozū
 que naturalr iusta sūt. Sūt at hmōi peiora
 trāslatōe-nā trāslatio quodāmō facit notū
 quod sigrum est p silitudinē. Qes em trāsf
 ferētes fm aliquaz silitudinem trāsserūt. Qđ
 aut hmōi est nō facit notū. Nā neqꝫ silitudo
 inest fm quā mēsurā v'l imago lex dꝫ neqꝫ di
 ci solet. Quare si pprie mēsurā v'l imāgiez le
 gem dicit eē mētē. imago em ē cuiꝫ gnatio ē
 per imitatōem. h at nō est legi. si at nō pprie
 Palam qm obscure dixit. r peius quolibet
 eozū que fm trāslatōem dicūtur.

Hic poit qrtū modū dices si qđ in definitōibꝫ vtiē nō
 positū nōibus h est in eo significato v'l mō fecādi q sunt
 impositi. tñc definitio ē obscura. sicut plato dixit vmbri
 aliū oculū. eo q vmbra alioꝝ obūbreē. Aut putrimoꝝ/
 dāꝝ h est putridi corrosiū puluerē dicit felagon. h ē fāt
 siue amaritudis angore v'l angustia. r ita definit. Est
 aut felagon puluis putri siue putredis carnis corrosi
 uus. Al fm alio s ē serps comēdes corpa mortuorum.
 Aut medullā dixit ossigenā. eo q in ossibꝫ ē genita. Nā
 his tribꝫ mōis dca ē obscurū qđ icōsuetū ē. r nō in ppria
 significatōe terminorum positū. Quedā at sūt q neqꝫ sunt
 multiplicia fm equocatōez dca. neqꝫ fm trāslatōez dca
 neqꝫ fm trāslatōez ponūt definitōes. nō tñ vtunt nōibꝫ
 pprie dca. qz aliē vtunt nōibꝫ q sūt iusticia. vt cū definiē
 dō dꝫ q lex ē mēsurā v'l imago eoz que naturalr sūt iusta
 Et est tal definitio peior ea q dāta ē p trāslatōez. Quia
 trāslatōe dca ad minꝫ p silitudinem de definito notificat
 abusuē aut dca intellēm penitꝫ obscurat. Primum pz
 qz oēs trāsserētes se fm aliquā silitudinem se trāsserūt. et
 id p illā silitudinem aliq mō declarat definitū. Nōmē at
 abusuē sumptū nihil facit notū. Et h idō qz nec silitudo
 inest talibꝫ nōibꝫ abusuē. sicut q mēsurā v'l imago lex
 dica. nec etiā in tali fecatōe solet lex dici. h potꝫ a ligādo
 eo q ad penā obligat trāsgressorē. r q si intendēs pprie
 loq mēsurā vel imaginē legē iustoz dixit mentē. imago
 em pprie dicta est cuiꝫ gnatio p artem naturā vel imitati
 onē fca est. vel vt de bularꝫ est rei ad rē eequādā indris
 silitudo. Tal at gnatio figure nō inē legi. Si at nō pprie
 intēdit loq. palā est qm obscure dixit siue definitōem p
 obscura posuit. r peiꝫ qlibet illoꝝ mōꝝ definiūt q ille q
 per trāslatōem definiūt. qz ista p silitudinem aliquid cer
 tificat. illa vero nihil certificat.

Ampliꝫ si nō manifesta ē sꝫ rō ex h qđ dꝫ
 Nā q bñ assignat sꝫ rias p significant.

Hic poit qntū modū dices si definiūt tali definitōe
 per quā nō est manifesta rō p rarij. si definitū bz sꝫ rī. defi
 nitio ē intermēda. qz sꝫ rīoz ē idē genꝫ qđ cū diuidit sꝫ rīe
 dꝫ rīe sūt manifeste. r id q definite nouit vñū sꝫ rīoz nouit
 et reliquū. qz cū gñe r p raria dca pstituit reliquū. qā
 qui bene p definitōem assignauit hoc mō p raria assign
 nauit q vñū cognoscat ex reliquo

Aut si per se dicta nō sit manifesta cuius

definitio est. sed velud que sunt antiquoꝝ
 scriptoꝝ. nisi qđ supscripserit nō pgnosceba
 tur qđ vñū qđ qz. Et ergo si nō plane ex hu
 iusmodi inspiciēdum est

Hic p. ponit sextū modū quo definitio q ad bñ ē in
 terimis dices. si definitōe aliq assignata nō est manifestū
 cuiꝫ est definitio. h sit incertū velud sunt epigramata id ē
 supscripōes atiquoꝝ in qbus nō ponēbat nomē illiꝫ
 cuiꝫ erant. r ita erāt ignota. Dicit autē (epigrama) ab
 epi qđ est supꝫ r grāma lrā qđ supscripō. Sed (epira
 pbiū dꝫ) titulꝫ sepulchral cōtinens nomē sepulci. r tempꝫ
 obitus eiꝫ cū alijs cōditionibus.

Si aut ampliꝫ dixit definitōem primum
 quidē p silitudinē si quo vsus est qđ oibꝫ isit
 v'l oīno. v'l simplr exntibꝫ. v'l ex his q sub co
 dē gñe sūt definitio. ampliꝫ em dici necārium
 est h. oꝝ em genꝫ qđ ē ab alijs separe. dꝫ nam
 aut ab aliquo eoz q sunt in eodē gñe. ergo
 qđ in oīnibus quidē inest simplr separe a nul
 lo. qđ p oīnibꝫ q sub eodē gñe sunt inest
 nō separe ab his q sunt in eodem gñe. quare
 vanum hoc modo appositum.

Ista est qrtā ps huꝫ capli in qua pbs docet interi
 mere definitōne rōne supfluitatis. r poit qnqꝫ modos
 quibꝫ dꝫ definitio supflua. Primo reddit supflua defini
 tio si definitō aliq q id ē aliq vsus est qđ sui cōitate oī
 bus iest. id est si definitio da p trāscendēs sicut p ens v/
 nū vel hmōi qđ oīnibus inest. vel oīno v'l simplr exntibꝫ
 cōsiderādū etiā si in appōne aliq tali vsus est qđ oibus
 sic h eodē gñe positū qđ est genꝫ definiti vsus est. Quia
 tale appositū necāriū est dici esse ampliꝫ siue supfluum.
 Cuiꝫ rō est. qz nihil ponendū est in definitōe qđ non se
 parat ab alijs. qz oꝝ definitū separe ab alijs gñibus et
 ab his q nō sunt in eodē gñe cū definito. qđ aut positum
 in definitōe oīnibꝫ simplr inest vt ens. a nullo separe eo
 q oīnibꝫ uenit. r ita nullā dꝫ nam ab aliquo facit. et sic
 addit inutiliter r supflue in definitōe id qđ oīnibus inē
 que sūt h eodē gñe cū definitū nō separe ab his q sūt sub
 eodē gñe cū definito. h poit cōuēntiaz ad illā. Ab alijs
 aut gñibꝫ separet p genꝫ positū. r sic supflue addit in de
 finitōe qđ oīnibꝫ uenit q sūt h eodē gñe. ppter qđ vanū
 et inutile est hmōi positū. Sed forte dices. ens apposi
 tū in definitōe separe definitū a nō ente r sic nō supflue
 appoitur. Ad qđ rīdet Alterꝫ q tales obiectōes sūt sꝫ r
 uole. qz eadē separtio sꝫ a nō ente fit p qđlibet genꝫ siue
 gñalissimū siue subalternū in definitōe positum. ppter
 quod intelligitur definitum esse.

Aut si est primum qdem qđ appositum est
 ablato em h r reliq definitio ppria erit. r ino
 dicat substantiā. Simplr aut dōm omne sup
 fluum quo ablato qđ reliquū est. qđ definit
 manifestum facit. tal aut r aīc definitio si est
 numerꝫ ipa seipm mouēs. Flam seipam mo
 uēs est aīa. sicut plato definiūt. aut ppriū q
 dē est qđ dꝫ nō idicat at subām iterēpro nūe
 ro. quolibz g mō seheat difficile ē explanare.

Sextus liber.

Utendū ē nomibus q̄ latent ad impediens
 vt phlegmatis definitio est humidū primū
 a cibo indigestū vnū enī primum nō multa.
 Quare supflūū indigestū appositu. Nā h̄ ab
 lato reliqua erit propria definitio. nō enī cō
 tingit a cibo ⁊ aliud q̄dez primū esse. aut nō
 simplr. primū a cibo phlegma. s; indigesto rū
 primū. Quare addendū ē indigestū. Nā illo
 q̄dem mō dicta nō vera erit definitio. si q̄dē
 nō oim primū vez est. Aut si q̄d eoz que sūt
 in definitione nō oibus inest q̄ sub eadez sūt
 spē. Nam tales p̄cius definiūt q̄ qui vsi sūt
 quod inest oibus his q̄ sunt illo q̄dē mō. reli
 qua ppria erit definitio ⁊ tota ppria erit Sim
 pliciter ad q̄libet addito vero tota definitio
 ppria fit. nā vnicuiq; eoz q̄ sūt vnū ē eē q̄d ē.
 Quare si p̄les erūt eiusdē definitiones idem
 erūt ei q̄d definit esse q̄d fm vtrāq; definiti
 onē si generat. Hec at nō eadē sūt eo q̄ defi
 nitiones diuerse. Manifestū ē qm non defi
 niūt q̄ nō p̄ priora et euidentiora determināt.

Hic p̄ oit quō reddat definitio supflua d. si in definiti
 one aliqd ponat q̄ ablato ad huc residuū est p̄uertibi
 le cū definitio indicat q̄d est esse eius. tūc definitio ē sup
 flua. Simplr enī et vlr omne illud supflūū est dicendū q̄
 ablato a definitione q̄d reliquū est. residuū sufficiens
 manifestū facit id q̄d definitū est. Ex^m est in definitōe
 aie quā posuit Plato. si dicat aia numer⁹ seipz mouēs
 In q̄ definitione supflue ponit numerus. qz ablato nu
 mero ad huc q̄d reliquū est p̄uertit euz aia. ⁊ sepat aiaz
 a natura. q̄ nō mouet seipz. et est p̄ncipiū mor⁹. ⁊ q̄d
 in aliq; p̄ se ⁊ nō fm accūs. et id supflue ponit numerus
 Sz forte aliq; diceret q̄ numer⁹ nō supfluit. qz est
 nō sepat ab alijs generib⁹ aiam. nec ab his q̄ sunt sub
 eodē genere. tū id q̄d dī mouēs seipm nō indicat sbam
 siue q̄d definiti ablato numero a definitōe. qz numerus
 dicit q̄d aie vt dicit Plato. Si at sic aliq; dicat. Dd̄m
 est q̄ q̄cunq; mō se habeat numer⁹ ad aiam siue vt gen⁹
 siue nō. difficile est explanare. nec est p̄ntis negocij. sed
 oibus talibus que sic latent appositā definitiōib⁹ vtz
 sint supflua vel ncāria. vtendū est ad impediens defini
 tionē. Ex^m patere p̄t in definitione phlegmatis data
 de ipō fm cām agentē q̄ dicit q̄ est humidū p̄mūza a ci
 bo sepatū indigestū. In qua definitione supfluit in
 digestū. eo q̄ residuū scz humidū p̄mūza a cibo sepatū
 euz ipō p̄uertit. qz q̄d p̄ supabundatiā dī vni soli p̄uēt
 Primū at p̄ supabundatiā dī. et phlegma ē vnū solū
 p̄mūza a cibo sepatū. et euz eo est p̄uertibile p̄ter h̄ q̄ in
 digestū addit. et q̄ indigestū supflue addit. eo q̄ h̄ ab
 lato ad huc q̄d reliquū ē. ē definitio ppria ⁊ p̄uertibilis
 euz phlegmate. eo q̄ nō p̄tingit a cibo vl q̄d est saltē a
 liud q̄d p̄mūz q̄ phlegma sepati. Istud at p̄. corrigat vo
 lens q̄ definitio illa in q̄ addit indigestū nō ē supflua.
 qz phlegma nō est simplr p̄mūz sepatū a cibo. h̄ est p̄mū
 indigestū. Quāuis enī cholera sepat tū illa sepat vt
 se; sanguis residens ⁊ ad splenē mittit. Et quis melā

cholera sepat illa tū sepat vt adustus q̄ddā ⁊ trāsmittit
 ad splenē fellis. solū phlegma sepat vt p̄mūz indigesto
 rum. ⁊ sic o; addere indigestū. Et ita intelligēdo nō su
 pfluit q̄d dī indigestū. nā illo p̄mo mō dicta ⁊ intellecta
 definitio phlegmatis nō erit vera definitio fm dī ē re
 finitionis. p̄ter h̄ q̄ phlegma oim sepatū a cibo p̄mū
 est. qz an digestionē q̄ fit in epate facta ē p̄ma digestio ī
 stomacho. per quā grossūz a subtili p̄ calorē digestūz
 sepat vt p̄ portenariū ad inferiora vētris mittat. ⁊ tūc
 subtile p̄ venas q̄ sunt in epate sugat. ⁊ ibi scda digesti
 one phlegma fit viscosūz et indigestū p̄mūz ibi indige
 stūz a cibo q̄ vocat chymus vl massa ptisanaria latine
 vocat. et q̄ est vere cibus et in cibus mēbris aptat sb me
 dio talamo cordis. vt dicit p̄s. Quis hoc nō dicat Ga
 lien⁹. h̄ nulla de illo est vis. qz exempla ponimus nō vt
 ita sint s; vt sentiāt addiscētes

Si p̄o q̄d eoz q̄ sūt in definitione nō oī
 bus insit q̄ sūt sub eadē spē impossibile ē to
 tā definitionē ppriā esse. nō enī p̄uersim p̄di
 cabit dē re vt aial gressibile bipes tetracubi
 tū. Nā h̄mōi definitio nō p̄uersim p̄dicatur
 dē re eo mō q̄ nō in oibus inest q̄ sub eadem
 specie sunt tetracubitū.

Hic ponit 3^m modū. d. Si in definitione ponat ali
 q̄d q̄d nō p̄uenit oib⁹ p̄tentis sb definitio. tal definitio est
 supflua ⁊ interimēda. et tal p̄t definit q̄ illi q̄ vsi illo
 q̄d oibus inest q̄ s; qz cōe p̄ appōnes ⁊ restrictionē restri
 cruz fit p̄uertibile. ⁊ sic tādē tota definitio fit p̄uertibil.
 Definitio nē vō in q̄ ponit illud q̄d nō p̄uenit oī p̄tento
 impossibile est fieri p̄uertibile ⁊ propriam. eo q̄ nō con
 uersim p̄dicat dē re definita. Ex^m est vt si definitio bo
 mis q̄ est aial gressibile bipes addat tetracubitū. id est
 q̄tuor cubitoz. nō valet definitio. qz tetracubitūz cōuēt
 alicui hominē nō oī. et sic nō p̄dicat talis definitio p̄uer
 sim dē definitio. eo q̄ nō oibus q̄ s; sb specie definita q̄ ē
 h̄o inest tetracubitū.

Rursū si idē frequēter dicit. vt q̄ cupiam
 appetitū delcātōis dicit. Nā oīs cupia de
 lectatōis est. Quare ⁊ idem cupie delcātio
 erit. Si q̄ definitio cupie appetitū delcātō
 nis. nihil enī differt cupiam dicere aut ap
 petitū delcātōis. Quare vtrūq; eoz delcātō
 erit. aut h̄ q̄dē nihil icōueniēs. nā ⁊ h̄o bipes
 ē. Quare et q̄d homi idem ē bipes erit. Erit
 at idē h̄o aial gressibile bipes. q̄re aial gressi
 bile bipes. s; nō p̄ter h̄ incōueniēs aliq̄d ac
 cidit. neq; ei de aiali gressibili bipes p̄dicat.
 sic enī bis de eodez bipes p̄dicat. s; de aiali
 gressibili bipede. bipes dī. q̄re tm̄ semel bi
 pes dī. Silt at et in cupia. nō enī de appe
 titū delcātōis eē p̄dicat. s; de vniuerso. q̄re
 semel ⁊ hec p̄dicatō fit. Nā ē at bis dicere idē
 nomē incōueniētū. s; frequēt dē aliquo idēz
 p̄dicare. Sicut Zenocrates prudēciam dē
 terminatiuā et contemplatiuā eozum que

sunt dicit eē. **Nā** determinatiua p̄replatiua q̄/
dam ē. Quare bis idē d̄r addēs rursuz r̄ p̄re/
platiuā. **Silr** at̄ r̄ quecūq; refrigeratōnem
p̄uatiōne caloris q̄ est f̄m naturā dicūt eē.
Nā ois p̄uatiō eī est qd̄ f̄m naturā inest.
Quare sup̄fluu ē addere f̄m naturā sed suf/
ficat fortasse dicere p̄uatiōez caloris eo qd̄
ip̄a p̄uatiō euidēs facit qm̄ eius quod est
f̄m naturam dicitur

Hic poit̄ q̄rtū modū q̄ redd̄t̄ definitio sup̄flua dicēs
si in aliq̄ definitōe ponat̄ idē fr̄q̄nter ex eadē pte ip̄a su/
p̄flua r̄ nugatoriā ē r̄ ita intermēda. **Exē** ē sicut si q̄s
definiēs p̄cupiam dixit qd̄ ē appetit̄ r̄ telectatōis nugatō
est qd̄ ois p̄cupia telectatōis ē r̄ telectatio ē intelligitur
em̄ p̄cupia pastura in fruitōe telcābil̄ r̄ tal̄ pastura si/
ue fruitio est ip̄a telectatio sensibil̄. **Et** istō exē^m ē posituz
f̄m platonē q̄ dixit qd̄ ois telectatio mot̄ passiu⁹ ē in
sensibilē aiām p̄pter idē est r̄ p̄cupia telcātio r̄ in telcā/
tione tal̄ f̄m platonē itez d̄r p̄cupiscētia r̄ sic sensus ē
cōcupiscētia appetit̄ p̄cupie pascētis ser̄ fructis telcābi/
li quo fruit̄ p̄pter qd̄ idē erit telcātō ip̄i p̄cupie r̄ sic idē
fr̄q̄nter d̄r sic q̄ p̄ sup̄fluu definitio p̄cupie dat̄ qm̄ d̄r cō/
cupiscētia ē appetit̄ r̄ telcātōis p̄ hoc qd̄ vtrūq; loꝝ te/
lectatio r̄ sic idē fr̄q̄nter ponit̄ r̄ sic dat̄ definitio p̄cupis/
cētie p̄ sup̄flua r̄ est p̄ app̄dem eiusdē tal̄ definitio f̄m
bonitate intermēda. **Aut** oꝝ dicere qd̄ nihil ē incōueniēs
qm̄ in p̄pōne nō ex eadē pte sbiecti vel p̄dicati fier̄ h̄ si so/
lū in sbiecto vel solū in p̄dicato fiat qm̄ vel definitio tota
subiect̄ r̄ aliqd̄ de ea p̄dicat̄ vel ip̄a tota p̄dicat̄ r̄ aliqd̄
appositū sbiect̄ de quo ip̄a tota p̄dicat̄. Quia hō est bi/
pes r̄ idē est bipes ip̄i homi. r̄ sic erit idē bipes homi. qm̄
p̄dicat̄ de eo. **Silr** est idē hō est aial gressibile bipes r̄ tal̄
bipes ē gressibile bipes ē bipes r̄ aial gressibile bipes est
bipes h̄ nō p̄ h̄mōi fr̄q̄nter dicere accidit incōueniēs
aliqd̄ qd̄ vnū d̄r ex pte sbiecti r̄ reliquū ex pte p̄dicati et
ecōuerso sicut qm̄ idē de se p̄dicat̄ r̄ arguit sic hō est bipes
aial gressibile bipes ē hō q̄ aial gressibile bipes ē bipes
et aial bipes est gressibile bipes neq; em̄ est incōueniēs
qd̄ definitio boīs dat̄ qd̄ hō ē aial bipes qd̄ nō p̄dicatur bi/
pes de aiali gressibili p̄ modū p̄pōnis vt sic sensus aial
gressibile ē bipes. Quia si tūc adderet itez bipes vt sic
diceret̄ al̄ al̄ gressibile ē bipes bipes est incōueniēs p̄pter
repetitōem ex eadē pte p̄dicati fr̄q̄nter positi h̄ tota te/
finitio p̄us simul sbiect̄ r̄ postea bipes vt idē de definitō
ne p̄dicat̄ sicut aial gressibile bipes est aial r̄ nō est nu/
gatio qd̄ repetitio nō fit ex eadē pte h̄ vnū sbiect̄ r̄ alte/
rū p̄dicat̄ ita qd̄ de aiali gressibili bipede p̄dicat̄ qd̄ nihil
est incōueniēs qd̄ tūc sel̄ tm̄ bipes p̄dicat̄ r̄ silr est in p̄o/
ri exēplo de p̄cupia qd̄ est appetit̄ r̄ telcātōis vt sic sensus
appetit̄ ē telectatio h̄ p̄pter tota definitōe in sbiecto po/
sita r̄ p̄ sbiecto telcātio p̄dicat̄ r̄ sic nō ē in eadē pte cō/
cupiscētia r̄ telcā⁹ h̄ p̄cupia i sbiectō ē r̄ telcātio in p̄dicato
r̄ sic nihil ē incōueniēs vn̄ bis dicere idē noīe nō ē sp̄
re nūero incōueniētū h̄ de nūero incōueniētū ē dicere
fr̄q̄nter idē de eodē r̄ ex eadē pte p̄dicari. **Et** est ex^m zeno/
cratis q̄ sic definit prudētia est determinatiua r̄ p̄replatiua
eoz q̄ st̄ q̄ definitio nō valet ex q̄ determinatiua r̄ cōtem/
platiua idē sunt r̄ ponūtur ex eadē pte nā determinatiua
cōtemplatiua q̄dam est r̄ nō p̄uertit̄ qd̄ p̄templādo qd̄
faciendū sit determinat̄ qd̄ sit agendū ex p̄templādo p̄pter

quod bis idē r̄ re eodē dicit̄ siue p̄dicat̄. **Rursus** in
alio exēplo idē dicit̄ multoties ex eadē pte qd̄ dicit̄ refri/
gidatōem p̄uatōem caloris q̄ est f̄m naturā. Quia ois
refrigidatio d̄r apud medicos nō alteri⁹ caloris na/
tural̄. **Et** qd̄ ab extrinseco calore refrigerant̄ nō infrigida/
ti h̄ frige facti d̄r r̄ ergo sup̄flue addit̄ f̄m naturā cū p̄
intellectū erat in illo r̄ sic intelligit̄ exēplū inductū

Rursus si vli dicto addidit̄ r̄ p̄ticulare
vt si demētia d̄minutōem expediētū r̄ iust/
torū. **Nā** iustū expediēs q̄ddam ē quare p̄ri/
nef iustū in expediēte abūdās igit̄ iustū. **Nā**
qui dixit vle addidit̄ r̄ p̄ticulare. **Et** si medi/
cinā disciplināz sanatiuoz aiali r̄ homi aut
legem imagiem eoz q̄ naturalr̄ sunt bonaz
iusta. **Nā** iustū bonū q̄dem. Quare fr̄q̄nter
idē dicit̄. **Utr̄** q̄ bñ vli nō bñ definitur p̄
hoc r̄ h̄mōi p̄piciendum

Hic ponit̄ q̄ntus mod⁹ r̄ est iste si in eadē definitōe
ponat̄ vle r̄ p̄ticulare additū vli p̄ copulā ex eadē pte
definitio est sup̄flua vt si dicat̄ homo est aial r̄ est rōnale
gressibile. **Exemplū** vero p̄bi est si q̄s definitōe demētia
am dixerit qd̄ est d̄minutio vel remissio in penis exhibē
dis expediētū r̄ iustoz talis em̄ remissio demētia ap/
pellat̄ in p̄ncipe. In illa em̄ definitōe iustū qd̄ est p̄clia/
re respectū expediētis addit̄ expediētū p̄ copulatiuā p̄iun/
ctiōne. Quia iustū est p̄ticulare ad expediēs p̄t̄ qd̄ nō
est iustū cui⁹ demētia est remissio nisi expediēs ad repub/
licaz obseruandā qd̄ maxie sic exigētia penaz p̄pter iustū
cōtinet̄ in expediēte abūdās q̄ talis definitio qd̄ d̄r
vle addidit̄ r̄ p̄ticulare p̄ copulā tanq̄ diuersum sit ab
ip̄o cū in p̄ticulari itez dicat̄ vle. **Aliud** exēplum sile
est si q̄s medicinā dicit̄ disciplinā sanatiuoz aiali r̄ ho/
mī r̄ intelligit̄ nō de scia medicie h̄ de medicia purgā/
te vel obseruāte sanitate aiali r̄ homi. Quia em̄ dixit aia/
li nō oportuisset dixisse homi qd̄ aial repetit̄ in boīe. **Et** si
mle ex^m est qd̄ legē definiēs dixit legē esse imaginē eoz q̄
naturalr̄ st̄ bona r̄ iusta eo qd̄ lex accipit̄ posita ad ima/
ginē naturalr̄ r̄ iustis nā iustū est q̄ddam bonū r̄ p̄ticu/
lare ip̄i boni in q̄ repetit̄ bonū r̄ idē sic definiēs fr̄q̄nter
idē dixit r̄ p̄tra definitōem peccauit.

Circa textū expositum est dubiū

Utr̄ drā sine nugatōe siue sup̄fluitat̄ vicio p̄t̄ addi q̄ntis
cū tñ videat̄ se h̄re p̄ mo^m p̄ticularis respectū q̄ntis. **So/
lutio** Alberti sic qd̄ nō inutilē addit̄ h̄ ad q̄ntis definitō
nē sicut formatiua gl̄ in sp̄m. **Particulare** vō aliū p̄t̄ in
definitōe addi vli h̄ nō p̄ mediū copulatiue p̄iunctōis di/
uersitate denoiantis. **Sz** ecōtra nūq̄ p̄t̄ vle addi p̄ticu/
lari sicut p̄z dicēdo homo aial qd̄ idē est dicere homo ani/
mal̄ q̄si diceretur homo aial animal.

Utr̄ vero definitur r̄ dicit̄ quid est eē vli
nō ex his primū ergo si nō per priora r̄ cui⁹
dētorā fecit definitōem. **Nāq;** definitio red/
ditur causa cognoscēdi qd̄ dicit̄. **Cognosci**
mus aut̄ nō ex quibuslibet sed ex prioribus
et euidentioribus quēadmodū in demonstrati/
onibus sic em̄ ois doctrina r̄ ois disci

Sextus liber

plina bz. Manifestū ergo qm̄ qui nō p̄ hmōi
determinauit non definiuit. Nā si d̄finiuit plu
res erūt eiusdem definitōes. palā ergo qm̄ et
qui p̄ priora et euidētiora āpli⁹ definiuit meli⁹
Quare vtreqz erūt d̄finiōes eiusd̄ hmōi at
non videt. Nam vnicuiqz eoz q̄ sūt vnū eēē
qd̄ est quare si plures erūt eiusd̄ definitōes
idem erit ei qd̄ definiūt esse qd̄ scdm̄ vtranz
definitōne significat. hec aut̄ nō eadz sūt eo
q̄ definitōes sūt diuerse. Manifestū ergo
qm̄ non definiuit qui nō p̄ priora et euidenti
ora definiuauit.

Stud est scdm̄ caplm̄ in quo pbs docet q̄to est inte
rimenda definitio h̄ad e⁹ s̄btātā et entitā ita q̄ nō re
manet definitio sic destructa. Et circa h̄ ea facit p^o oñe
quo modo interimat definitio quia non datur p̄ p̄ora et
notiora sūt. S̄do quōd iterimē qm̄ n̄ dat p̄ notiora. Ter
quōd interimatur quia nō datur p̄ notiora tm̄. Circa pri
mū pmo ponit intentū suū dicens q̄ tūc cōsiderandū ē
vtr̄ definitio indicat quid est ipsius definiti vel nō. Et
primo ponit talem consideratōm. Si definitio non dat
p̄ priora et euidētiora definitio ipsa erit interimēda.
Et hoc pbs dupliciter pbat. pmo ostensiuē sc̄do per im
possibile. Primo sic. Sicut se habēt p̄ncipia demonstra
tionis ad cōclusionē ita p̄ncipia definitōis ad definitū ē
conclusio demonstratōis nō inferē ex quibuscūqz p̄nci
pijs s̄er p̄oribus et notioribus ergo nō contingit esse defi
nitū indicari p̄ q̄cūqz p̄ncipia s̄er p̄orā et notiora. Mi
nor p̄tūt superius in posterioribus analyticis. S̄dm̄ ostē
ditur sic. Si definitio nō daret necessario p̄ p̄orā et noti
ora sc̄q̄ret q̄ vni⁹ rei plures essēt definitōes. Quia defi
nitio data p̄ posteriora et euidētiora definitio ē definitio
et illo cōcesso palā est q̄ mltō magi ille definiuit q̄ p̄ prio
ra et notiora definitōem assignauit. et h̄ erit alia definitio
eiusd̄. et sic vni⁹ et eiusd̄ erūt plures definitōes qd̄ est icon
ueniēs. q̄ vnicuiqz eoz q̄ sūt est tm̄ vnū esse. et si sunt
plures definitōes eiusd̄ rei tūc idē erit eēē qd̄ p̄ vtranz re
finitōes explicat. Nec autē esse nō possūt ead̄. quia defini
tōes s̄t diuerse. manifestū igit̄ ē q̄ definitio iterimē si nō
assignat p̄ p̄ora et notiora.

Igit̄ non p̄ euidētiora qd̄ d̄ici definitōne
dupliciter est accipere. Aut enī ex simpliciter
ignotioribus aut nō ignotioribus. Cōtingit
enī vtrūqz. ergo simpliciter qd̄ euidēt⁹ qd̄
prius est posteriore. aut p̄ctū linea. et linea
supficie. et superficies soliditate. Quēadmodū
et vnitatis numero p̄us enī et p̄ncipiū o mis
numeri. Similiter aut̄ et lrā et syllaba nobis
antē eōtrario quōqz accidit. Nā maxime so
lidū sub sensu cadit q̄ superficies. superficies at
magi q̄ liea. Quare p̄les hmōi magi cognos
cūt. Nā hoc qd̄ez a quolibz illi aut̄ subtili et
abūdanti intellectu p̄phendere est. Simpliciter
ē meli⁹ p̄ p̄ora posteriora tētare cognoscere

Disciplinarius enim huiusmodi ē. Verum ad
eos qui impotentes sunt cognoscere p̄ huius
modi. necessariū fortasse p̄ ea est que illis sūt
cognita facere definitōem s̄t autēz taliū de
finitōes queqz p̄cti et lineae supficie. Om
nes enī p̄ posteriora p̄ora iudicat. Nam hoc
quidē lineae illud aut̄ supficie illud vero solū
ditatis terminos dicūt.

Ista est secūda ps huius capituli in q̄ pbs docet spe
cialiter quō definitio debet dari per notiora. Et q̄ du
pliciter aliqua dicitur notiora idē p̄. primo p̄mittit q̄
tupliciter aliquid dicit̄ altero notius. dicens q̄ duplicat
contingit definitōem dari per non euidētiora sicut noti
us dicit̄ duplicat̄ vno mō quia est ex ignotiorib⁹ simpli
cit̄ et scdm̄ naturā rei definit̄. Alio⁹ quia est ex ignotiorib⁹
bus nobis siue q̄ ad nos vtrūqz enī illor̄ contingit et cō
tingere potest. q̄ duobus illis modis definitio ex noti
oribus p̄cedat. (Dicit̄ aut̄ simpliciter euidētius siue no
tius) qd̄ p̄us est simpliciter q̄ ad naturā. sic p̄ctus pri
or est linea. eo q̄ est p̄ncipiū eius scdm̄ s̄btātā. et eodē mō
linea est prior supficie et superficies soliditate siue corpore
quia lineae t̄min⁹ etialis et formalis p̄ctus. et superficies
lineae et corpis superficies. sic p̄or simpliciter est p̄ctus q̄
linea quēadmodū vnitatis prior est nūcro et omis n̄s̄er i
p̄ncipiū. Similiter lrā p̄or ē syllaba et syllaba q̄ dictio
et dictio q̄ orō. et oino p̄ncipiū suo p̄cipiat et de simpli suo
composito. Et regione vō nob̄ notiora esse accipit nobis
enī notius est qd̄ maxie sub sensu cadit. quia p̄ sensū pri
mo notiora haurim⁹ et sic solidū siue corp⁹ ē nobis notius
us q̄ superficies et superficies q̄ linea et linea q̄ p̄cti. Et
maxie solidū cadit sub sensu. p̄pter h̄ etiā p̄les h̄ est nō sa
pientes magi h̄ cognoscūt q̄ sua p̄ncipia simplicia. Nā
sc̄z p̄ncipiata quolibet mō scilicet sensu et rōne cogno
scunt. illa autē q̄ sūt p̄ncipia illor̄ simplicia nō cōtin
git̄ apprehendere nisi subtilit̄ abūdanti intellectu q̄ sit p̄
resolutōem p̄ncipiata et compositi in p̄ncipiū et simplex.
Et quo patz q̄ nullius est cognoscere definitū p̄ simpli
priora et notiora. et sic disciplinarius ē et intellectuali⁹
cognoscere posteriora p̄ priora simpliciter vtr̄ ad eos qui
impotentes sūt cognoscere p̄ simpli priora necessariū ē
facere aliquando notiora p̄ posteriora q̄ sūt illis notio
ra et illa facere definitōem q̄ tamē non est definitio
vera sed assignatio qualificat̄ maioris et clarationis
q̄ sit nomen definiti. et tales sūt definitōes puncti lineae
et supficie q̄ nō dāt p̄ p̄ora simpli. s̄ tm̄ quo ad nos siue
ad plures sensu iudicantes de cognoscibilib⁹. omes enī
definitiones p̄dictor̄ notificāt priora simpli p̄ postero
ra simpliciter. nam hoc quidem punctum scilicet lineae
et hoc scilicet lineam. superficies. illud vero qd̄ est supfici
es soliditatis siue corpis definitōes dicunt terminos
esse ponentes posterioris in definitōne p̄oris.

Non autem oportet latere sic definitōes
q̄ non contingit quid est esse definitio indr
care. nisi contingat idem et nobis notius ē
se et simpliciter notius. Si quidem oportz
per genus differentias definire eum qui be
ne definiuit hec autem simpliciter sunt cui
dentiora et p̄ora q̄ spēs. Interimē ei gen⁹

Topicoꝝ

et dñia spēm-qrē priora hec q̄ spēs sunt eti-
am euidētiora-nā spē quidē nota necesse est
et gen^o r dñiam p̄gnosci-nā q̄ hoīem-r aīal
gressibile scit. Sñe autē r dñia notis nō necē
est r spēm p̄gnosci-qrē ignotior spēs. Am-
pli^o his q̄ fm p̄tate b̄mōi definitōes dicūt
esse-q̄ sunt ex his q̄ singul sunt nota-plures
eiusdē accider definitōes dicere esse. Nā alia
alijs r nō eadez oibus p̄tingit notiora esse.
Quare ad vnūquēqz diuersa definitio erit
assignāda-si q̄dem ex his q̄ vnicuiqz sunt no-
tiora definitōem oz facere. Amplius eisdem
alio tpe alia magis nota. Nā ex p̄cipio qui
dē sensibilia-certiorib^o at factis ecōtrario.
Quare neqz ad eundē sp eadem definitio af-
signāda his q̄ p ea q̄ singul sunt notiora de-
finitōem fatent assignāda eē. P̄ alā ḡ qm̄ nō
determinādū p ea q̄ b̄mōi sunt-sed p simplr
notiora-sola enim sic vna r eadem definitio
semper fiet

Hic p̄bs oñdit ex q̄bus notiorib^o d̄z definitio p̄cede
re dicēs q̄ definitio d̄z dari p notiora simplr. vñ nō opz
latere qm̄ refinitēs ex posteriorib^o fm naturā r p̄orb^o
quo ad nos nō p̄tingit p talē definitōez iudicare qd̄ eē
refinitū p sua p̄ncipia eēntialia-qz p p̄ora q̄ ad nos tm̄
nō accipit eē-h̄ noticiā quādā q̄ est ex pte p̄gnoscētis r n̄
ex pte rā p̄gnite-nisi forte p̄rigat idem alicui r nob no-
tius esse r simplr sicut in mathematicis qd̄ non p̄tingit
apud plures s̄ apud sapiētēs tm̄. Et p̄bat p̄bs dicitur
suū q̄tuor rōnib^o. Prima est opz eū q̄ b̄i refinit p gen^o
et dñiam refinitē-h̄ gen^o r dñia sunt p̄ora spē igit refinitō
rebet dari p p̄ora. Quā autē gen^o r dñia s̄ p̄ora p̄z qz ge-
nus r dñia interempta interimūt spēm-h̄ spēs interemp-
ta nō interimūt gen^o. Cui^o eā est-qz gen^o r dñia s̄ simpli-
ciora fm naturā q̄ spēs-p̄ora igit sunt r notiora q̄ spēs
per hec refinita. S̄ d̄a rō est spē nota p refinitōez necē
est gen^o r dñias notas esse-qz ignotū nō fit notū p igno-
tum-spēs aut ignota p gen^o r dñias fit nota. ḡ necesse ē
genus r dñiam aī siue p̄us cognosca. Quia q̄ scit hoīem
per refinitōem necesse est vt cognoscat aīal gressibile p̄-
us-qz p̄ illa notificat homo-sed nō cōuertit. quia genere
noto vt in se-r dñā nota vt in se-nō est necē cōtinue cog-
nosca spēm-p̄pter qd̄ sequit. q̄ spēs posterior sit fm natu-
ram genere r differētia-igit q̄ nō p hec refinit esse s̄ h̄ā
tiale refinitū nō dicit. Tertia ratio est. si definitio ref-
per ea que singulis sunt notiora-rūc accidit plures eē re-
finitiones vnus rei r fm idem. Quia alia r alia r di-
uersa r nō ea omnia cōtingit esse notiora. Quia alia plu-
ribus-alia pauciorib^o. alia sapientib^o sunt notiora. pro-
pter quod ad vnūquodqz refinitū diuersa fm noticiam
diuersoz est assignāda definitio. r sic plurime erūt vñ^o
et eiusdē refinitōis sicut dicit eraclitus. Quarta ra-
tio est alio r alio tpe eisdē eadem sunt diuersimode ma-
gis note. Qui ex p̄ncipio sensibilia sunt magis nota.
postea aut quādo tales sunt certiores p doctrinā sapi-
entē-rūc ecōtrario sunt sibi magis nota-priora fm na-
turā-r ecōtra minus nota sibi sensibilia vident r p̄p̄

hoc sequit q̄ ad eandē rē refiniendā non semper erit ad
eadem r ex eisdē refinitio-sed t̄pibus diuersis diuersa-cc-
accidit his qui p ea que singulis sunt notiora. refinitio
nē assignāda esse dicūt. ḡ ex dictis manifestū est q̄ refini-
tū nō est refiniendū p ea q̄ b̄mōi sunt-hoc est p nob nota
ora-h̄ per simplr r fm naturā notiora-sola em̄ assignata
refinitio est vna refinitio-r p hec ē vna siue vnica. sicut eē
refinitio est vnica s̄ naturā rei refinitē-r hec refinitio est
semper r in omni tpe eadem

Fortasse autē r simplr notum nō est quod
om̄ibus notum-sed qd̄ b̄i dispositis intelle-
ctu-velō r simplr sanatiū. qd̄ his q̄ b̄i h̄nt
corpus. Opz ergo vnūq̄d̄z talū subtiliter
inuestigare. Ut autē disputātes ad h̄ quod
expedit. Variē autē etiā indubitāter interir-
mere p̄rigit definitōem-si neqz ex simplr no-
tioribus-neqz ex his q̄ nobis p̄tingit defini-
tionē fieri. Unus ḡ loc^o est ei^o quod nō p no-
tiora p posteriora signare priora-que admo-
dum prius diximus.

P̄bs remouet vnū dubiū qd̄ oriri posset ex dictis.
posset em̄ aliq̄s credere qd̄ illud ē notū simplr qd̄ est om-
nibus notū. Ad qd̄ rīdet p̄bs q̄ nō h̄ d̄z simplr notū qd̄
est notū b̄i dispositis fm̄ intellctū nō impeditum. sicut
simplr sanatiū-d̄z q̄ bis est sanatiū q̄ b̄i dispositi s̄ fm̄
corp^o. r nō d̄z simplr sanatiū qd̄ q̄buscūqz vt infirmisē
est sanatiū-r̄ intempata aliq̄i sunt infirmis sanatiua-oz
em̄ vnūquodqz multip̄l̄ dictoz p̄ distinctōem inuesti-
gare-r̄ postq̄ inuestigatū est oz eo vt ad id qd̄ expedit p
posito apud disputātes-qz hoc factū est de distinctōe notō-
ris r prioris. Si autē p̄ consideratōem ad pri^o r notū fac-
tā interimū rebeat definitio maxie r indubitāter interir-
mitur refinitio si oñdat ab opponite q̄ neqz cōtingit fie-
risiue assignari refinitōem nec ex simplr notiorib^o nec
ex nobis notiorib^o. qz tūc vt ozqz mō est destructa-paret
ergo ex d̄ca consideratōe q̄ vn^o loc^o interemptōis refinitō-
nis q̄ dicit^o ē sic respiciēdo si nō p notiora s̄ p posteriora
refiniēdo priora p̄cimus-hoc est notificem^o refinitū. Ad
hoc em̄ tota ista adducta ē consideratio-qz distinctio indus-
eta a priorē r notiore est h̄ introducta vt p̄gnosci possit
quid est pri^o r notū qd̄ in hac supponit consideratōe nec cō-
sideratio tm̄ interimūt fm̄ b̄i eē refinitōes. s̄ etiā h̄z eē in
eo q̄ notū r pri^o accipit fm̄ rē-nō quo ad nos tm̄-si em̄
esset quo ad nos tm̄ nō interimeret nisi bonitatē refinitū
onis sicut r obscurum.

Ampli^o at si ei^o quod ē i d̄ete r refinitū p
intermiata r ifinita r q̄ in motu s̄ assigna-
ta ē definitio-pri^o em̄ ē r euidēt^o quod p̄ma-
nēs r determinatū-co q̄ ifinitū r i motu est.

Hic p̄bs vult q̄ ali^o loc^o cōspiciēdo p̄fictim siue sumt
ad notū r prius est-si aliq̄s eius qd̄ est in d̄ete-r refini-
tum ad formā in qua d̄escit p̄ intermiata r ifinita r in
motu sunt refinitōem assignauerit. Quia que in motu
sunt r in potentia creunte ad actū nōdum finita sunt-
et sunt in motu sicut in actu nōdū finito r terminato.
sed in finito r imp̄fecto-r id̄ si per talia assignat refinitō
interimūt. quia ad quod permanens est finitum ad actū

Sextus liber

et semper est evidenter est eo quod est infinitum in motu et sic definitur per posterius et ignotum. Quis enim dicitur per se notum est. Nam quod stat in ea intentione et actus mouentem in qua definitur terminus est rei motus finis et modo notus est quod est in quiete. Id quod est in motu.

Circa textum expositum mouetur questio Vtque simplicissime dicta definitio debet dari per propria et simpliciter quo ad naturam notiora.

Et videtur quod non Quia definitio videtur in textu datur ad notiora ad nobis definitum. Sic est quod posteriora sunt nobis notiora. Sed non dicitur definitio dari per propria simpliciter notiora.

Secundo per de per se aia quod accidentia magna preterferunt ad cognoscendum quod quid est in cuius signum videtur definire aiam per actus suos. igitur per talia per dari definitio. Sic illa non sunt propria igitur. Pro veritate est sententia philosophi in textu et ponitur iste discursus.

Maiores. Secundum exigentiam definitibilium est definitio quadruplex quid dicitur a descriptiva. causalis et quid notis. quarum prima explicat esse quid dicitur tamen simpliciter. quod est finitum iter duos terminos qui sunt generis et dicitur siue prima potentia et vltimum actus.

Minor. Hec ut principia eternalia simpliciter et secundum naturam sunt definita specie priora. Conclusio. Igitur definitio simplicissime dicta dari debet simpliciter priora et notiora.

Maiores per se Quia omne definitibile innotescit et finem esse vel finem suum non modo est definitio quid notis quod est eodem tamen entibus non entibus. quod per definitio quarto philosophorum vacuam dicitur quod elocutione repletur corpore. Si per se est triplex. quod videtur innotescit quo ad quid. vel quo ad quia. vel quo ad propter quod. per se est definitio quid dicitur a explicat esse binalem rationem simpliciter. quod addit propter esse per se. quod respicit se ad operatorem intellectus. re quo dicitur est per se posteriorum. quod aliud est unitate esse et aliud esse unitate. quod per se est complexum. et de se ideo intelligitur definitio termini posita in primo huius in qua dicitur est ordo indicans esse rei. tale autem est in prima potentia siue genere per se in dicationem et in vltimo actu sicut in plenitudine. et ergo dicitur inter duos terminos finitum. Secundo est definitio descriptiva quod datur per accidentia a posteriori esse rei descriptiva quod sunt signa notionalia et tales sunt ferme omnes definitiones logicales. et necessaria est nobis talis. quod non cognoscimus principia essentialia et quid dicitur a ut in pluribus. ergo notificamus definitum per accidentia. Tertio est causalis que datur per effectivam causam. sicut cum dicitur dies est latitudo solis super nostrum hemispherium quia dies non est latitudo quod est motus localis per predicatorem formalem per predicatorem causalem in quantum quod motu solis causat. Minor est manifesta ex his quod in presentibus predicabilium dicta sunt. Conclusio sequitur ex premissis. quod autem sunt simpliciter notiora et propria simpliciter articulatam est in textu. Ad obiecta in oppositum. Ad primum est dicitur quod definitio datur ad notiora definitum non qualitercumque. sed a priori simpliciter siue secundum naturam. iam accidentia hoc modo non sunt notiora.

Ad secundum est dicitur quod accidentia magna preterferunt ad cognoscendum quod quid est a posteriori. sed a priori non indicat quid est esse rei. et philosophus in definitione. per se adiecit non indicat quid est esse rei.

Eius autem quod est non ex propriis tres sunt loci. primum quod si per oppositum oppositum definitum. ut per malum bonum. sicut est natura opposita. Quibus dicitur autem eadem disciplina vtriusque videtur esse. Quare non notius alterum altero. Oportet autem non latere. quoniam quodam fortasse non est definire aliter. ut duplum sine dimidio. et quicquid per se ad aliquid dicitur. Nam omnibus huiusmodi est eadem ad aliquid quodam modo se habere. Quare non est possibile sine altero alterum cognoscere. eo quod necessarium est in alterius definitione sicut sumi alterum. ergo cognoscere quidem oportet huiusmodi omnia. uti autem eis. et in his ut videtur debetur expedire.

Ista est etiam per ista capli in qua per tres iterum definitio est per se. quod non datur per propria. Et videtur quod per se dicitur per se. quod per naturam eorum ad que inspicitur sunt tres. Prima considera est. Si vult per se situm definitum per alterum definitio est intermedia. Et est. ut si per se definitum per malum. et ista inspicitur est ad tria siue priora. Oportet Quia totum et malum per se accipitur in actibus et habitibus. Et tria autem iterum est talis definitio est. quod non datur per naturam propria. sicut est natura siue situm opposita per se. huiusmodi est vult generis. et per se et coequis dicitur per se. et ideo si mul sit natura. Quibus dicitur autem videtur eadem disciplina esse. ut per se per se. et hoc vult non est notum altero. et sic definitio oppositi assignata per oppositum. non est definitio. Quod vero opposita non est non per se aliter definitum nisi vult. ratio sit in ratione alteri. sicut in relatis duplum sine dimidio non definit. quod est sibi relative oppositum. et ut videtur dicitur quicquid ad aliquid situm dicitur. et non finem dicitur tamen si ad aliquid. quod omnibus talibus dicitur per se totum esse situm ad alterum. et ipso nomine hoc dicitur. quod non est possibile aliter sine altero cognoscere per definitum. propter quod oportet naturas oppositorum sicut cognoscere. in omnibus huiusmodi quod assumunt ad eliminandum problema finem hunc locum. uti vero oportet his quod sunt opposita. putat videtur expedire ad oppositum.

Amplius si eodem versus est ei quod definitum. latet autem cum vult non eodem definitum nomine vult. ut si solem stellam quod die apparet per se finitum. Nam qui die videtur. et sole videtur oportet autem ad dependendum talia accipere definitionem pro nomine. ut quoniam dies est sol latitudo super terram. palam enim quod latitudinem solis dicitur solem dicitur. Quare videtur sole qui die videtur.

Secunda consideratio est inspiciendo ad naturam per se. si definitum aliis idem per se ipsum. tunc enim non definitum ut per propria. quod idem non est seipso natura per se. et sic est intermedia definitio. Hoc enim aliqui factum in definitum. inibus latet tunc quidem. quoniam idem posuit. non sed eodem.

Topicor

nomine definiti. si rone ipsius loco nominis posita. Et ut si qd definiti solent qd est stella alba q in die apparz idem p seipm definit qd utendo definitione vti etia sole si ad repedū talia peccata in definitionib' oz vti siue accipere definitiones nōis. r loco nōis ponere definitiones vt qm dies si definit est latio siue mot' solis sup terram manifestū est qd latione sup terra dixit in nōie diei est solem dixit. r ergo definiendo solem vtiur die

Rursum si eo qd e diuerso diuiditur illud qd e diuerso diuiditur definit. vt abūdās qd vnitare mag' est pfecto. sil' em natura q ex eo de gñe e diuerso diuiditur. Abūdās at r pfectū e diuerso diuiditur. abo ei nūeri dñe.

Hic poit tertiā p'sideratōez inspiciendo i pus natura dices si aliqua duo e diuerso diuidit aliqd gen' tūc si v' no eoz vtiur i definitione alteri. ex quo talia sic diuidētia sunt coequa definitio e interimēda. sic' exēpligrā qui definit abūdās qd est impar nūer'. dices qd abūdās siue imp' nūer' est q vnitare maior est pfecto. id est excedit nūer' pfectū id e parem in vnitare. Abūdās em r pfectū siue par r imp' diuidunt e diuerso nūer' r id vñ illoz nō e pus altero. r ergo definitio tal' e interimēda

Similiter at r si p inferiora superiora definiti vt pfectum nūer' qui biprite diuidit aut bonū habitum virtutis. Nam r biprite a duobus sumptum est q pfecta st. r p' bonū quidē. quare inferiora hec q' illa st. Amplus autem necesse est eum q inferioribus vtiur. r eodem vti. Nam q virtute vtiur bono vtiur. eo q bonū virtus. Similiter at r q biprite vtiur pfecto vtiur. eo q in duo diuidi significat biprite diuidi. duo at pfecta st. vlr at dōm vñ e loc' nō p poraz euidentiora fecisse definitionem pres aut q dicte sunt

Hic poit quartā p'sideratōez dices si p inferiora h're tra lineā p'dicamētalē superiora definiti est interimēda. qz idē definit p seipz. Et e' q' si qd definitio dicat pfectum nūer' q biprite diuidit. aut definitio bo' dicat ipz bituz p'nt. biprite ei sup' e a duob' q' p' p'ca. h' e' p' par nūer' r sic ibi p'ca definit p suū iteri' q' p' t'ief. v' e' e' bonū qd dā siue spēs. r ps sbiectia boni. r q' duo scz pfect' nūer' r v' inferiora st' respectu p'ct' r boni. eo q pfectum r bo' eoz gñā st. r sic ill' ista dicūt. Ampli' alia rō e qz necesse e' eū q inferiori vti' i definitione superioris eoz vti' si definitio p nōie ponat. qz si vti' v' tute i definitione boni vtiur ipō bono i definitione boni. si vti' v' tute loco nōis ponat. Silr q' eo q' biprite vti' i definitione p'cti vtiur e' pfecto. eo q' biprite ei duo diuidi. duo at qdā p'ca st. siue paria. r sic idē sumit i definitione sui ipsi'. r sic ista p'sideratione duo posita st. p' qz posteri' sumit i definitione pōis. scō qz idē i definitione sui ipsi'. r sic nō facit ex notiorib' r pōib' definitōez. vlr igr' p'cludēdo dōz e q' v' nus loc' i cōi est p' que interimitur definitio non p' poraz euidentiora fecisse definitionem

Circa textū expositum sūt dubia.

Primū est. Quō i p'ma p'sideratione dē p. q' p'ria sūt sil' natura. cūz tñ recō metaphisice dicat q' reducuntur ad p'uationē r bituz q' nō sil' sil' natura. h' bñt sēsil' pus r posteri' So'. Aliteri nō reducitur p'ria ad p'uatōez

r bitū h'z moduz o' p'pōis q' accipit in formis o' p'pōis. h' soluz fm causam. r ergo p' h' i post' p'dicamēt' p'it drās multas inf' o' p'pōis p' trarier' o' p'pōis p'uatue

Secūdum dubiū est.

Circa eād' p'sideratōez quō vñi relatiuoz ponitur i definitione alteri' So'. Aliteri nō v' definitēs nec h' mō vñi eoz est i altero. h' p'ot' est i definitione alteri' sicut id ad qd datur e' definitio. r sic est in ea vt termin' q' r' in se. cūz r h' non est incōueniens. r hinc est q' nō ponitur i recto casu i definitione e'. sed tñ in obliquo.

Secūdus at r si cū e in gñe. res non si ta e in gñe In oib' ei h'mōi peccatuz e in qbus nō pus ponit i rōne quid est. vt cor poris definitio qd h'z tres dimēsiōes. Aut si qd hōiez definiti scies nūerare. nō ei dcm est qd e eē. tres h'z dimēsiōes l' qd eē scit nūerare. Ben' at vult qd e significare. r p'mum ponitur eoz que i definitione dicuntur.

Iste est scō tractatus in quo p' h'z docet interimere definitōez inspiciendo in ptes e' ex qd' est h'z sbiāz. a q' cōsideratione trabunt multe sp'ales. Et diuidit iste tractat' in duo capla. In p' eoz quō iterimitur definiti' inspiciendo ad gen'. Scōo inspiciendo i drās ibi (Rursum in dñit'is) Quātū ad p' p'mo inspiciēdo ad gen' si nō ponat r si nō ponatur gen' certū finitur. r si nō ponatur gen' p'ri'. Ponit quicq' p'sideratōes sp'ales. quaz p'ma est. si res definita est i aliq' gñe r definitōez assignatā te ea nō est sita siue posita i gñe aliq'. Quia i oib' definitiōib' est peccatū vbi nō ponitur p' siue p' loco i ordie p'tiū definiti gen' qd te definitio i qd p'cur cū' dñe st' e' n'ales q' l'itates ipz in sp'ū formātes. Et hoc modo peccat' corpis definitio in qua dē e' qd h'z tres dimēsiōes. qd e' e' nō mē infini tum r gen' nulluz dē p' qd ab alijs q'ib' corp' sepeatur. v' si volens hominē definire dixit q' bo' est q' scit nūerare. eo q' solus int' aialia scit numerare. Hic em nulluz positū est gen' i definitione. gen' at vult qd est e' significare. cū addita drā facit q'le quid qd est spēs. q' siue genere non e' quid. sed quale tñ. Quia nō est quid formatū. r iō gen' p' ponitur eoz q' i definitione ponuntur. vt p' h'z p' p' p' h'z dñit'is formātib' r distinguētib' ipz

Ampli' si ad pla dco eo q' d'finit nō ad oia assignuit vt si grāmaticā sciaz scribēdi qd p' fert. Indigz ei qm r agnoscedi. Hibil ei mag' scribēdi q' itelligēdi assignās d'ct'mant' Quare nō ali' q' v' traq' hec dē. eo q' ples e' iudō nō p' t'igat d'f'itōes eē. Ergo i q'busdā qd h'z eē p'itātē se h'z sic' dcm e. In q'busdā at nō vt i q' b' nō p' se. h'z ad v' ruz d'z veld' medicia sāt tatē r e' studiez facere. Hā d' h' qd p' se d'z il lo at p' accūs. simplr ei alienū a medicia e' gtu diez facere. qre nihil qd mag' d'finit q' ad v' ruz assignuit. q' q' ad alterz. h'z fortasse r p'cius eo qd r reliquoz quilibz p' e' g' ruz diez facere Hic poit scōaz p'sideratōez q' e' ista si aliqd d'finit' teat ex suo gñe ad pla sic ad h'ēs. tūc si tale dcm ad pla. nō ad oia ad q' dcm e' assignauit p' definitionem ipsa est interimēda. Exemplum est vt si quis volens definire grāmaticā dicat eam eē sciaz scribēdi. tūc genus posuit sed non

prodd' y' de
humani

Sextus liber

omnia ad q gramatica scia e posuit . indiget em ad huc q
apponat q est scia cognoscendi p structores ad intellectu
relata sic gramatica e scia scribendi cognoscendi ei qd p
fertur i orono . r i pib' orois r nihil mag' scribendi q irel
ligedi declarat gramatica e sciaz ille qui assignat gra
maticae pfecta definitioez r plecta . r q ille peccat definitio
to q altez istoz poit . h is vere definitio q vtraqz bec ad q
q gne suo e poit i definitioedices gramatica est scia recte
scribendi . recte intelligedi qd pferi i ordoz pib' orois . Et
hui' ro est qz no ptingit vni' ee ples definitioes sbiales . r
si definitio ad vni' eade rone definitio ad altez qm vtru'
qz poit ei p ser p suu gen' . r no p accis . r sic no ptingit
cuisde esse ples definitioes r diuersas . r sic i qbusda hz ve
ritate sic hz quead modu dcm est . sic scia q est relm ad
satus dr . r sic i qbusda ex neitate oz definitio ad vtrumqz
qz sine ill no pfecte definitioes gen' . In qbusda aut no
est fieri no correcedo idiget p dca p sidera' h' distinctioe .
Quia i qbusda no dr gen' p se ad vtraqz . h ad vnuz p se
r ad altez p accis . sic medicina dr scia satures r egritudi
nem facies h ad h' scz facere sanitatem dicitur p se . r illo
at qd est facere egritudinem est p accis . Simpliciter aut
hoc est p se alienum est a medicina facere egritudinez . p
qd nihil mag' definitio medicina q ad vtraqz definitio ea di
cens est scia qd sanitatem facere r egritudinez qz si ad al
tez qd est satures facere definitioes qz no est ad egritu
dinem facere nisi p satures qm egritudo e ea satures
r logioris vite . r vbi vni' pte altez ibi tm vnuz . Sed
forte ipsiando subaliter prius definitio q vtraqz in defini
tione medicine ponit qz q altez eo q etiam qlibet reliqz
a medico annullat ar' v' scie potest egritudinem facere
vel vulnerando . vel imoderate cozp' replendo . v' immo
terate exercitando vel huiusmodi aliquid faciendo ad h
em nec scientia nec ars requiritur quia non est difficile
vel bonum .

Ampli' si non ad melius sed ad peius as
signavit quu sint plura ad q dicitur qd defi
nitur . Nam omnis disciplina et prās eius qd
est optimū videtur esse . Rursum si non posu
tum est in prio eius genere qd dictum e Lo
siderandum ex his q ad genera sunt elemen
tis sicut prius dictum est

Hic ponit tertiam p sideratōem inspiciendo ad gen'
dicens si definitio dicitur ad plura ineqtia q se habent
et bonum r malum . si non definitio tunc ad melius h ad
peius definitio est interimenda . Cuius causam subiūgit
quia omnis disciplina r omis potestas dicta ad aliud si
ue fuerit naturalis siue artificialis siue etiam politica
videtur esse ad optimuz qd est in illo ordine . fm que dicit
tur ad aliud r ideo ad illud est definienda . Quis em scia
p accis potest esse mali vt scz euitetur tm p se ois scientia
est r ntero tonoz honorabilium . Quarta p sideratio
tangitur ibi (Rursum si non positum) r est ista . Si defi
nitio no est data p gen' coueniens hoc est p prium . ipsa e
interimenda quale autez appellatur gen' p priu ex his ele
mentis q in quarto libro pcedenti posita h' satis pater
Dn em ponitur in definitione equoam vel analogam
est interimenda definitio .

Rursum si transcendens dicit genera vt
iustitiam habitum eqlitatis effectuum l'ois

tributum eq' trascedit em q sic definit virtute
Relinquēs ergo iustitie gen' . no dr qd e esse
Nam substantia cuiusqz cu gne est . Est at h' id
qd no in primū gen' ponere Nam q virtute
dicit r habitū dicit . Na q in primū posuit
oia supiora dicit . eo q oia supiora de inferior
ribus pdicatur gna . Quare et in primū get
nus ponēdū . aut omnes drās supiori generi
addēdū . p quas d'etermief primū gen' . Sic
em nihil erit ptermisuz . hz pro noie i definiti
one dictū erit inferi' genus . qui vero ip sum
genus supi' tantū dr . no dicit r inferi' gen' .
Nam q plantam dicit non dicit arborem

Hic poit quita p sideratōem dices si quis in definitioe po
nat trascēdēs pro gne poit supiora intermedijs omis
male assignat definitioez . Cui' q' est . vt si volens definire
iustitiaz . dr ea e bitū eqlitatis . effectū v' distributū equi
eo q i p muniādia l' distributū facit quale no hz me
dieratē arithmetica . r geometrica . trascēdit gen' p pri'
qz sic definitio reliquit virtutē q e primū gen' iustitie . et
no dicit quid est esse iustitie . qz quis in gne remoto di
cat quid . no tm definitio ex pposito remoto gne quid e e
iustitie nisi ifinitē r idēmiate . qm p trahit v' qz ad genus
primū cui' drā pstituit spz . Quia drā trascēdēs adiūcta
illi gni . no pplet definitioez . qz ex remoto gne no ppletur
definitio . h' vtraqz p'icta h' vt potētia r gen' ad ipm defi
nitū . sbna em cuiusqz definitio cu gne e . Est at h' q dcm est
in gne trascēdēti definitū ponere id q n ponere ipz i p pri'
gen' . Na q virtutē dicit ee gen' iustitie . definitio iustitiaz
dicit et habitū . Quia i inferiori dr et supi' . r no e conuerso .
id q p pri' gen' definitio definitio posuit i . prio gne oia su
p'ri' gna r trascēdētia . p pri' gen' dicit . eo q oia supiora
gna p se inferiori b' pdicā r i ipis h' r dicā ad minus
iplicate . p qd definitū aut i p pri' gen' ponēdū est . aut si
trascēdēs gen' p'at tūc addēdū gni remoto oēs supio
res drās supioz . gni q tēmiat gen' remotū ad genus
p pri' . r qū p istas sic gni remoto additas tēmiat r fini
tur gen' p pri' . tūc poit definitio g' p pri' . r ista i definitioe
stat loco ipi' . sic ei pmissis nihil omisit r h' q exigū
ad p pri' gen' . l' p pri' g' p'itudoez . h' p prio gne i defini
tōe h' dcm erit inferi' gen' p suā p'itudoez . sic h' definitio
to h'iez dicam' q est substantia cozporea aiata sensibil' rō
nal' mortal' . ille dō q definitio no dr nisi supi' gen' r atuz
sine additōe drāz p'ētū sic dicēdo supi' gen' no dr inferi'
qz inferi' no est i suo supiori nisi pōna . r no actu r intellectu
nā qui plāta dr q est gen' supi' . no dr arbore nisi pōna . et
idē in supi' gen' no definit . Quis ei definitio dara p gen'
remotū r drāz p'ētē no iterimat h' sbnaz . inter imitē tū
fm tōicātē . qz definitio non ponuntur vt tēnt ponē

Rursum in differentijs similiter p sideran
dum r si differentias dicit genus . Na si non
rei differentijs definitio . aut si omnino aliqd
huiusmodi dicit q nullius ptingit drām ee .
vt animam aut substantiam . Palam qm non
definitio nulli' em drā que dicta sunt

Istud est scdm capitulum In quo . p' docet iteime
re definitioem respiciendo ad drām . Et diuidit in duas
K ij

22

Capitulum 22

partes. In p̄ma p̄te d̄oz interimere reſinitionē reſpiciēdo ad dr̄am ſm ſer absolute acceptā. In ſc̄da reſpiciēdo ad dr̄am p̄p̄atiue acceptam ibi (Rurſus ſi ſp̄m) In p̄ma p̄te poit quicq̄ p̄ſiderationes. Prima eſt ſi i reſinitione aſſignata p̄ reb̄itū gen̄ poſuit dr̄as p̄imi generis. Quia ſi nō ip̄i rei quā reſinit dr̄as ponit manifeſtus q̄ non reſinit. Aut et p̄ſiderandū ſi omnino ſiue generale ut dr̄am poſuit talis em̄ non reſinit. q̄ eſt ut ſi aial aut ſb̄iam q̄ genera ſt̄ nulli p̄nt eē dr̄ne p̄ſtituue poſue/ rit in reſinitione p̄ dr̄a. Q̄ ac nō p̄nt eē dr̄ne patet. quia ſunt q̄d in ſb̄t̄ia reſmiabilez formabile p̄ dr̄as. ſep̄atur igitur p̄d̄cā b̄n̄ ab aliq̄ tāq̄ ḡia. ſn̄ūq̄ dr̄e eē poſſunt.
Uideñdū at̄z ſi e aliq̄d q̄d e diuerſo diuiditur d̄cē dr̄ne. Nā ſi nō e palā qm̄ non erit q̄ dicta e ḡnis dr̄a. Nā d̄e gen̄ h̄is q̄ e diuerſo diuiditur d̄ntijs diuidit. velud aialz greſſibiliz volatiliz bipedi

Pom̄ ſc̄dam conſiderationē q̄ eſt iſta. videndū eſt ſi dr̄ne poſit in reſinitione aſſignatū eſt aliquid q̄d e diuerſo cum ipſa genus diuidit. Quia ſi non palam eſt. q̄ nō eſt differentia q̄d p̄ differentia aſſignatum fuit. eo q̄ d̄e genus oppoſitis d̄ntijs diuiditur. q̄ ut animal genus diuiditur greſſibiliz volatiliz bipedi tanq̄ oppoſitis differentijs. Cauſa at̄ huius eſt. Quia nullū genus eſt q̄d ſua p̄munitate p̄ſtituat ſpeciem. ergo oportet ipſum diuidi. non ſit at̄ talis diuiſio niſi p̄ oppoſitionem. ſi aſte dr̄na poſita in aſſignata reſinitione nō h̄z dr̄am ſibi oppoſita. interimitur ipſa reſinitio in qua ponitur.

Aur ſi eſt quidē e diuerſo diuiſa dr̄a. Nō eſt at̄ vera de ḡne. palam em̄ qm̄ neutra erit generis dr̄a. Om̄es ei q̄ e diuerſo diuiditur differentie vere ſunt de genere.

Hic ponit tertiam conſiderationem dicens ſi diuerſo diuiſa dr̄a eſt aliqua p̄ſiderandum eſt ſi ipſa eſt va re genere. r̄ ſi non eſt vera re genere manifeſtum qm̄ neutra neq̄ oppoſita neq̄ oppoſita erit dr̄a generis aſſignati in reſinitione. Om̄es em̄ dr̄ne q̄ e diuerſo diuiditur ex genere. hoc modo vere ſunt re p̄prio genere ex cuius generis diuiſione cauſantur.

Similiter autē ſi vera q̄dem eſt non facit appoſita generi ſpeciem. Palam em̄ qm̄ non erit hec ſpecifica differentia generis. Nā om̄nis differentia ſpecifica cum genere ſpecifica em̄ facit. Si autē hec non eſt differentia neq̄ q̄ dicta eſt. quia ea e diuerſo diuiditur.

Hic ponit quartam conſiderationem dicens ſi dr̄na vera eſt re genere. appoſita tamē generi non facit ſpecies eo q̄ non eſt ſpecifica. palam q̄ non erit hec q̄ aſſignata eſt differentia ſpecifica generis in reſinitione poſiti. Nā om̄nis differentia ſpecifica cum genere coniuncta ſpecifica eſt. Si vero hoc oppoſitum differentie aſſignate non eſt differentia. tunc nec ea q̄ dicta eſt. quia illa illi ex oppoſito diuiditur ex ḡ p̄t̄er ſic interimitur reſinitio. in/terempta dr̄a ſpecifica p̄ quā reſer et fieri reſinitio.

Amplius ſi negatione diuiditur genus. velud qui lineam definiuit longitudinē ſine latitudine eſſe. Nihil em̄ aliud ſignificat q̄

qm̄ non habet latitudinē. accidet ergo gen̄ p̄icipare ſpeciem. Nā om̄ne ſine latitudine aut latitudinē habens ē. nā de om̄i affirmatio vel negatio vera eſt. Quare genus linee longitudo ſine latitudine. aut latitudinē habens erit. longitudo aut ſine latitudine ſpeciei ratio eſt. Similiter at̄ r̄ longitudo latitudinem h̄ns. nam ſine latitudine r̄ latitudinem habēs differentie ſunt. Ex differentia at̄ r̄ genere ē ſp̄i r̄o. q̄re gen̄ nō ſuſcipiet ſp̄i rationē. Silt̄ at̄z dr̄ne. eo q̄ altera d̄cāz dr̄a. r̄ū ex necitate p̄dicatur de genere. Eſt autem dictus locus vtilis ad eos q̄ ponūt formas eſſe. Nam ſi eſt eadā longitudo quodāmō p̄dicabitur de genere. qm̄ latitudinem habet. aut ſine latitudine ē. Q̄z ei de om̄i longitudo altere eoz. v̄ez eē. ſi q̄dē de ḡne v̄ez eē. debet at̄. h̄ at̄ nō accidit. Sūt ei r̄ ſine latitudine et latitudiez h̄ntes longitudies. Quare ad illos ſolos v̄n̄ hic loc. q̄cūq̄ gen̄ v̄nū nūcro dicit eē. h̄ at̄ faciunt. q̄ formas ſolas ponunt. Nā eadē longitudies r̄ id aial ge dicit. fortaſſe at̄ i q̄buſdā necm̄ ē negatione v̄t d̄finientē. v̄t i p̄uarōib̄. Nā ceccū ē q̄d nō h̄z v̄iſū cū natū eſt habere. Differt at̄ nihil negatōne diuidere gen̄. aut h̄mōi affirmatōne. q̄ negatōnē necē eſt e diuerſo diuidi. v̄t ſi longitudinē h̄ns latitudiez d̄finiuit. Nā h̄nti latitudiez e diuerſo diuidit negatio. aliud at̄ nihil. quare negatione rurſum diuiditur genus.

Hic ponit quita p̄ſideratōes dicens q̄ iterum d̄ſim̄ ſi dr̄a aſſignat p̄ negatōes q̄ nega nulli ſp̄i eſt p̄ſtituta. ſicut accidit euclidic d̄ſim̄ licet d̄cēs ē longitudo ſi latitudie q̄ d̄ſim̄ p̄ poſita ē a platone. r̄ poſtea aſſūpta ab euclide. ſine ei latitudie ē negatia dr̄a. q̄ id ē ſi latitudie q̄d nō h̄ns latitudiez. mb̄il ei aliō ſi latitudie. q̄ tal longitudo nō h̄ns latitudiez. Q̄ at̄ icōueniens ē p̄d̄cō dare reſinitōes p̄ negatōes. p̄bat. p̄ q̄ ſeq̄re q̄ gen̄ p̄icipat. ſpecie ſp̄s v̄t p̄dicareſ re ḡne. Q̄d ſic p̄z. q̄ d̄e q̄d ē l̄ nō eſt cū latitudie l̄ ſi latitudie ē. q̄z re d̄i eo q̄d ē l̄ nō ē affirmatio l̄ nega. v̄a ē. h̄ at̄ dr̄e cū latitudie ſine latitudie eſſe. oppoſitū p̄ affirmatōes r̄ negatōes. p̄ e q̄d ſeq̄e q̄ d̄e genere ip̄i linee q̄d ē longitudo altere v̄oz v̄m erit. longitudo igitur q̄ gen̄ eſt linee. aut eſt cū latitudie aut ſine latitudie. q̄ longitudo q̄ eſt gen̄ linee erit longitudo ſi latitudie nō h̄z r̄ q̄ p̄dicat reſinitio r̄ reſinitū. longitudo at̄ ſi latitudie ut dr̄ aduerſari. reſinitio ē linee. q̄ linea p̄dicat de longitudie q̄ eſt gen̄ linee. ex q̄ ſeq̄e q̄ gen̄ p̄icipat ſp̄m. q̄z iſta p̄dicat ē eēnal. h̄ at̄ ē icōueniens. ſ. q̄ dr̄a. cēnal. r̄ v̄t p̄dicareſ d̄ ḡne. q̄z longitudo ē ge latitudiez nō h̄ns. dr̄a p̄dicat at̄ latitudiez nō h̄ns d̄ longitudie v̄t. p̄batū ē. h̄ at̄ ē icōueniens itez. q̄ v̄z aſſigri dr̄a p̄ negatōes. Silt̄ at̄ in icōueniens ſe. ſi gen̄ q̄d ē longitudo cum latitudine eſſe dicitur. tanq̄ cum oppoſita p̄dicte negationi differentia nā ſine latitudine r̄ cū latitudie dr̄e ſunt oppoſite ciuitē

simam p̄ſiderationem

simam p̄ſiderationem

Rursum

gñe q̄ gñe aſſe dñā ē rō ſiue definitio ſp̄i. p̄ q̄ ſe q̄tur
 q̄ gen^o r̄ſpiciet i p̄dicādo ſp̄i rōez q̄ ſp̄ez et̄ p̄dicabit r̄
 gñe q̄ ē in cōueniēs eo q̄ altera dcaz draz p̄ affirmati
 onem r̄ negatiōē oppoſitaz r̄ necitate p̄dicabit r̄ ge
 nere p̄ hāc mariaz r̄ quolibet affirmatio l̄negatio ē ve
 ra. Dicta ar̄ p̄ſideratio nō eſt vtilis niſi ſuppoſito q̄ gen^o
 ſit forma ſepata ſim ſe realr̄ ſubſiſtēs. nā ſi ē eadē nūero
 ſepata lōgitudō q̄ gen^o eſt ſepatorz q̄ dñā mō etiam ſepate
 p̄dicabit r̄ iſto gñe ſepatorz q̄ idem nūmero eſt ve dē
 plato q̄ latitudines hz vel ſine latitudie eſt. p̄ eadē max
 mā. Quia oportet r̄ om̄i lōgitudie atq̄ eoz q̄ dicta ſūt
 vey eſſe ſiue ſepata ſit ſiue p̄cepta cū materia. ſi r̄ gñe ſi
 ue gñaliter r̄ lōgitudine vey eſſe debet. hoc quidez vey
 eſt q̄ om̄is lōgitudō vel cū latitudine vel ſine latitudie
 eſt. nō accidit v̄ q̄ gen^o p̄cipet ſp̄ez. r̄ q̄ dñā v̄r p̄dicet
 r̄ gñe. ſic lōgitudies latitudiez nō hñtes v̄r lincet cum
 latitudine ſi q̄ dñā v̄r ſupficiet r̄ co: p̄is. p̄ q̄ ad illos qui
 formas ponit v̄r quid vñū nūero v̄r eſt h̄c cōſideratio.
 Qui vero non ponunt gen^o vñū numero ſi gñe vñū
 mō non eſt in cōueniēs. q̄ tunc idē gñe nō in cōueniēs dñā
 ſuſcipit i ſe. r̄ ſic v̄r iſte loc^o ad illos qui gen^o ponunt vñū
 numero. r̄ ſi faciunt illi qui ſolās formas ponunt gene
 ra eē nā illi eandē numero lōgitudiez. r̄ idem numero
 aial q̄ eſt gen^o eſſe dicunt. cui^o ſi p̄trarie dñāe. Quis
 autem ſic dñā ſit q̄ negatiue non ſit dñā aſſignāda. tñ b̄
 nō eſt gñalr̄ vey. q̄ forte ſi i quoz dñā definitōib^o necn̄ ē
 v̄r negatiōē r̄ aſſignatiōē dñāe v̄r i definitōib^o p̄uatiōnuz
 q̄ reſumuntur p̄ habitum. Quia ceuz p̄ reſumitōez eſt q̄
 non habet viſum. q̄ p̄ naturaz natum eſt iſtum habere
 viſuz. r̄ h̄c quidem r̄ negatiua differentia dicta ſint. In
 talibus autē nec affirmatio facta r̄ accepta dñā v̄z ad
 reſumitōē. Quia non habet differentiam ſibi p̄diuſaz
 p̄ affirmatiōē. Si n̄bil differt in talibus negatiōe
 ſiue negatiua dñā diuidere gen^o vel affirmatiua. quia ſz
 rem aliq̄d poſitiū nō ē negatiōis i p̄tratur. ex^o eſt. v̄r ſi
 lōgitudiem q̄ eſt gen^o reſumit lōgitudiem habens. Nāz
 n̄bil aliud ediuerſo diuidit ex gñe ſiue ḡp̄ate. niſi nō
 habens latitudinem. p̄ q̄ ſe q̄tur q̄ neceſſario negatiōē
 diuidat r̄ ſicidem inconueniens q̄ p̄us relinq̄tur

Circa textū ſūt dubia. Prīmū

est. Quod vey est q̄ gen^o in ſcōa p̄ſideratiōe diuidi dicif
 duab^o dñāz cū tñ aial q̄ eſt gen^o ſi hz p̄les. So^o
 aial imediatadiuſione diuidit p̄ duas dñāz oppoſitas
 q̄ ſunt rationaler̄ irrationaler̄. Irrationale vero cōiter
 ſi diuidit in plures ſpecies.

Secūndū dubiū eſt.

An dñā p̄dicat r̄ gñe ſic dñā in ſcōa p̄ſideratiōe. Et vi
 detur q̄ nō. Quia n̄bil p̄dicat r̄ alio niſi ſi i eo ſi dñā
 nō eſt i genere. q̄ qua ratiōe ipſa eſt in genere etiam
 oppoſita eſſet in generez ſic oppoſita eſſent ſimul in eo
 tem q̄ eſt inconueniens. Solutio ſic v̄r i textu oſten
 ſum ſuit. Ad obiectum eſt dicendum. q̄ licet differen
 tia nō ſit i gñe actu eſt tñ in eo p̄ate cū dñā oppoſita. r̄ ſic
 ſi accepta ſub diſtinctiōe r̄ gñe p̄dicat r̄ b̄ nō ē icōueniens

Rurſum ſi ſpeciem v̄r differentiam aſſig
 nauit velud q̄ fraude iurriā cū illuſione defini
 vit. Nam illuſio iniurriā q̄dam quare non dif
 ferentia ſed ſpecies eſt illuſio.

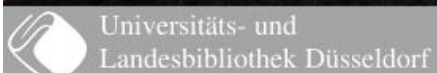
Iſta eſt ſcōa p̄ſi capitulo in q̄ vey p̄ iterimere reſt
 itionē r̄ſpiciēdo ad dñāz p̄pata ad ea. ad ge^o ad ſp̄ez r̄
 indiuiduū q̄ ſi i recta linea p̄dicamitali. Et poit r̄ b̄ p̄les
 p̄ſideratiōes. Prīa eſt ſi aliq̄s i definitiōe aſſignauit ſp̄ez
 v̄r dñāz. Cur^o eſt. v̄r q̄ reſumēs fraude dixit fraus ē iur
 ria cū illuſione. Nā illuſio q̄ dñā ſp̄ez ē iurie ſic r̄ fraus.
 p̄ q̄ illuſio nō eſt dñā p̄ſtitutiā. ſi eſt ſp̄ez p̄diuſa cum
 fraude ſi hoc gñe q̄ eſt iurriā. tñ ſz aliā expoſitionem lo
 co fraudis ponitur ob. p̄briuz. Ob. p̄briuz ac ē cū illuſiōe
 facta iurriā fraus autē eſt receptio cum dampno

Amplius ſi gen^o v̄r dñāz dixit v̄r p̄tutem
 habitū bonū v̄r ſtudioſuz. nā bonū genūis ē
 virtutis. aut nō gen^o eſt bonū ſz dñā. Si qui
 dē vey eſt q̄m nō p̄tigit idē in duob^o gñib^o
 eē nō p̄tinetib^o ſe iuicē. nā neq̄ bonū concit
 net habitū neq̄ habit^o bonū. Hō em̄ ois ha
 bitus bonū. neq̄ om̄e bonū habit^o. quare ſi
 erūt gñā abo. Qm̄ ergo habit^o genūis p̄tutē
 palam. q̄m bonū nō gen^o ſz magis r̄ a. Am
 pli^o habitus q̄ dē quid ē ſignat virt^o bonum
 aut nō quid eſt. ſed quale. videtur autē qua
 lequid differentia ſignificare.

Hic poit ſcōaz p̄ſideratiōez ſumptā p̄s p̄pate dñāe ad
 gen^o q̄ eſt iſta. ſi i definitiōe gen^o aſſignat p̄ dñā. r̄ ſim^o eſt
 intermēda. Ex^o eſt. v̄r ſi reſumēs v̄tutes poſuit eam eē
 bitū bonū vel ſtudioſuz. bonū em̄ q̄ loco dñāe poſuit gen^o eſt
 virtutis. r̄ ſi ſtudioſuz. v̄tutes iſtoz mōz iterimūt dñā
 r̄ p̄ cōſequens reſumitōē. ſi quia bonum r̄ ſtudioſuz dupli
 citer dicuntur. Uno mō ſz pro natura boni q̄ eſt virtutis
 v̄r in magnis moralib^o dicat. p̄ r̄ pro forma boni. p̄ mo^o
 bonuz eſt genus p̄dicatuz r̄ virtute. q̄ dicit. p̄ q̄ v̄tus ē
 q̄dam virtutis. Alio^o accipitur. p̄ forma boni q̄ ex eſſentia
 libus v̄tutis ſumitur. r̄ ſic ē dñā. r̄ ſic eſt itelligenduz q̄
 dē. p̄ i textu aut non gen^o eſt bonuz. ſz dñā. Quia autem non
 ſi i bonum gen^o p̄bat. p̄ ſic. q̄ idem nō eſt i diuerſis gene
 rib^o non ſi alternati poſit. ſi habit^o r̄ bonū. ſi duo gñā nō
 ſi alternati poſita. Sed p̄z ex eo q̄ gen^o p̄dicat v̄r r̄ ſp̄ez
 nō p̄uertibilr̄. ſi nec dē bonū eſt bit^o. nec ois bit^o eſt bonū. p̄
 q̄ ſi gñā nō ſi alternati poſita. Secōda rō ē. q̄ bit^o ſi quid
 eſt dē v̄r gen^o. bonū ar̄ formalr̄ acceptū nō ſi quid ē dē. v̄r
 gen^o ſi q̄le ſi dñā. videt at dñā q̄lequid om̄is ſignifica
 ro. quid quidem rōne gl̄ q̄ ad ſp̄em determinat. r̄ ſic bonū
 nuz eſt differentia habitus. Virtus vero v̄r in dñā. ſi
 dupliciter accipitur. Uno mō ſi relatōem ad potentiaz
 quā p̄ficiat. q̄ virtus eſt v̄tutū potentie r̄ ſic eſt habit^o.
 q̄ v̄r p̄mentator dicat habitus eſt quo quis aliquid a
 git cum voluerit. Secōda p̄ſideratur v̄tus ſz id q̄ eſt. r̄ ſz
 hoc q̄d i nōie v̄tutū ſupponit. r̄ ſic eſt i genere boni. r̄ virtutis
 q̄dam ſic p̄ſiderata eſt virtus. r̄ b̄ mō v̄r dicit. p̄ n̄bil p̄
 hibet idem eſſe in diuerſis generibus

Uide dñū aut r̄ ſi ſi quale quid ſz ſi aliquid

ſignificat. aſſignata dñā. videtur em̄ quale q̄d
 omnis differentia ſignificare
 Tertia p̄ſidera^o eſt iſta. ſi illud q̄ poit i definitiōe loco dif
 ferētie. ſi vocaliquid. v̄r indiuiduū nō quale. r̄ ſim^o eſt in
 termēda. q̄ ois dñā v̄r ſc̄are q̄litate eēnalē. qua quale ē
 aliquid q̄ eſt ſuppoſituz ſp̄ez. ſi ei nō ſi quale. ſi vocaliq̄d
 interimūt dñā aſſignata r̄ definitiōe in qua dñā ponitur

Topicoꝝ

Ibi tñ p̄siderandū est fm̄ dñm̄ Albertum q̄ dicitur drā
r spēs significat q̄leqd̄ qz species significat q̄leqd̄ ita qz
quidz quale simpliciter est aliqd̄ sui qz significat quid
formatum quali. Dñia vero significat q̄leqd̄ ita qz nihil
sui ē qd̄ sed ipsa ē q̄litas r̄ qd̄ est qd̄ in sp̄cie

Intendū aut̄ r̄ si fm̄ accidens inē defi
nito differentia. Nulla em̄ differentia corū
est q̄ fm̄ accidens insunt sicut nec gen⁹. Ad
em̄ p̄tingit differentiam inesse.

Hic p̄b̄s ponit considerationem quartā dicens si dif
ferentia inest vt accidens siue fm̄ modū accidentis ipsi
definito tunc interimitur differentia r̄ etiam definitio.
Cuius ratio est quia nulla dñia inest definito ad modū
eoz q̄ fm̄ accidens insunt sicut nec genus inest definito
eo vt accidens. Cui⁹ rō est qz nō p̄tingit drām alicui⁹ ē
dñia inesse non inesse sed inest semp̄ r̄ eñaliter ei cui⁹ ē
differentia vt p̄rius act⁹ r̄ forma sb̄nal̄ q̄ sui eēna p̄stitu
it inē sb̄nali id cuius est differentia constitutua.

Ampli⁹ si p̄dicat de gñe drā l̄ spēs aut in
ferius aliqd̄ spēs nō erit definiēs nullū ei eo
rū q̄ dca sunt p̄tingit de genere p̄dicari eo qz
amplissimū omnium genus dicitur

Hic ponit quita p̄sideratōez q̄ sumit p̄ inspectōez dñie
ppate ad ge⁹ r̄ spēs r̄ ē ista si illd̄ qd̄ alligē p̄ drā p̄r d̄ gñe
vt sup̄to. Si spēs q̄ dñificat aliqd̄ infer⁹ ad spēs p̄r te gñe
vt sup̄to. tal̄ definitio ē interimēda nullū ei eoz q̄ dicitur
p̄tingit d̄ gñe p̄dicari. Cui⁹ rō est qz ge⁹ oim̄ eoz q̄ dñifi
tione ponit ad q̄ definitio referet ad definitū. aplissime
siue cōissime p̄r r̄ id si drā p̄dicaret d̄ gñe cōior estz gñe r̄
nō restringerz ge⁹ cui apponit r̄ sic iterimit drā r̄ et dñi⁹
quia non valet ad p̄positum r̄ intelligitur ista conside
ratio de differentijs affirmatiuis.

Rursū si p̄dicat gen⁹ de drā nō em̄ d̄ drā
sz de qb̄ drā gen⁹ videt dici vt aial de hōie
r̄ boue r̄ de alijs gressibilib⁹ aialib⁹ r̄ nō de
ea drā q̄ de spēs p̄dicat. Nam si sz vnāquāqz
drāz aial p̄dicaret multa aialia d̄ spēs p̄dica
rent. Hā drē d̄ spēs p̄nt. Ampli⁹ drē oēs aut
spēs aut ididua erūt si qd̄ st̄ aialia. Hā vnū
qd̄qz aialū l̄ spēs est aut indiuiduum

Hic ponit sextā p̄sideratōez q̄ ē si ge⁹ qz ge⁹ p̄dicet de
drā vt drā ē i si eēna q̄ est ge⁹ p̄dicet d̄ eēna q̄ est drā tūc
interimit drā r̄ et dñi⁹. Cui⁹ rō est qz ge⁹ eo qz ge⁹ nō p̄r te
drā i eo qz drā s̄ d̄ ill vt dicit p̄dicari d̄ qb̄ est drā vt de
suppositis formatis drāz ex̄ est vt si aial ge⁹ p̄r d̄ homier
boue r̄ de alijs gressibilib⁹ s̄ est gressibili r̄ qz drā forma
tis aialib⁹ r̄ nō p̄dicatur de ea drā q̄ te spēs p̄dicatur. Ad
āt rō ducens ad impossibile est qz si ge⁹ qd̄ est aial p̄dica
retur sz vnāquāqz drām vt q̄libz drā p̄cipatū tunc vt
multa aialia te spēs p̄dicarentur. Et huius est cā qz dñia
diuidit gen⁹ r̄ multe dñie i multa diuident r̄ diuerse di
uident in diuersa r̄ sic n̄eraret animal diuersitate dif
ferentiaz vt p̄cipatū diuiditur fm̄ p̄cipatia diuersa r̄
tūc qz vna species bz drās q̄ te spēs p̄dicatur multa aialia
te eadem specie p̄dicarentur quia q̄libet drā infert genus
qd̄ ipsa p̄cipat. Scda ratio est si gen⁹ p̄dicaretur de
drā eñali p̄dicatione seq̄retur qz om̄es dñie essent l̄ spēs

vel indiuidua quia q̄cquid p̄cipat aial i genere aut est
aliqd̄ aial in spēs l̄ in indiuiduo. Quia nō p̄t gen⁹ alit̄ diui
di nisi aut formalit̄ in diuersas spēs aut p̄ multiplicatō
nem spēs in materia si ergo p̄dicatur genus de differen
tia sicut p̄cipatum te p̄cipante necessario erit differē
tia species vel indiuiduum

Similiter at̄ p̄spiciendū r̄ si spēs aut infe
rior aliqd̄ spēs de drā p̄dicatur. Impossibi
le em̄ eo qz de equalib⁹ aut de plurib⁹ r̄ am
pli⁹ drā qz spēs dr̄. Ampli⁹ accidet drāz spēs
eē si quidem p̄dicabit de ea aliqua spēs. Hā
si p̄dicabit hō palā qm̄ aliq̄ drā homo est

Hic ponit p̄sideratōem septimā inspiciendo ad spēs
dicēs si species l̄ aliqd̄ p̄tentū l̄ spēs p̄dicatur essentialit̄ r̄
vt te drā definitio est iterimēda. Cuius rō est qz dñia
te eglibus vel plurib⁹ p̄dicatur qz spēs s̄ si spēs p̄dicaret
te drā dñia r̄ species essent idem quia om̄e qd̄ te alio p̄
dicatur ē id ei te quo p̄dicatur sed b̄ est incōueniens cū
species sit vnita ex̄ genere r̄ differentia

Rursū si nō p̄t drā spēs. Nā gñe qd̄ po
steriorē spēs aut p̄orē drām oportet esse

Hic ponit octauā p̄sideratōez dicēs si i dñi tione drā
posita nō sit p̄or spēs drā iterimēda r̄ ex̄ p̄nti species

Cōsiderādū at̄ r̄ si diuersi gñe dca drā nez
p̄tenti neqz p̄tenti. Non videtur em̄ eadē
dñia duū genēz esse non continentium se in
uicem. Si autem non accidet speciem eandē
in duobus generibus esse non continentib⁹
se inuicem. Infert em̄ vnaqueqz dñiarum p
prium genus velud gressibilez bipes aial i
ferūt. Quare de qua drāz gñz vtrūqz palā
sz qm̄ spēs i duob⁹ gñib⁹ erit nō p̄tenti⁹ sei
uicē. Aut nō impossibile drā duū gñz eē n̄ p̄t
nentiū sei uicē sz addēdū neqz vtrūqz sub eodē
erūt. Hāz gressibile aial r̄ volatile aial gñā
st̄ nō p̄tentiā sei uicē r̄ vtrius eoz est bipes
drā q̄re addēdū qm̄ neqz sub eoz de vtrūqz
erūt. Nec hec abo sub eo d̄ aial st̄ palā at̄
r qm̄ nō nccē ē drāz de p̄riū ge⁹ i ferre eo qz
p̄tingit eadē duū eē gñz n̄ p̄tentiū sei uicē sz al
tez tñ nccē ē i ferre r̄ sup̄iora hec oia vt bi
pes gressibile vel volatile confert animal

Hic ponit nonā p̄sideratōez q̄ ista si illd̄ qd̄ p̄r i dñi tō
ne p̄ drā sit drā alter⁹ gñz gl̄ dñi tō tal̄ dñi iterimēda
ex̄ p̄te drē. Qz p̄ rōne ducēte ad impossibile qz si dicat qz n̄
est sic vt dca ē tūc se qz vna spēs erit i duob⁹ gñib⁹ n̄ p̄t
nentiū sei uicē i si sb̄alnati possit. Cui⁹ rō ē qz b̄ ē gñale qz q̄
libz drā sz se accepta i ferre suū p̄riū ge⁹ si q̄ ē sic gressibi
le r̄ bipes q̄ st̄ drē aial i ferūt aial si sz se accipiāt. Sicut qz
libz drā cū suo gñe accepta p̄stituit vnā spēs r̄ eadē cū a
lio gñe accepta p̄stituit eadē spēs qz vnica ē duoz gñm̄ vt
d̄t hypostef r̄ d̄m̄ ē qz d̄ p̄tur drā d̄ eodē p̄dicatur r̄ gen⁹
illius dñie sint ergo genera a b r̄ vnica differentia sic c

Sextus liber

spēs autē p̄stituta sit d̄ p̄dicatur autē e te d̄ ḡ r a genus p̄
dicatur te d̄ p̄ eādez rōem. r b te d̄ p̄ drāz q̄ est c̄ quia i/
ca est duoz ḡnz drā. ḡ d̄ spēs vna est i duob̄ ḡnib̄. r a r b
q̄ est p̄ra h̄ q̄ d̄m̄ est i sc̄da regla an̄p̄dicam̄tali. Nec
n̄ cōsideratio corrigēda ē. q̄ q̄uis sit ḡnāl̄ vera te drā
vltia constitutiva. n̄i te alijs d̄ntijs accepta interpretatō
ne idiget. Aut em̄ sic dicendum est. vt posita est confide/
ratio te vltima drā. Aut dicendum. q̄ ip̄sibile est eādez
differentiā duoz genēz esse non p̄tinentiuz se inuicē. siue
non subalternatim posuoz. vel q̄ ambo genera non sup
ponunt vni q̄ est cōmune genus ad vtrūq̄. q̄ aliter cō
sideratio habeat instantiā. Quia gressibilis animal r vo
latile animal genera sunt non subalternatim posita. et
vtriusq̄ eoz ē vna differentia q̄ est bipēs. r ideo addēdū
est q̄ nec vtriusq̄ ḡ sit genus vnum. q̄ si vnum sit gen̄
vtriusq̄ ḡ existētis sub eodem cōi genere ad vtrūq̄ tūc
non habet instantiā. nā ambo q̄ dicta sunt genera q̄ sunt
animal gressibilez aial volatile sunt sub vno cōi vtrūq̄
genere q̄ est animal. Pro sc̄da p̄siderationis p̄te pa/
lam est q̄m̄ r b̄ habet instantiā. quia in talib̄ differentijs
nō nec est drāz vlt̄. p̄p̄ū gen̄ inferre. eo q̄ p̄tigit eādez
drām duoz esse ḡnz nō p̄tinetiū se inuicem. non em̄ seq̄
est bipēs ḡ est volatile. nec seq̄tur ē bipēs ḡ est gressibile. l
homo. h̄ alterz t̄m̄ boz genēz sub disiūctione ad reliquū
necesse est inferre. r sup̄iora h̄c omnia s̄ sub disiūctio
ne diuncta ex suis inferioribus d̄ntijs iferunt. seq̄tur ei
est bipēs. ḡ gressibile vlt̄ volatiler h̄c inferunt animal cō
mune genus q̄ ambo illa genera continet.

Circa p̄dictas cōsideratōes sunt

dubia Prīmū est An plura genera nō possunt p̄dica/
ri te vno sic in textu dicitur. cum t̄i i r̄scensu a p̄mo ge/
neralissimo vsq̄ ad speciem specialissimā multa genera
p̄dicantur te vno. Solutio sic nec est s̄le te generib̄
subalternis q̄ in r̄scensu sumūtur. quia nullum eorum
p̄ q̄ r̄scenditur ad opp̄sita diuidit genus. r ideo gen̄ i
illis non numeratur. h̄ est idem illis plus r minus coar
tatum fm̄ q̄ est maior vel minor r̄scensus.

Secūndum dubium est

An genus non potest p̄dicari te differentia. cum t̄i
ista sit bona p̄dicatio rationale est animal r animal est
rationale. r rationale est sensibile. r sensibile est ratio/
nale. Solutio. Alteri genus vt genus non p̄dica/
tur te differentia nec econtra. hoc est genus formaliter
acceptum. quia essentia generis r differentie sunt disp
aret vni eoz se h̄z vt p̄na r reliquū vt actus. r cā nō est
alia q̄ illa q̄ id q̄ est s̄b̄m̄ i p̄na exis fm̄ r̄ nūq̄ i idēz
cū forma r actu coicidit. seq̄ret ei q̄ idem esset formās r
formatū. distigibiler distictuz. r p̄ficiēs r ip̄fectū. q̄ oia
s̄ impossibilia r p̄ra oēm intellectuz. ḡ oportet dicere q̄
q̄i gen̄ te drā p̄dicat. vlt̄ drā te ḡnē. vel q̄i spēs vel indiui
duū te drā vel ecōuerso p̄dicat. Q̄ drā fm̄ p̄cretionē quā
h̄z ad sup̄posituz q̄ informat p̄dicat. r sic dicitur q̄ ani
mal est rationale. r rōnale est aial. r q̄ homo est ratio/
nalis. r rationale est homo. r rationale fortes. r fortes
rationalis. Quidam t̄i dicunt q̄i dr̄ animal est ratōna/
le. vlt̄ econtra rationale est aial. q̄ duplex est locutio. q̄
rationale potest l̄ stare formaliter. r sic falsa est locutio
q̄ sic rationabilitas esset animal. vel potest stare pro
sup̄posito. r sic est vera. r hoc idem est cum p̄ozi solutio.

et ex his patet intellectus eius q̄ hic dicitur. Quō er/
go drā est in amplius q̄ species vel p̄uertibilis cuz specie
sp̄cialissima patet i sc̄do posteriorz r i p̄metarijs p̄dicabi
lum p̄p̄birij.

Uidendū autē r si in aliquo drām assigna/
uit substātie. Nō em̄ videtur differre substā
tia a substātia in eo q̄ vbi est. Quare r eos q̄
gressibiliz volatili diuidūt aial. increpant ve
lud gressibilez aq̄tile vbi significet. aut i his
quidē nō recte increpāt. nō em̄ in aliquo. neq̄
vbi significat aq̄tile. sed quale quid. Nam r
si i sicco sit. similr aq̄tile. s̄l̄r autē r terrestre
Et i humido sit terrestre s̄l̄r. s̄z nō aq̄tile erit
Altamē si q̄i significat in aliquo differētia.
palam q̄m̄ peccans erit

Hic p̄. ponit aliā p̄sideratōem ad iterimendū refini/
tionem ex p̄te differentie dicens si i aliquo q̄ definitur
assignauit drām loco r̄terminatā vel r̄signatā tunc em̄
est definitio iterimenda. Cui rō est. quia drā est te intrin
sis r essentialib̄. lo. autē est extrinsec. r accidentalib̄.
Nō em̄ videt substātia r differre substātia vna definita. a
substātia alia finita. in eo q̄ est vbi siue i loco. p̄p̄ q̄i eos
et increpāt qui gressibili aiali. r volatile aiali diuidunt
aial. eo q̄ videt eis q̄ iste d̄ntē dicit in loco vlt̄ vbi esse
S̄z isti nō recte increpāt. r ḡ s̄l̄r increpandū. q̄ iste differē
tie non f̄nificat vbi. aut locū h̄ quale quid aialis siue
q̄ est aial fm̄ naturā r drām b̄nālez. Et hoc p̄bat q̄ aq̄
tile fm̄ locū i sicco sit si ē avis aq̄tica r ab aqua remota
q̄ adhuc p̄ naturā est aquatile. S̄l̄r autē r terrestre ē
restrē separatū a terra. r si sit i humido adhuc terrestre est
vt bubalus i aqua p̄sequēs cocodrillū. r cum est actu in
humido non est aquatile h̄ terrestre. r ḡ ista non signifi
cant locū vel vbi. Et q̄uis sic assignās drām p̄nes locū
nō sit increpād. n̄ si aliq̄s q̄i siue aliq̄i assignet drāz. ad
iteriora r essentialia respiciens. Manifestū q̄m̄ peccat r
iterimitur drā.

Rursum si drā passionē assignauit om̄is
passio magis facta abicit a substātia. drā at
nō hm̄oi. Nam magis saluare videt drā cu
ius ē drā. r simplr ip̄sibile ē cē singulū sine
p̄pria drā. Nā cū nō ē drā q̄ ē gressibile n̄ erit
hō simplr at ē d̄d̄z f̄z q̄ alterat h̄ns. nihil
hoz drā illi. oia ei hm̄oi cū maḡ s̄iūt abici/
unt a substā. Quare si aliquā hm̄oi drām as
siguit peccauit. simplr ei n̄ altamur fm̄ drās
Hic pot aliā p̄sideratōez q̄ ē p̄ inspectōez drē ad materiaz
p̄tracte dicens. si aliq̄s i refinitōez passionē posuerit. p̄ drā
refinitōez iterimēda. Appellat at passio i p̄posito non id
q̄ ex substālib̄ p̄ncipijs s̄biecti cāt. h̄ id quo f̄z qualitatē
actu patē id q̄ alterādo mouet. sic ei asp̄sus passioez
refinit dicens i libro te passioib̄. q̄ est mor̄ quo patiēdo
mouetur q̄ p̄tinue alteratur. Causa at quare tal passio
loco drē poni nō reterat ē ista. Quia oia passio sc̄z tal fac
ta i mobili pl̄ r pl̄ accepta abicit a substā. p̄ t̄ato q̄ abij
cit p̄trariū a mobili. Differentia autem non est hm̄oi q̄
illa nihil abicit a substā h̄ maḡ p̄ficiet substātia. eo q̄ est te
essentialibus rei ita q̄ impossibile est rem̄ ipsam esse sine

differentia sicut si nō est gressibile tanq̄ drā bois nō erit
 homo. Simpliciter igitur siue vlt̄ dōz ē q̄ fm q̄cūq; aliquid
 alterat̄ nihil boꝝ est drā e q̄d tāq; s̄bā alterat̄. Omnia
 ei q̄ h̄mōi s̄t q̄ f̄z ea alterat̄ s̄bā b̄n̄ h̄ntia ea f̄z motū q̄
 est forma s̄p̄ p̄f̄cā abijciūt a s̄bā s̄bā. r̄ h̄nt̄ p̄rum q̄d
 nō facit drā q̄ ē acc̄ pur̄. r̄ simpliciter p̄p̄ q̄d si definit̄ p̄ ge
 nus r̄ drām aliquā h̄mōi passionē assignauit p̄ drā. pec
 cauit. simpliciter ei nulla alterat̄ f̄z drās q̄ s̄t s̄stantie

Circa tertium est dubium

Quare p̄ nō docet iterum ere definitōez respiciēdo ad tē
 pus sic ad locū. Sō Alberti omnes tales q̄stiones i hac
 materia q̄ est ex p̄babilib; s̄t̄r̄uole. p̄t̄ t̄n̄ dici q̄ loc; ma
 gis p̄uēt̄ eū drā q̄ tēp; q̄ loc; est p̄tenti; r̄ saluatiu; sic
 drā tēp; vō est mag; cā corruptionis p̄ motū q̄ facit di
 stare a p̄ncipio id q̄d mouet̄ r̄ id mag; aspiciēdo ad lo
 cum q̄ ad tempus ponitur consideratio

Tsi alicui; eoz q̄ sunt ad aliquid non
 ad aliud q̄dem differentias assignauit
Nā eoz q̄ sunt ad aliqd; r̄ drā ad aliqd; vt in
 disciplina. speculatiua erit actiua r̄ poetica dr̄
 vnū q̄d; at̄ hōz ad aliqd; significat̄. specula
 tiua em̄ alic; r̄ actiua alic; r̄ poetica alicuius

Iste est tert; tractat; in quo p̄ docet destruere definitō
 nem respiciēdo ad p̄tes totoꝝ vltū. Et h; iste tractatus
 quib; p̄tes siue capitula. In p̄ma p̄te p̄t̄ p̄mā hāc p̄si
 deratōez. Si species definita est de ḡne ad aliqd; r̄ assign
 p̄ drā nō sit i genere ad aliqd; definitio est interimēda.
 Quia eoz q̄ sunt ad aliquid differentie sunt ad aliquid
 r̄ huius est exemplum in disciplina q̄ est ad aliquid. cui;
 differentie sunt speculatiua actiua r̄ poetica. r̄ h; sunt ada
 lictiua quia speculatiua est alic; speculatiua ad finem veri
 Actiua vero vt dicit p̄b; s̄babit; est prudentia est alic;
 ad finē boni. Poetica (q̄ opatiua est ad finē opis ē) q̄ est
 acc̄ literal; ad quē mirabilia fingendo inducit̄ poete. vt ē
 palestra exercit; amētū bellum. p̄ re publica r̄ h̄mōi

Cōsiderādū at̄r si ad q̄d natū est singuluz
 eoz q̄ sunt ad aliquid definitōez assignat̄. Nam
 q̄busdā quid ad q̄d natū est singulū eoz q̄
 sunt ad aliqd; solū est vti. Ad aliud aut̄ nihil.
 vt visu ad vidēdū. Quibusdā aut̄ r̄ aliud ali
 quid vt subtelare quo hauriet aliquis. at̄r
 si q̄s definitiuit subtelare instrumētū ad hau
 riendū peccauit. Nō em̄ ad h̄ natū est. Defi
 nitio ei ad q̄d natum est ad q̄d vtef̄ prudēs
 r̄ circa singulū p̄pria disciplina.

Hec est sc̄da ps̄ ist̄r̄ capitulū in qua docet interimere
 definitōez respiciēdo ad totā definitōez fm̄ locos in
 tr̄nsecos. Et ponit tres p̄siderationes. Prima est si defi
 nitum sit ad aliquid. r̄ nō ponit̄ in definitōez id ad q̄d
 fm̄ naturā vel artē natū est referri. definitio est interimē
 da. Sūt em̄ aliqua q̄b; nō p̄tigit vti ad aliud nisi ad illū
 ad q̄d referuntur fm̄ naturam sicut visus ad videndum
 auditus ad audiendum non em̄ contingit illis vti ad
 alia q̄ ad illa ad q̄ illa natura ordinauit. Alia sunt qui
 bus contingit vti ad aliqd; aliud q̄ ad illud ad q̄d s̄t̄na
 ta referri. vt subtelare q̄d est instrumētū reptoꝝ in me

dio p̄cauum ad modū nauicule. Quis em̄ ad hoc factū
 sit vt transferat licia r̄ fila p̄ s̄bectū. p̄tingit tū eo vti ad
 hauriendū aquā vel ad aliqd; h̄mōi. Si quis igit̄ defini
 uerit subtelare instrumētū ad hauriendū ad q̄d nō est per
 naturā natū quis h̄ fieri posset p̄ subtelare peccauit. Quia
 non definit ad h̄ ad q̄d natū est. Definitio vero est ei q̄d
 ad aliqd; natū est. ad q̄d ipso vtef̄ prudēs. r̄ ad q̄d ipō vti
 tur. p̄pria disciplina circa singula r̄ sic reptoꝝ vtef̄ subtelari
 ad trāsdūcēdū fila sic nauca nam ad nauigandum

Ampli; si nō p̄mi assignauit q̄n̄ p̄rigit ad
 plura dictum esse. vt prudētiā virtutem ho
 minis aut anime. r̄ nō rōnabil; p̄mi eni ratio
 nabilis prudentia virtus est. Nam fm̄ hoc r̄
 animar; homo prudens dicitur.

Hic ponit sc̄daz p̄sideratōem dicēs si aliqd; definitum
 dicit̄ ad plures fines vnū p̄ ser̄ alter; p̄ acc̄is. r̄ fm̄ p̄us
 r̄ posterius. tūc si non definit ad illū finē ad quē dicit̄ per
 p̄us definitio est interimēda. Ex; est vt qui definit̄ prudē
 tiā dicēs eā ē vtef̄ aier̄ bois. r̄ nō assignauit eā cē vtu
 tem aier̄ rōnal; definitio est interimēda. q̄ prudentia nō
 p̄uēt̄ boni p̄ se p̄ r̄ f̄z totū. h̄ f̄z p̄t̄ s̄z aiam rationalem
 quia prudentia est in p̄te rationali vt in subiecto.

Amplius si nō susceptibile est cuius dicit̄
 definita passio. vel dispō. vt quilibet aliud
 peccauit. Nam omnis dispositio r̄ omnis pas
 sio in illo nata est fieri cuius est dispositio vel
 passio. vt scientia i anima. dispositio existēs
 anime. Aliq̄n̄ aut̄ peccant in talibus vt q̄cū
 q; dicunt q̄m̄ somnus est impotentia sensus
 r̄ dubitatio equalitas contrariar; ratiocina
 tionum. et dolor distantia naturalium p̄rius
 cum vi. Nam neq; somnus inē sensui. Opor
 teret autem si impotentia sensus esset. Simi
 liter autem neq; dubitatio contrarijs ratio
 cinationibus. Neq; dolor naturalibus p̄ri
 bus inest. Dolebunt em̄ inanimata si dolor
 eis adest. Talis at̄ r̄ sanitatis definitio si est
 mediocritas calidoꝝ r̄ fridoꝝ. Necesse est
 em̄ sana esse calida r̄ frigida. Nam singuloꝝ
 mediocritas in illis est quoz ē mediocritas.
 quare sanitas inest eis. Ampli; hoc q̄d sic
 in effectiuum aut econtrario accidit ponere
 sic definitiōib;. Nō em̄ ē dolor distantia na
 turaliū h̄ effectiuū alter; alteri;. Aut ei p̄pter
 imponaz dormim;. aut p̄t̄ sonū ipotētes su
 m;. Silt̄ at̄ r̄ dubitatōis videbit̄ effectū cē
 p̄riaz eqlitas rōcinationū. Nū ei i vnaq; rō
 cinatib; nobis silt̄ vidētur oia fm̄ vtrunq;
 fieri dubitamus vt r̄ agamus.

Hic ponit etiā p̄sideratōez dicēs si passio definita p̄ alia
 s̄bā q̄ illa q̄b; est. d̄ h̄ ē interimēda. q̄ ois dispō siue pas
 sio i illo nā ē fieri cē dispō siue passio. et ē vt scia nā ē fie
 ri i aia eo q̄ ē ex̄is dispō aier̄. Q̄ at̄ passio definiti debet
 per illud subc̄m in quo nata est fieri probat̄ p̄ in tribus

Sextus liber

exemplis qz siqs definiens somnū dicit qd est impoten-
tia sensus fm actū facti r dubitationē qd ē mot⁹ riaz
rōnū r colorē qd est distātia nālū ptiū cū violētia r
finitio nes s̄ interimēde qz nō definiunt illa ad id in q̄
p̄mo nata sunt fieri vt in p̄mo s̄biecto. Quia somn⁹ s̄
cām nō est nat⁹ fieri in sensu fm actū facti s̄ in organo
sensitiui siue sensus cois. Neqz dubitatio nata ē fieri in
rōnibus s̄ in rōne sicut in p̄mo s̄biecto. Nec dolor p̄mo
inest nālbus partib⁹ qz s̄ cedat inesse naturalib⁹ pri-
bus tūc etiā inaiata volēdū qz naturales hñt ptes. La-
liter etiā peccans ē r̄finitio sanitatis si p̄cedat sanitas
esse medietas calidoy r̄ frigidoy que multis inest aial-
sedtur enī qd necesse est esse sana q̄cunqz s̄ medio crite-
calida r̄ frigida eo qd singuloy medietas in illis eisdem
est quoy vt s̄biecto est medietas p̄p̄ qd sequitur qd oi-
bus illis inest sanitas qd falsū est. ex q̄ sanitas est habi-
tus aialis tñ. Un̄ si bec q̄ dicta s̄ nō in s̄biect⁹ s̄ in
sunt ipis sicut causis effectiuis tunc p̄dicta accidit po-
nere in sū effectiui aut eōn effectiua cām in ipa. Ex
est sicut definiens somnū vel dubitationē vel sanitatē nō
enī vt s̄biecti est color distātia naturalū partū s̄ distā-
tia naturalū ptiū est sū effectiui et dat̄ rō ista p̄ cām
efficientē. Nec impotētia sensus ē somn⁹ p̄ essentiali. Cū
enī ad locū digestiōnis reuocat̄ ab exteriorib⁹ orgāis
sensū calor r̄ frigus s̄b corde frigiditas in sensū or-
ganis r̄ impotētia efficiunt sensus ad sentire fm actuz
r̄ sic efficiat somn⁹ qd est ligamētū sensuz et impotētia
sentiendū. Et in talib⁹ nō est sensus vt in s̄biecto p̄mo.
altec enī istoy est effectiui alteri ipoy aut etiā p̄p̄ im-
potētia sentiendi tormim⁹ r̄ b̄ vez est r̄ eōuerso p̄p̄ so-
mnū qd est sensū ligamētū impotētes ad sentiendū su-
mus r̄ b̄ est verū qz p̄mo inducit somn⁹ p̄ sentiendū im-
potētia inducō at somno frigiditate exteriorē s̄biectē
te ex somno tenent sensū organa nisi resoluant ad sen-
tiendū fm actū. Sicut at in alio exēplo dubitatiois nō po-
nē s̄biectū s̄ cā efficiēs q̄ ē cōlitas cōnriay rōnuz ita vt
dubitatio dicat̄ ambigua. Un̄ enī cōlitas siue s̄liter rati-
oanātib⁹ nob̄ oia vident̄ tunc dubitam⁹ vt r̄ i qd illo-
rū agant̄ vel alteri p̄feramus.

Ampli⁹ fm tpa oia p̄siderādū sic vbi dis-
sonat vt si mortale definiuit aial- nūc incor-
ruptibile eē. Nā nūc incorruptibile aial nūc
mortale erit aut hoc qdem nō accidit. Du-
bitū enī est nūc incorruptibile eē aut enī qm̄
nō corrūpit̄ nūc f̄cat aut qm̄ nō possibile cor-
rūpi nūc. ā qm̄ h̄mōi ē nūc vt nūqz corrūpi
possit. Qñ q̄ dicim⁹ qm̄ incorruptibile nūc
est aial nō hoc dicim⁹ qm̄ nūc tle est aial. s̄
vt nunqz corrūpi possit. hoc at̄ mortali idē
erit. Quare nō accidit nūc idem mortale eē
Sed tñ sic vbi accidit qd fm definitionē qd
dem assignatū est inesse nunc vel prius. Qd
p̄o fm nomē nō inesse nō erit idē. Utenduz
ergo loco hoc quēadmodū dcm̄ est.

Terminato p̄blemate definitionis penes essentialia
eminādū est idē p̄blema penes ea q̄ definitionē p̄parat
ad definitū p̄sequit̄ fm identitatē. Et est p̄ma p̄sidera-

ista. Videnduz est an definitio cōsonet definitio fm oia
tpa. vel si alicui in aliq̄ tpe dissonet qz tūc est interimen-
da vt siqs definit aial mortale qd est nūc incorruptibi-
le aial definitio est interimenda qz nūc incorruptibile
nō est simplr incorruptibile. Ita qd bec definitio nūc
determinet incorruptibile. Aut forte dicendū est qd in exē-
plo inducto nō ē instātia vera qm̄ p̄t esse definitio qz b̄
qd̄ dicit̄ nūc incorruptibile esse dubiū est r̄ multos p̄t
h̄c sensus. Aut enī incorruptibile d̄ ab actu corruptio-
nis et sic d̄ nūc incorruptibile qd nunc nō corrūpit̄ r̄ b̄
mō nō est definitio mortalis. Aut incorruptibile dicit̄
p̄uationē potētē corruptionis nō simplr s̄ vt sit sensus
q̄ incorruptibile d̄ qm̄ impossibile est corrumpi nunc r̄
sic itez nō est definitio mortalis. Aut incorruptibile d̄
cit p̄uationē potētē corruptionis nō simplr s̄ vt sit sen-
sus q̄ incorruptibile d̄ qd impossibile est corrumpi nūc
r̄ sic itez nō est definitio mortalis. Aut incorruptibile
dicit̄ p̄uationē potētē corruptibilis simplr r̄ tūc ta-
le sic dictum est incorruptibile h̄ est qd h̄mōi sit nunc qd
nunqz p̄t corrumpi r̄ hoc mō posset esse definitio mor-
talis. Un̄ igit̄ dicim⁹ qd incorruptibile nūc ē aial nō di-
cim⁹ h̄ cādo qm̄ tale aial qd nō corrūpit̄ s̄ oñd̄m qm̄
nūc tale est qd nunqz corrūpat̄ vel corrūpi p̄t s̄t r̄ hoc
mō est definitio aialis mortalis. Prop̄ qd nō accidit
fm h̄ tps p̄is tñ illud idem mortale esse h̄ dicim⁹ h̄ v/
nū sic p̄siderādū eē si fm oē tps seq̄ p̄is p̄teritū r̄ futu-
rū. Qd at̄ fm nō definitio ad qd aptat̄ definitio accidit
aliq̄ nō inesse nō erit idem nūc r̄ p̄. Hoc igit̄ loco cō-
sideratōis qz multo s̄ h̄z sensus nō simplr s̄ oem̄ sensuz
vtendū est s̄ solū in sensu in quo dicit̄ nois definitionē
sicut tactum est.

Respicendū aut̄ et si fm aliud qd magis
d̄ qd definit̄ qz fm assignatā rōnez vt si iu-
sticia potētia equi distributiva ē. Iustus eī
magis qd eligit equuz distribuere eo qd p̄t q̄
re nō erit iusticia potētia equi distributiva.
Nā r̄ iust⁹ eēt maxie qd possz equū distribuē

Ista ē etia p̄ h̄ cap̄ in q̄ p̄b̄s vōz interimere r̄ finitio-
nē inspiciēdo p̄p̄ationē fm magis r̄ min⁹ r̄ fm equē se
h̄ntia. Et p̄ sex p̄sideratōes. Prima est Si definitū ē
magis definibile s̄ aliā definitōne qz h̄z ista tūc interimē
def̄ vni⁹. Ex̄ ē vt si iusticia sic definit̄ Iusticia ē p̄m̄
equi distributiva vt discretia tūc a p̄ugato acci⁹ qd p̄ aliā
magis ē definibilis iusticia qz p̄ p̄m̄. Iust⁹ at̄ magis d̄ de-
finit⁹ qd diligit equū distribuere qz qd p̄t r̄ h̄ iusticia magis
electio vt dilectio distributōis equi d̄ qz p̄m̄ q̄re interē-
pta erit def̄ qz fm h̄ nō erit iusticia p̄m̄ eā distributiva
de⁹ enī hitus ē volūtari⁹ magis p̄sistēs i elcōne qz i p̄tate
nisi itelligat̄ de p̄tate qd ē facultas ex habitu s̄ nō de h̄ p̄/
cedit definitō s̄ de p̄m̄ q̄ infinita ē r̄ an̄ actū. Si enī iustī-
cia p̄m̄ esset equi distributiva tunc etiā maxie esset iu-
stus qd maxie posset equū distribuere.

Amplius si res qdem suscipit magis qd
aut̄ fm definitōez assignauit nō suscipit aut
econtrario qd fm definitionē assignat̄ susci-
pit res aut̄ nō suscipit ois aut̄ r̄ vtraqz susci-
pere aut̄ neutra si qdem idem est qd fm defi-
nitionem assignat̄ rei.

Vertical marginal notes in a smaller script, likely commentary or corrections, partially legible.

Topicoꝝ

Hic ponit scđam p̄sideratōem dicēs si res definita suscipit magis et min⁹ et si definitio ipsa aut ecōtra definitio suscipit magis et min⁹ et nō res definita definitio erit in terimēda opz em̄ aut vtrāq̄ suscipe magis et min⁹ aut neutꝝ eo q̄ eadē est definitio definitio

Ampli⁹ si suscipit q̄dē vtrāq̄ magis non s̄l̄ at̄ augmētū sumūt vtrāq̄ vt si amor ꝓcupiscētia coit⁹ ē flā mag⁹ amās nō mag⁹ cōcupiscētia coitū Quare nō s̄l̄ vtrāq̄ suscipiūt magis Oporteret at̄ si eadē essent

Hic ponit tertiā p̄sideratōem dicēs si definitio et definitū āto magis et min⁹ suscipiūt et tū si s̄l̄ et in eodē tpe definitio ē in terimēda vt si amor apud phisicos dē ꝓcupia coitus in terimēda definitio q̄ magis amās nō magis cōcupiscit coitū s̄ forte p̄ntiā amate etiā q̄ appetit coitū ꝓpter qd̄ nō s̄l̄ vtrāq̄ in eodē magis suscipiūt oporteret tū hoc si idē sunt definitio et definitū

Ampli⁹ si duob⁹ aliq̄b⁹ ꝓpositis de quo res magis dē s̄l̄ fm̄ definitōem min⁹ vt si ignis est corp⁹ subtilissimū ignis em̄ mag⁹ flama q̄ lux oporteret aut vtrāq̄ magis eidez inesse si eadem essent

Hic ponit q̄rtā p̄sideratōem dicēs ꝓpando definitōem ad definitū si ꝓpositis aliq̄b⁹ duob⁹ vt s̄l̄ definitio et definitū cōpens vni tertio re q̄ res definita dē fm̄ magis et definitio fm̄ min⁹ definitio ē in terimēda vt si ignis dicit s̄l̄ subtilissimū corp⁹ nō vtrāq̄ definitio Cū em̄ tres sint spēs ignis in materia aliena sc̄z carto flāma et lux ignis q̄ est definitū magis ē flāma q̄ lux q̄ naturalis q̄ ignis q̄ ē esse cōbustivū magis ꝓueit flāma q̄ lux ꝓz q̄ nō est definitio qd̄ ꝓ definitōem assignatū est q̄ vtrāq̄ hoc est definitio nem et definitū eide inē oporteret si eadē est definitio

Rursus si h̄ qd̄ s̄l̄ vtrāq̄ inē ꝓpositis illud aut nō s̄l̄ vtrāq̄ sed alteri magis

Hic ponit q̄ntā p̄sideratōem dicēs si ꝓpositis duob⁹ definitio et definitū nō isunt egl̄e illi s̄ alteri vtrāq̄ fm̄ magis et alteri fm̄ min⁹ in terimēda definitio Et rō hui⁹ ē q̄ definitio et definitū idē dicit fm̄ formā et nō dicit nisi q̄ definitio dicit explicare qd̄ definitū dicit implicare oꝝ q̄ equiter insunt illis quib⁹ insunt

Ampli⁹ si ad duo definitio nem assignerit fm̄ alterutꝝ vt bonū qd̄ ꝓ visum aut ꝓ auditū delectabile et ens qd̄ possibile est pati qd̄ aut facere Si em̄ idē bonū et nō bonū est s̄l̄ aut et ens et nō ens flā ꝓ auditū delectabile idē bono erit Quare q̄ nō delectabile ē ꝓ auditū nō bono idē Nam eisdē et opposita erūt opponit̄ at̄ bono qd̄ nō bonū ꝓ auditū at̄ delectabile ꝓ auditū nō delectabile palā q̄ qm̄ idē ꝓ auditū nō delectabile nō bono Si ergo aliqd̄ ꝓ visum qd̄ delectabile ꝓ auditū aut nō bonū et nō bonū erit s̄l̄ at̄ ostēdem⁹ qm̄ idem ens et nō ens est

Hic ponit sextā p̄sideratōem dicēs si re aliquo definitio assignentur due definitōes ꝓ distictōnem ita q̄ vtrāq̄ sit definitio diuisim ꝓueniēs definitio ꝓ alterutro nō vtrāq̄ est vt si q̄s definitōes bonū dicat ip̄m eē ꝓ visum vt auditū delectabile vel definitio ens sicut dē bocti⁹ ꝓ hoc qd̄ possibile est i aptū natū agere vt pati nō vtrāq̄ Cū em̄ q̄ se queret q̄ s̄l̄ esset aliqd̄ bonū et nō bonū ens et nō ens qd̄ est impossibile Sequa ꝓz q̄ definitio et definitū sunt idē et q̄cūq̄ s̄l̄ eadē eoz opposita s̄l̄ eadē sicut si h̄ ē aīal rōnale mortale nō aīal rōnale mortale erit nō bonū si q̄ delectabile fm̄ auditū sit idē bono nō delectabile fm̄ auditū erit idē nō bono s̄ delectabile fm̄ visum nō est delectabile fm̄ auditū fm̄ q̄ h̄ mōi q̄ ip̄m erit idē nō bono et ꝓ ꝓ q̄s idē erit bonū et nō bonū Et eodē mō idē erit ens et nō ens q̄ si ens est idē ꝓ definitōem ei qd̄ pati ꝓ tunc qd̄ nō ꝓ pati erit idē nō enti iuxta exemplū datum et sic idē erit ens nō enti si sic dē definitio

Circa textū expositū mouet q̄stio Vtrāq̄ definitio q̄ditatiua debet de finitōe ꝓuenire fm̄ omnia tpa

Et videt q̄ nō q̄ q̄cūq̄ nō s̄l̄ fm̄ oē tpa nō sp̄ de se inuē s̄l̄ verificabilia Sed mltē s̄l̄ definitōes et definita que nō sp̄ sunt q̄ sequit̄ q̄ definitio nō dē ꝓuenire definitio fm̄ oīa tpa Mior ꝓbat q̄ de ꝓingētib⁹ sicut sunt eclipsis lune terremot⁹ et gñal̄ oīa naturalia Pro veritate q̄stis ē s̄nia ꝓbi et ponit iste discursus

Maior esse q̄ditatū est esse vltis eēntie qd̄ est incorruptibile nec fm̄ re nec fm̄ intel lectū ab ipsa re sepabile Mior Tale explicat q̄ditatiua definitio ꝓuertibil̄ cū definitio ꝓ ꝓicipia eēntialia differēs ꝓ hoc a q̄libz notificatōe alia Cōcō 3ḡ definitio q̄ditatiua ꝓueit definitio vniuersalit̄ fm̄ oīa tpa

Maior ꝓbat q̄ ꝓiculariū nō ē definitio q̄ definitū est vltis eēntia ꝓꝓius aut act⁹ et intrāctiū sine formal eēntie est eē de se exereere qd̄ appellat aliē ꝓrās forme et q̄ tale esse ē vltis q̄ est incorruptibile Et q̄ est eēntiale nō est fm̄ re nec fm̄ intellectū id est nec in scđa opatōe intel lect⁹ nec in ꝓma ab ipsa re sepabile ꝓ ꝓ implicatōem cō tradcōis Mior ꝓꝓer declaratōe q̄stiois sup̄ disputate vbi ꝓstia fuit q̄druplx definitio q̄ ꝓotissima ē q̄ditatiua Cōcō seq̄t̄ ex ꝓmissis Ad ob eñ ē dōm q̄ cōtingētū taliū nō est definitio fm̄ q̄ q̄cūq̄ s̄l̄ et q̄cūq̄ nō sunt s̄ eoz ē definitio in q̄tū sp̄ s̄l̄ sunt aut sp̄ in q̄tū re ferūt ad suas cās Cū est q̄ eclipsis sp̄ est ꝓstia inē ꝓstide terre inē solē et sic etiā eoz q̄ nō sunt sp̄ sunt ē de mōstratio in q̄tum semp sunt sequitur

Circa textum expositū sūt dubia

Primū ē quō se h̄t incorruptibile et imortale So in corruptibile ē in pl⁹ q̄ imortale q̄ imortale ꝓꝓie est et cū ē vita incorruptibile at̄ opponit̄ corruptibili qd̄ ē cōpositoꝝ ex ꝓtrarijs vel eoz q̄ sup̄ talia delata sunt vt forme eoz et si incorruptibile ē dīna s̄t dē ab aptitudine et nō ab actu et sic saluat inesse vt in cōmētarijs ꝓredicabiliū dictum est

Sextus liber.

Secundus dub. Quō debet intel

ligi q̄ ignis flāma est magis ignis q̄ ignis lux Solo
Albri hoc intelligit q̄ ad p̄rietatē suē q̄litatez ignis
q̄ est esse v̄siuū suē cōbustiuū sic enī flāma magis h̄z eē i
gnis q̄ lux q̄ ignis cadens in mā terrea flāma at su
mus accensu s lux at in vaporē ad formā r̄ s̄bilitatem
aeris p̄denlat̄ r̄ t̄restri depurata micā r̄ illuminā s.

Tertium dub. ē Quō dicit p̄hs

q̄ definitio nō d̄z dari p̄ d̄stinctionē cū tū in multis loci
sic faciat vt in p̄o p̄ri h̄mēnas r̄ in p̄o p̄ostel Solo
Albri Definitio p̄r dupl̄r dari p̄ d̄stinctionē. Uno mō
sic q̄ q̄libet p̄s seorsū r̄ diuisim possit eē definitō. r̄ sic nō
debz p̄ d̄stinctionē dari. Alio mō p̄r p̄ d̄stinctionē dari sic
q̄ ambe p̄tes s̄t s̄p̄te s̄b d̄stinctionē circūloquant̄ nob
vnā d̄zaz ignota r̄ sunt tō definitio. r̄ h̄ nō ē in cōueniē s.

Ampli⁹ r̄ in generib⁹ r̄ in d̄ntijs r̄ i alijs
oibus que in definitione sūt assignat̄ eos
q̄ definitiones p̄ noibus faciūt p̄siderare si
qd̄ dissonat. Si at̄ sit ad aliqd̄ qd̄ definitur
aut p̄ se aut f̄m gen⁹ p̄siderādū si nō dictuz
est in definitione ad qd̄ d̄z aut ip̄m aut h̄z ge
nus vt si sciam definiuit opinionē ratā aut
voluptatē appetitū sine tristitia. Ois enī ad
aliqd̄ subnā ad alterz eo q̄ idem fuit vnicui⁹
q̄ eoz que sūt ad aliqd̄ esse ad aliqd̄ quodā
mō se h̄z. Oportebat ḡ sciaz dicere opionē
scibilis r̄ voluptatē appetitū boni. Sitr̄ at̄
et si grāmaticā definiuit sciam fr̄az. oz ei aut
ad qd̄ ip̄z d̄z ā ad qd̄ gen⁹ i definitione assignā.

Itud ē r̄ cap b⁹ tractat⁹ in q̄ p̄hs docet interimere
definitionē ex p̄te gener⁹ r̄ d̄ntie simplr̄ r̄ h̄ p̄o facit sine
circūstātia r̄ cū circūstātia. Quo ad p̄m̄i p̄nit tres cō
siderationes q̄bus p̄mittit vnū documētū qd̄ est tle. Co
lentes interimere definitionē in generib⁹ r̄ d̄ntijs vt in
oibus alijs q̄ s̄t assignā in definitione vt meli⁹ videat̄ qd̄
p̄sonat definitio vt dissonat. oz in sp̄ali p̄siderare ea q̄ se
quūtur. Prima igit̄ p̄sideratio ē Si in definitione ali
cui⁹ qd̄ d̄z ad aliqd̄ vel p̄ se vel f̄m gen⁹ suū nō ponit̄ il
lud ad qd̄ suū definitū d̄z tal definitio ē interimēda p̄
refectū rebite d̄ntie q̄ d̄z eē in definitione. Et r̄o b⁹ est qz
p̄p̄ū est ip̄i ad aliqd̄ qd̄ amō ad aliud se h̄z. r̄ iō nō fini
tur intellect⁹ ei⁹ nisi ad aliud. Cur⁹ q̄m̄ est vt si q̄s sciam
q̄ est ad aliqd̄ f̄m dici definitiōs dicat q̄ scia est opinio ra
ta r̄ firma aut voluptatē definitiōs dicat Voluptas ē ap
petitus sine tristitia definitiones s̄t interimēde. qz ois
s̄bstantia eoz q̄ sunt ad aliqd̄ est ad alterz iuxta definitio
nē in p̄ntis positā r̄ iō in definitione oportet ponere id
ad qd̄ est definitū. Et sic definiendo sciam oportebit d̄z
cere q̄ est opinio scibilis. siue eius qd̄ est scibile r̄ oport
tēdit definiendo voluptatem dicere q̄ voluptas est ap
petitus boni siue boni delectabilis qz ad hec sunt scia r̄
voluptas. Sitr̄ si aliq̄s definitiōs grāmaticā dixit h̄zā
maricā esse sciaz fr̄az peccauit qz oportebat i definitiōe
relatiuā id ad qd̄ p̄ se d̄z vel ad qd̄ d̄z h̄z suū gen⁹ assignā.

Aur̄ si alicui⁹ ad aliqd̄ dicti nō ad finē assi
gnauit finis autē in vnoquoq̄ est qd̄ opti

mū aut cui⁹ gratia alia dicendū ḡ aut opti
mū aut vltimū aut p̄cupia nō delectabilis sed
delectatōis nā p̄pter hanc r̄ delectabile eligim⁹.

Hic ponit scdam p̄siderationē. d. Si alicui⁹ dicti ad
aliqd̄ f̄m sp̄m est aliq̄s finis r̄ nō definit p̄ illū finē in
terminēda est definitio. Cur⁹ r̄o est qz finis in vno q̄z ge
nere est qd̄ optimū p̄ optimū at̄ danda est definitio aut
finis est cui⁹ gratia oia alia sūt r̄ p̄ h̄ d̄m est id qd̄ o
p̄timū r̄ vtilissimū vt si definitiō p̄cupia nō debet defini
ri p̄ hoc q̄ est appetit⁹ delectabilis s̄ delectationis qz ni
hil est delectabile nisi p̄ delectationem r̄ p̄pter eā dele
ctabile eligimus.

Considerandū autē et si generatio est ad
quā assignauit vt actus nihil enī taliū finis
nā magis egisset generasse finis q̄ fieri r̄ a
gere aut nō in oibus verū h̄mōi. pene enim
plurimi delectari q̄re agere magis finē faci
et q̄ egisse.

Hic p̄o triā p̄sideratōes. d. Considerādū ē si in defini
tione eoz q̄ s̄t ad finē p̄ fine pona actio vt opatū vt a
ctū siue factū eē qz vt p̄o est d̄z In q̄busdā finis ē actio
in q̄busdā at̄ actū siue opatū. Quia si in definitione p̄
fine pona actio siue opatio definit̄ videt̄ eē interimēda
qz actū siue opatū magis videt̄ h̄z r̄ōnē finis q̄ actō siue
opatio q̄ videt̄ eē via ad opatū siue actū. Licet in q̄busdā
tū opatū qd̄ grece vocat̄ apoclesma nō ē finis qz plerū
q̄ oēs pene volūt magis delectari in fieri q̄ deuisse a dele
ctari siue p̄cessisse p̄ qd̄ in tali⁹ agere magis finē faci
unt r̄ ponūt q̄ egisse.

Circa text⁹ est vnicū dub. An

simplr̄ relatiō r̄ h̄z eē sint ad alia q̄ ad correlatiā. So
Albri r̄o qz p̄ fili⁹ d̄ns su⁹ r̄ h̄mōi ad alios fines nō
s̄t nisi ad ea q̄ d̄z. Alia v̄o s̄t relatiō a formis absolutē
imposita h̄ntia resp̄ctū p̄fectū ad alia vt scia p̄cupia. et
h̄mōi r̄ illa s̄t etiā ad act⁹ p̄pata p̄ter id ad qd̄ dicunt̄
p̄cipue q̄ noiant d̄spōnes vel habitus potentiaz acti
uaz vel passiuaz.

Rursū in q̄busdā si nō determinauit q̄lis
vel q̄nti vel vbi vel f̄m alias d̄zaz vt ambī
ciosus q̄lis r̄ q̄nti appetens ē h̄ōis nāz oēs
appetit̄ honorē q̄re nō sufficit ambiciosum
dicere q̄ appetit̄ honorē sed addēdū dicit̄
d̄ntias. Sitr̄ aut̄ avarus quāras appetit̄
pecunias aut luxuriosus circa quales volu
ptates non enī qui q̄libet voluptate retinet̄
luxuriosus d̄z sed q̄ circa aliq̄s. Aut rursū
si definiuit noctē ymbzram terre aut cyfimon
motū terre aut nubē densitatē aeris aut vē
tū motū aeris addendū enī q̄nti vel qualis
aut vbi r̄ a quo. Sitr̄ aut̄ et in alijs talibus
relinquēs d̄zam quālibet nō indicat quid ē
esse oz at̄ sp̄ ad indigens conari nō enī quo
libet mō terra mota neqz q̄ntacūqz cyfimon
erit. Sitr̄ aut̄ neqz aere quolibet modo ne
qz quāqz motu aeris ventus erit.

Ista est scda p̄ ista capli in qua p̄ba docet interime
re definitōem respiciēdo ad circūstātiās terminōꝝ in re
finitōne positōꝝ. Et circa hoc ponit tres cōsideratiōes
Prima est si aliqd̄ dicat ad aliqd̄ nō simplr̄ s̄m̄ circū
stātiās vel p̄ditōes. r̄ tales circūstātiēs nō dēterminātur
per d̄as in definitōe interimēda est definitio. Ex^m est vt
si q̄s dicat ambiciosus ē q̄ appetit honore. r̄ n̄ dēterminat
qualē honore. q̄tū vbi vel quō vel s̄m̄ alias honoꝝ d̄as
definitio est interimēda. q̄ oēs appetit honore cū sit de
per se appetibilis. r̄ sic nō est viciōsum simplr̄ appetere
honore. r̄ id oꝝ addere vbi appetit quō q̄ qualē r̄ quātū.
Et sic ambiciosus est q̄ appetit honore sibi nō debitū. S̄m̄
q̄ definit auarū nō sufficit dicere q̄ amat pecūnias. q̄
hoc est in oib̄ vobis cōe. s̄ oꝝ addere circūstātiās q̄liter
r̄ quātū r̄ vbi r̄ p̄ter q̄d r̄ h̄m̄ d̄i. Et eodē mō cū d̄i luxu
riōsus nō d̄i ab oim̄ amore voluptatū. s̄ oꝝ addere q̄tū r̄
quas r̄ q̄les r̄ q̄n̄ r̄ vbi. r̄ p̄ter q̄d et̄ in quib̄ amat vo
luptates. scda in quib̄ voluptatib̄ retinet. Rursum in
naturalib̄ aliq̄s definitōes cysmon. i. casum terre. nō suffi
cit dicere q̄ cysmon ē mot̄ terre. s̄ oꝝ addere vñ r̄ q̄tum
et q̄le r̄ vbi r̄ q̄n̄ r̄ alias circūstātiās. Aut etiā si n̄tem
definitōes dixit eā eē aerē p̄densatū. nō est definitio suffici
ens. s̄ oꝝ addere q̄ q̄r q̄d r̄ vbi r̄ q̄n̄ sit aer cōdēsat. Aut
etiā q̄ definit veta esse motū aeris nō sufficiēt̄ definit.
Quia oꝝ addere qua de causa. vbi r̄ q̄liter r̄ h̄m̄ d̄i. Si
m̄lter aut̄ est in oibus alijs. q̄ in oib̄ talib̄ q̄ relidē
aliq̄a d̄as circūstātiāz in aliq̄b̄ talib̄ circūstātijs nō
dicit q̄d est esse cū tū oia a circūstātijs eē trahat̄ s̄b̄iale
s̄m̄ suū nomē. Oportet em̄ sp̄ in definitōe conari ad id
quod definitū indiget ad optimi eē declaratiōem. nō enīz
quolibet mō mora terra est terremot̄. s̄ oꝝ dicere a quā
to vapore terrestri. r̄ a q̄ta soliditate solidi p̄ quā vapor
evaporare nō possit r̄ inclusus moueat terrā si cysmō eē
delectat. S̄m̄ etiā nō q̄libet mot̄ aeris est ventus.

Ampli⁹ in appetitib̄ si nō appositi est q̄d
videt̄ r̄ in quātis alijs d̄uenit. vt q̄m̄ volup
tas appetit̄ boni. r̄ cupiscētia aut̄ appetitus
delectatiōis. sed n̄ apparētis boni v̄l delectabi
lis. Plerūq̄ em̄ latet appetētes q̄d bonū vel
delectabile est. quare n̄ necariū bonū. v̄l dele
crabile eē. sed apparens tm̄ oportebat ergo
sic r̄ assignationem facere

Hic ponit scdam cōsideratiōem q̄ est ista. si in definitō
ne appetit̄ nō appona id q̄d videt̄ definitio ē interimē
da. Et rō hui⁹ est. q̄ ois appetitus visis mouet. q̄ nihil
mouet appetitū nisi q̄d est apparēs bonū. r̄ p̄inde ē si sit
bonū v̄z vel apparēs. Et istud q̄dem videt̄ opz apponi
in oibus circūstātijs in q̄tū alijs circūstātijs con
sonet vel dissonet s̄m̄ nomē definiti. Ex^m ē. vt cū d̄i volu
ptas est appetit̄ boni. aut cū d̄i cōcupia appetit̄ delectabi
lis. si nō addi q̄ appetit̄ v̄l cupia est apparētis boni v̄l
delectabilis nō valz definitio. cū tū nō moueat appetitū vel
cōcupiscētiā nisi apparēs bonū vel delectabile. Plerūq̄
em̄ latet. hoc est quib̄ apparēt q̄d vel quid sit bonū. vel de
lectabile s̄m̄ vturē r̄ mouent ad apparēs tm̄. p̄ter q̄d
nō est necariū bonū esse p̄ se cuius appetit̄ est voluptas.
neq̄ necesse est delectabile esse p̄ se cui⁹ appetitus ē cōcu
piscētia. sed debet dici apparēs bonū. hoc em̄ in eo q̄ ap
parēt facit voluptatē r̄ cōcupiscētiā. Cū sic p̄ apparēs

bonū oportebat assignatiōem facere voluptatis r̄ concu
piscētiē. vt ḡnāliter esset ois voluptatis r̄ cōcupiscētiē

Si aut̄ assignauerit q̄d d̄m̄ ē in spēs di
cendum eū q̄ poit formas eē. nō em̄ est forma
nulli⁹ apparētis. spēs at̄ ad spēm videt̄ dici.
vt p̄ se cupia. p̄ se delectabilis. r̄ p̄ se voluptas
per se boni apparētis at̄ boni n̄ erit p̄ se volu
ptas neq̄ apparētis delectabilis p̄ se cōcupia. in
cōueniēs em̄ esse p̄ se apparēs bonum vel
delectabile esse

Hic p̄ba iudicif̄ p̄tra plonē dicit̄. si q̄s definitō volu
ptatē r̄ cupiam assignauit q̄d d̄m̄ ē. i. apposit in defi
nitōe q̄ voluptas ē apparētis boni. r̄ cupia apparētis de
lectabilis. tūc ad huc q̄ vult interimere definitōnem d̄z cā q̄
assignat reducere in formas siue spēs separatas boni r̄ de
lectabilis. sicut fecit plo. q̄ posuit ideas siue formas sepa
tas q̄ eēt cāe sensibiliū. si em̄ hoc ponat̄ tūc appēt̄ nō
poterit definiti sicut nūc est definiti. s̄ q̄ ē apparētis bo
ni. vel q̄ ē appetit̄ delectabilis. Quia plo dixit q̄ nihil defini
nit vel p̄stituit q̄ditarē s̄b̄iale rei nisi separatū. s̄ impossibi
le est eē aliqd̄ bonū appns separatū. q̄ ista nō p̄t eē definiti
ōia voluptatis r̄ cupie s̄m̄ eū. Q̄ at̄ bonū apparēs nō
p̄t eē separatū p̄z q̄ apparēs vt apparēs. e. cām r̄ formas
nō h̄z extra eū cui apparēt. r̄ ḡ diuersi diuersa apparent
delectabilia. Spēs at̄ separata ad spēm videt̄ dici in oibus
definitōib̄. sicut res ad rō. r̄ ita se h̄z q̄ oim̄ eoz q̄ q̄di
catē s̄l faciētia s̄l spēs q̄ s̄l eē ei⁹ q̄d est q̄d ita se. q̄ p̄ se cō
cupia separata in spēs. sit p̄ se delectabilis in spēs. r̄ p̄ se vo
luptas in spēs. sit p̄ se boni. Apparētis at̄ boni nō erit p̄
se voluptas neq̄ apparētis delectabilis p̄ se cupia. q̄ vt oī
sum ē in cōueniēs ē appns bonū eē p̄ se separatū. Et s̄m̄ in
cōueniēs est appna delectabile eē separatū p̄ se eo mō q̄ plo
posuit v̄ta r̄ sic ista q̄ s̄l appns bonū r̄ appns delectabile
nō p̄t q̄ditarē definiti voluptatē r̄ cupiam. Quia ni
hil s̄m̄ eū facit q̄ditarē s̄b̄iale aliē q̄d nō ē separatū. aliē em̄
tal definitio nō p̄t eē cā r̄ mediū in demonstratiōe

Ampli⁹ si sit q̄dē h̄m̄ definitio cōsiderādū
in illo q̄d h̄z. si at̄ h̄m̄ in h̄m̄. S̄m̄ at̄ r̄ in
alijs talib̄. vt si iuuatio ē q̄d delectatio. r̄ dele
ctat̄ iuuat̄. v̄l at̄ d̄m̄ i h̄m̄i definitōib̄
quodāmō plā vno accidit dētermināre defi
nīre. nā q̄ sciam definitiuit quodāmō r̄ igno
ratiā definitiuit. S̄m̄ at̄ r̄ scū r̄ nescū. r̄ scire
et ignorare. nā p̄rio palā scō. r̄ reliq̄ quodā
mō palā fiūt. p̄spiciēdū at̄ i oib̄ talib̄ ne q̄d
dissonet ei q̄ elemēt̄ v̄l ex s̄rijs r̄ iugatis

Hic poit cōsideratiōem tertiā q̄ ē ista si aliq̄ forma aut
habuit dicat eē definitio. vidēdū est v̄z etiā h̄m̄ illū ha
bitū sit definitio h̄m̄is p̄ locū a iugatis. si em̄ nō ē tunc
interimif̄ definitio. Et cōuerso cōsiderādū ē si h̄m̄ sit
definitio h̄m̄is. tūc nec habuit erit definitio h̄m̄. s̄m̄ at̄ r̄
in alijs talib̄. ex^m est. vt si delectatio sit q̄dā iuuatio. tunc
delectat̄ erit q̄dā iuuat̄. S̄m̄ at̄ volēti interimere tales
definitōes d̄m̄ ē r̄ cōsiderādū q̄ in h̄m̄i delectabilis. ac
cidit q̄ q̄ p̄gnoscit definitōem v̄nī iugatoꝝ. q̄dāmōdo
cognoscit r̄ reliquū. r̄ q̄ scit definitōes v̄nī p̄trarioꝝ scit

Sextus liber

etiam definitione alteri. Et est ut qui sciam definiuit qd dāmo p oppositū ignorātia definiuit. Sicut autē qdāmo definiuit hīs coniugata. ut sciens siue scientē et insciens. h est insciens. si sic liceat dicere. et etiā qdāmo sciret igno. et sic definiuit. Nā pmo. h est pncipali palā facto p definitionē. et reliq̄ opposita et coniugata qdāmo palā sūt. In oibus igit pspiciend est talib⁹ oppositū et coniugatis ne qd diffinet et q̄ utrius elementis. h est pncipijs definitio omis. et pspiciend est ex oppositū et coniugatis utrius dicta. et si aliqd diffinet definitio ē interimēda

Ampli⁹ in his q̄ aliqd sūt cōsiderād. si ad qd gen⁹ assignat⁹ et spēs qdem ad illud assignat⁹. ut si opinio ad opiatū. et qdā opio ad qdā opiatū. et si multiplex ad submultiplex et qdā multiplex ad qdā submultiplex. Si autē sic assignat palā qm peccat

Itud est cap. in q̄ oit q̄lit interimē definitio p locos extrinsecos tā in oppositū fm genera oppositorū q̄ a sibus ut coniugatis sūptis. Et in opposita pmo ē ispi. ciondū in relatiuis. q̄ pl⁹ hnt te entitate. ex q̄ vtrūq̄ eorū est eno actu. Et ponit duas p̄sideratōes. Prima ē si in relatis assignata definitōe et qd est ad aliqd. gen⁹ p̄ sūt in definitōe ē ad aliqd. vtz etiā spēs suo mō sit ad aliqd. s̄z spēaliter. sicut gen⁹ generaliter. et si nō. interi. mit definitio. Et pmo est in relatiuis q̄ fm dici sūt ad aliqd. sicut opio dicta ē ad opiatū. Et qdā scilz spālis opio ad qdā siue spēale opiatū. Et sicut si multiplex opio ad submultiplex in genere. videndū ē vtz qdā spēale multiplex in spē dicta ad qdā submultiplex. Si autē definitio nō sic ordinat. vtz gen⁹ in definitōe. interimē definitio

Uidēdū autē et si oppositū oppositū definitio vtz si dimidiū q̄ oppositū ē ei q̄ ē duplicē. nā si duplicē ē qd i eqli supat. vidiū qd i eqli supat

Deponit scōdam p̄sideratōes q̄ est ista. Assignata definitōe alicui⁹ relatiuis. p̄positi. videndū est vtz correlatiuis oppositū sit opposita definitio. et si nō. interimē definitio. Et est ut si duplicē definitio est qd fm mediū superat eqli. tūc dimidiū est qd in eqli p̄e supat a duplo

Et i contrarijs autē sicut nā dicitur definitio erit fm vnāq̄nq̄ p̄plexione dicitur. vtz si iuuatiuū idēz ē qd effectiuū boni. nō ciuū effectiuū mali aut corruptiuū boni. alter. eni boni. nō ciuū est dicitur eē ei qd ex pncipio dcm est. Si ḡ neutrx dicitur est ei qd ex pncipio dcm est. palā qm neutra erit eaz q̄ posterī⁹ s̄z assignate definitio dicitur. q̄re neq̄ q̄ ex pncipio assignata est definitio. recte assignata est

Hic p̄ba ponit tres p̄sideratōes in dicitur. q̄ p̄ma si milis est prime sequenti. et est Contrariorū cōtrarie se rati ones siue definitio nes. fm etiā vnāq̄nq̄ cōtriorū p̄plexionem. de q̄bus cōplexionibus in: h⁹ dicitur est. vtz Iuuatiuū et nociuū sūt cōtraria. Si ḡ iuuatiuū est effectiuū boni. nō ciuū est effectiuū mali et corruptiuū boni. Cōtraria eni in q̄ntū sūt cōtraria et opposita. relationem batē ad inuicē. Alter. eni boni nō ciuū est cōtrariū esse ei qd ex pncipio dicitur est. qd cōtriorū ex pncipio assignat⁹. al

ter. erit et cōtrariū. iuuatiuū scz ad nociuū. et eōn bo. nū et malū. Si ḡ neutrx est cōtrariū et qd ex pncipio dicitur est. palam qm neutra erit eaz q̄ posterī⁹ sūt assignate. definitio cōtriorū. q̄re neq̄ illa q̄ ex pncipio assignata est. definitio recte assignata est

Qm autē quedā dicitur p̄uatiōe alteri⁹ dicunt. vtz ineqlitas p̄uatiōe eqlitatis videt esse. Ineq̄lia eni que nō sūt cōtraria dicunt. palam qm qd fm p̄uatiōe dicitur dicitur dicitur. nō eni p̄tingit alterutrū p̄ alterutrū cognoscit. Cōsiderādū ḡ in dicitur hōi peccatū. vtz si qd definitiuit eqlitatem dicitur ineqlitatis. nā p hoc q̄ fm p̄uatiōe dicitur definitiuit. Amplius sic definitiuites necesse ē eo qd definitiuit vti. palā ar hoc si accipiat p noie definitio. nāq̄ ineqlitas nihil differt et p̄uatiōe eqlitatis. quare eodem erit vsus.

Hic ponit duas alias p̄sideratōes in cōtriorū. fm q̄ duplicia sūt cōtraria. Quedā eni sūt q̄ vnū est habit⁹ et reliquū p̄uatiō. Alia vō sūt quoz vtrūq̄ est habitus. Prima ḡ p̄sideratio est in cōtriorū quoz vnū ē p̄uatiō alteri⁹. sicut ineqlitas est p̄uatiō eqlitatis. et videt eē cōtraria qz se mutuo expellūt ab eodem susceptibili. Palam autē ex his q̄ dicta sūt. si talia cōtraria debet definiti q̄ id qd fm p̄uatiōe dicitur debz definiti p̄ alter. reliquū vō cōtriorū qd fm habitū dicitur nō opz definiti p̄ id qd dicitur fm p̄uatiōe. qz p̄uatiō nō est pncipiū cognoscendū habitū. h eōn. nō eni p̄tingit alter. cōtriorū talis p̄ alter. cognoscit. h p̄ habitū cognoscit p̄uatiō. et nō cognoscit habit⁹ p̄ p̄uatiōe. Et in cōtriorū hōi cognoscendū est p̄cū q̄ interimē definitio. vtz si qd definitiuit eqlitatem dicitur q̄ eqlitas p̄ definitioe est cōtrariū ineqlitatis. Nā p hoc q̄ sic definitiuit fm p̄uatiōe dicitur habitus q̄ est eqlitas. et id interimē definitio. qz h p̄uatiōe habe at definiti p̄ habitū nō tū eōn. Et rō est qz definitio entis positiuū dicitur dari p̄ ea q̄ dicitur esse. h p̄uatiōe dicitur nō eē et sequitur habitū. In illo eni est p̄uatiō nisi p̄t⁹ fuerit habit⁹. sicut cecitas nō dicitur eē in aliq̄ nisi in eo fuerit visus. Secōdo etiā in tali definitioe accidit alius defectus qz sic definitiuit necessariū est in ipsa sua definitioe vti eo qd definitiuit. et hoc est incōueniens. Itud autē manifestū est si pro nomine in definitioe posito accipiatur eiusdem nomis definitio. quia si per aduersariū veritatis equalitas est contrariū inequalitati. et inequalitas nihil aliud sit q̄ p̄uatiōe equalitatis. erit idem dicere equalitas est contraria inequalitati acsi diceret. equalitas ē cōtraria p̄uatiōe eqlitatis. et sic eqlitas ē de definitioe one eqlitatis. et p̄ nōs idem de definitioe sui ipsius

Si autē neutrx dicitur fm p̄uatiōe dicitur assignat⁹. ar rō sicut vtz bonū dicitur malo. palā eni qm dicitur malū bono erit. nā sic dicitur sicut rō assignat⁹. q̄re rursum eod qd definitiuit accidit vti. inest enim in mali ratione bonum. quare qm bonū est malo contrariū. malum autem

nihil differt. vlt bono p rariū erit bonū p rariū boni cōtrario. palā g qm eodē vsus est

Hic ponit scōdam p sideratōem dicēs si in p rarijs q / rum neutz est p uatio s vtrūqz habit⁹. vñū p nat in defi / nitione alteri. rēfinitio est interimēda. Cui⁹ rō est. quia / qua rōe vñū ponit in rēfinitōe reliquū ponere ē cōtra in / rēfinitōe alteri. r sic seqt idē incōueniens qd p us scz q / idē rēfinitat p scipm. r b sumēdo rēfinitōem p noie qz si / bonū rēfinitat qd est p rariū malo. r itez malū qd est cō / trariū bono r sic idē rēfinit p scipm

Ampli⁹ si qd fm p riatōem seqt. n assign / uit cui⁹ ē p riatio vt hitus aut p rii si hoz ē / p riatio. r si n i quo natuz est fieri. vlt simplr / vlt in quo primū natū ē fieri. vt si ignorātiā / dicēs p riatōem. nō scie p riatōnem dixit. / aut si n addit i quo natū est fieri. aut addens / nō i quo primuz assignuit. vt qm n i rōnabili / sed in hoie aia. nā si qd libz horum n faciat / peccauit. silt ar r si cecitatē n visus p riatōez / in oculo dixit. Opz em bñ assignatē definiti / onē quid est. r cui⁹ est p riatio assignare. et / quid est quod p riatū est

Hic pbs p r r docet incimere rēfinitōez inspiciēdo ad / p riatōem opposita. Et circa b poit duas p siderationes. / Prima cōsideratio ē assignata rēfinitōe alic⁹ p riatio / nis. p siderandū est si in illa rēfinitōe nō ponit illd cuius / vt oppositi ē tal p riatio. puta hitus. r sicut in q est ipsa / p mo nata fieri. si sit in plib⁹ fm p us r posteri. qz dupli / cē hz p riatōem vñā ad habitū. r aliā ad sicut. r id oz q / in rēfinitōe ad vtrūqz rēfinitat. rēfinitio igit ē interimē / da. si nō ponat vtrūqz puta hitus r sicut p mū siue sim / plr. eo q p sicut pgnoscit accūs. Ex⁹ ē vt si rēfinitōe ig / norātiā nō dixit qd scie p riatio. r q nata ē fieri in hoie. r / primū in rōnali pte aie nā si sic rēfinitōe qd lter illoz nō / facit peccat. Eodē mō est in corpālib⁹ p riatōib⁹ si nō fece / rit b qd dōm rēfinitōe cas si id est nō assignet sicut sim / plr peccabit. incimif rēfinitio. si em dicat qd est cecitas / et nō dicat cecitatē ē visus p riatōem in oculo rēfinitio / est interimēda. oz em bñ assignatē rēfinitōem p riatōis / qd est qd p riatō r in q est sicut in simplr susceptiuo. vel si / cut i prio susceptiuo. r et qd ē qd ē p riatū p ipam

Uidēdū aut r si n fm p riatōem dictam / p riatōem definiuit. vt r ignorātiā videbit / eē h mōi p r m his qui n fm negatōem igno / rātiāz dicūt. nā qd n habet sciam n videtur / ignorare. sed magis q fallit ppter qd neqz in / aiata. neqz p ueros dicim⁹ ignorare. qre nō / fm p riatōem scie dicim⁹ ignorātiā

Hic ponit scōdam p sideratōem q est ista. si rēfinitio a / licuius p riatōis data fuerit p purā negatōem habitus / interimif rēfinitio. Cui⁹ rō est. qz p riatio relinqt sicut / cū aptitudine. r hoc nō facit pura p riatio. r ergo illd qd / negatiue nō hz sciam nō dicim⁹ ignorare. s magis videbi / tur illud ignorare. qd aptitudinē hñs ad sciēdum fallit / ex pte sicut in accipiēdo sciam. hui⁹ signū est. qz neqz

pueros neqz inaiata. dicim⁹ ignorare qz nō sunt suscepti / biles scie. vñ in talib⁹ nō p r rēfinitio ignorātiā fm p riatio / nem scie. q relinquit sicut in quo est r qm sic in / talib⁹ rēfinit. interimif ipa rēfinitio

Ampli⁹ si silibus nois casib⁹ siles defini / tionis casus apratur vt si iuuatm est effectie / uū silitaris iuuatie effectiue silitaris. r iuuas / efficiens sanitatem

Hic ponit vñā p sideratōem ad interimēdū rēfinitōez / respiciēdo ad casus r iugata r est tal. Si sit assignata / rēfinitio alicui⁹ iugatoz. p siderandū est si alijs iugata / et casib⁹ p inflectionē aprat. r si hoc fieri nō p r interimif / rēfinitio. vt si iuuatm est effectm sanitatis tūc iuuatie cē / est effectiūū sanitatis esse. r iuuas est facies sanitatē. r si / nō rēfinitio est interimēda

Cōsiderādum aut r i formā si aprabit dic / ta rēfinitio. i quibusdā em n accidit. vt quez / admodū plato definiuit mortale addēs i de / finitōib⁹ aialiu. nā forma n erit mortal. vt p / se hō. q re n aprabit i formā rēfinitio. Sim / pliciter aut i quib⁹ aprabit effectiūū aut pas / suū necē est dissonare i forma rēfinitōnem. / Impassibiles ei r immortales vidēt forme / esse his q dicūt formas eē. ad hos aut r bu / iusmodi rātoes vtilēs

Hic pbs respōdit positōem platonis itez rēfinitio. qz / eā rēfinitio p se dz p dīcari rēfinitio. maxie videt puer / re formis sepatis. quas plato posuit. volēs igit rēstru / ere rēfinitōem dz p siderare si assignata rēfinitio fm ca / sus r iugata p r aprari formis sepatis vel nō. In qbus / dā em rēfinitio data nō p r aprari. sicut in cōceptis cum / materia r motu sicut pto rēfinitio. in aialiu naturaliu / rēfinitōib⁹ addēs mortale qd p cipit materiā r motū si / ue mutatōem. Nā forma sepata q est aial p se non erit / mortal. nec mobil. vt p se hō p se aial. ppter qd dca rē aia / li rēfinitio que est corp⁹ sensibile mortale nō p r aprari / in formis. Simplr aut siue vltier in qbusdā rēfinitōib⁹ / apponit effectiūū aut passiuū. cū hēc p cipiat r matias. r / motū. qd nō puenit sepatis. necē est rēfinitōem dissona / re rēfinitio si aprat in formā sepata. eo q forme impassi / biles r immobiles vidēt esse his qui dicūt formas eē / et cōtra hos sunt vtilēs h mōi rōnes qles hic sunt p site / qz inf p dīcata magis ei qd est p se puenit rēfinitio. r p / qz forme fm opposita r iugata nō contingit rēfinitio / igit forme sepate male ponunt apd plonē. De istis aut / formis. satl diffuse dca ē i p mētarijs porphiri i exordio

Amplius si eoz q fm equocatōem dicū / tur vñā rēfinitōem oim assignuit cōem. Un / uoca em quoz vna ē fm vñū nomē ratio q / renull⁹ eoz. q sub noie st assignata rō. eo q si / millt ad oē vniocū aprat. passa ē at h r dio / nisi rēfinitio. Si qd ē mor⁹ g nutribil nafa / liter asseqns. nihil ei h mag⁹ aialib⁹ qz plāris / inē. vira at n hz vñā spēm vidēt dici s altera / quidē aialib⁹. altera at plāris inē. g p rigit qz

Sextus liber.

dem et in electione sic assignare definitionem
vbi si vniuoca et in vna specie diceret ois vi-
ta Nihil autem prohibet vt eu qd respicit equo cati-
one et qd alteri velut definitionem assignare la-
tere non potest. h. coez vsusq; rationem assignare
sed nihil minus si vtrouibz mo fecit peccauit

Itud est qrtu cap in q pbs docet interim et definitio-
tionem in multiplicibz q se multa scatione est vnu noie.
Et circa h pmo ponit vna p consideratione. Si aliqs oiz
equo catoy q ptenent in vna coi voce vna rone assigne
definitio e intermedia Cur? ro est qz h mo equo ca cent
vniuoca eo q vniuoca sut qz est vna cois ro fm nome
diuersoy scatoz p qd pz q illa cois ro qua aliqs assi-
gnauit de equoco null? est de numero illoz scatoz q
equo cati noie equoco ptenent. h snt adaptat oibus q
s illo equoco ptenent et sic seqtur q equo cati erit vniu-
oci qd est impossibile. Et ponit ex de definitione Dio-
nyfij cuiusda pbi qua dar de vita. Dixit em q vita e mo-
tus generi nutriti nalter assequens nutritiu. Hic ei mor-
p vna rone seqtur vita plataz et aialibz. et h q dicit vi-
ta esse generi nutriti q nalter seqtur nutrituz dicit
id qd nihil magi inest aialibz q platis. h vita q definit
no videt dici fm vna spem et forma rone in aialibz et
plati. h altera e vita spez sbia in aiali qz manifesta. et al-
tera spez in plata qz occulta. h est spez sbia q no valet fa-
cere vita manifestat vna ro no puenit vite in aialibz et
platis. Assignata at e vna ro q peccat definitio. Pz igit
qd dicit si ptingat ea definitione assignare q fm electio-
ne electissimar potissima e definitio oz q sit vniuoca et
vniuoci nois. et oz q fm vna spem et sbam vna siue rone
in noie det. Hoc at no est in praeta definitione. Vita ei
fm vna spem et sbam no inest platis et aialibz. Nihil tñ p-
hibet vt dicit pbs et eu q respicit equo catos ee in noie
et vult alteri definitione equo catoy qd ignorat in equo-
co noie assignare rone aliqñ latere. et no pua h coez v-
triq; significat assignare rone sicut fecit Dionysius. h no
min? peccat qz si assignasset definitione vtriusq; equo ca-
toy in coi noie. Et h ro e qz tal coitas no e alicui? cois
nature h diuersay naturay qz no pt ee vna definitio. Et
q ista pideratio nedi est in equo cati h etia in analogi. qz
h in analogi qbulda qdamo est vnu coe h rone. ad qd oia
referunt qz illo coi ptenent. tñ no eode mo oia ad illd
referunt et q etia analogi no erit vna ro cois

Circa textu expositi sunt dub.

Primu Quod dicit pbs q equo cati no est definitio. cur
tu pbs in pnt definitat equo ca Solo h dicit in terdis
scde equo cati est bn definitio vna puenies oibus reb? sub-
stratio tñ vt h di illud qd est equo cati siue qd est res sub-
strata intetioni sicut canis vel ens no pt definiti definiti-
tione pueniete oib? equo cati qz abs equo cati cet vniuoc?

Secd; dub. Quo pot vnu nois

mebie pla scata cu tñ vni? signi sit vnu signa? So-
lno? signi nalis e vnu signa? no at vitate bz de signo
voluntario qle e vox. Et rone p. po. p. clach. t. ibi vidbit

Qm at q latet equo catoy inrogati qd vt
vniuoci vtredu. n ei aptabit definitio alteri? i
alter. qre videbit n definiti hz mod. oz ei oe
vniuoci aptari. Idem aut diuideti rndedu

Hic ponit cautelas Et ro est qz in dialectic? requir-
cose nua rudentis p qd super? dan fuit q dialectica
ppd est interrogatio. Prima cautela e qn equo ca la-
ter rudente. o ppones dz vti equo cati vt vniuoci. et no rebz
distingueret multiplicitate nois equo cati. qz si distingueret
tuc statim appareret q definitio alterius significatoz no
posset adaptari alteri equo cati. qz equo caa sut altera
spez diuersa in natura. Et tuc instabit rudentis o pponē
ti q no bn definitat qz ome qd definit dz bte talē defini-
tionē q pueniat oib? ptenē in noie definiti. vt s positū
est. Cautela do rudent? est opposito mo scz qz stati a pñ
cipio distinguat multiplicitate in noie equo cati. qz tunc
o pponēs no pt adaptare rone coez oib? ptenētis sb noie.

Prima cautela

Qm at qda rudentiu vniuoci qdem eq-
uoci dicit esse qn no aptat ad ome assigna-
ta ro. equo cati at vniuoci si ad vtriusq; aptat:
pus pferedu e de talibus aut p syllogizadu.
qm vel equo cati vel vniuoci vtz fuerit ma-
gis eni pcedit no puidetes qd accidere est.
si aut no sca pessione dixerit aliqs vniuoci
equo cati ee eo q no aptat nihil assignata ro.
Considerad si hmoi ro aptat et ad reliq; pala-
ei qm vniuoci erit reliqs. Si at n ples erit
definitioes reliquoz. na due fz nome rones
aptabit ad ead q prior assigna e et posterior

Secunda cautela

Hic ponit scdaz cautela q e ista. qz ita e q rudentes qnz
dicit vniuoc? ee equo cati. cu tñ assigna d noie coi no ad-
aptat vno? oib? ptenē sb noie. Aliqñ at dicit equo cati ee
vniuoc? si vna cois ro adaptat ad vtriusq; scatoz i noie
p o pponēti i pñ disputatois qredu e vtz no? em? est
assigna definitio sit vniuoci vt equo cati. qz rns no attēdes
i pñ disputatois icoueniēs qd seq postz ex sua pessione
facili? pcederet qz in fine. Esti ptingat q rns no sca pco-
fessione dicat vniuoc? ee equo cati. p tñ qz tñ? et? no puei
enter adaptat ad oe illd qd sca? noie. eo q no? de aliq;
b? di de qb? no pue? ro. tuc pidera? emti si ro nois ada-
pte? ad reliq; q se pter illd i q instat. qz sic manifestū e qz
rit vniuoc? reliqs. Si do no piderat h rns tuc istet p etū
o pponēs q ples erit definitioes reliq; vna. s. q pri? assi-
gnata e de noie coi. et scda q p? cri? assigna e noie spali

Rursu siqs definitioes aliqd eoz q mltipli-
dnt et ro no puenit i oia. qm equo cati qdē no
dicat. nome no dicat i oia aptari. qm nec de
finitio. Ddm p talē qn noiatoe qdē oportet
vri q tradita et q seqtur et no mouere talia.
qdā at no dicēdu siliter plibus.

Tertia cautela

Hic ponit etiā cautela q vt? e o pponēti. d. Assigna vti
nitioe alic? equo cati q no pue? oib? ptenē sb noie. vt si rns
dicat q no e equo cati h q definitio n pue? oib? scati. pue? ex
eo q no? n e institutu ad scadu oia illa. qz nū dicit? ed?
n? etia tal ro siue definitio. tuc dz o pponēs dicere p sic rñ
dētē q noie oz vri? ipz accipe hz rōez vsus loqnti. qz lo-
quendū e vt ples. et sic rns no dz mouere etia h vti debet
vsu coi. In qbulda tñ alijs a noib? no e ddm simplr vt
ples. i. i. reb? et rēz p prietatib? sentiendū est vt pauci do-
cti et pti vt s in? dicitur fuit.

margin notes on the left edge of the page, including fragments like "dem et in electione", "vbi si vniuoca", "et in vna specie", "diceret ois vita", "nihil autem prohibet", "vt eu qd respicit", "equo cati one et qd alteri", "velut definitionem", "assignare latere non potest", "h. coez vsusq; rationem", "assignare sed nihil minus", "si vtrouibz mo fecit", "peccauit", "Itud est qrtu cap", "in q pbs docet", "interim et definitio- tionem in multiplicibz", "q se multa scatione", "est vnu noie.", "Et circa h pmo", "ponit vna p consideratione.", "Si aliqs oiz equo catoy", "q ptenent in vna coi voce", "vna rone assigne definitio e", "intermedia Cur? ro est qz", "h mo equo ca cent vniuoca", "eo q vniuoca sut qz", "est vna cois ro fm nome diuersoy", "scatoz p qd pz q", "illa cois ro qua aliqs assignauit", "de equoco null? est", "de numero illoz scatoz q equo cati", "noie equoco ptenent.", "h snt adaptat oibus q s illo", "equoco ptenent et sic seqtur q", "equo cati erit vniuoci qd est", "impossibile. Et ponit ex de", "definitione Dionysij cuiusda pbi", "qua dar de vita. Dixit em q", "vita e motus generi nutriti", "nalter assequens nutritiu.", "Hic ei morp vna", "rone seqtur vita plataz et", "aialibz. et h q dicit vita esse", "generi nutriti q nalter seqtur", "nutrituz dicit id qd nihil magi", "inest aialibz q platis. h vita q", "definit no videt dici fm vna", "spem et forma rone in aialibz", "et plati. h altera e vita spez", "sbia in aiali qz manifesta. et", "altera spez in plata qz occulta.", "h est spez sbia q no valet fa- cere", "vita manifestat vna ro no", "puenit vite in aialibz et platis.", "Assignata at e vna ro q", "peccat definitio. Pz igit qd dicit", "si ptingat ea definitione", "assignare q fm electione", "electissimar potissima e", "definitio oz q sit vniuoca et", "vniuoci nois. et oz q fm vna", "spem et sbam vna siue rone in", "noie det. Hoc at no est in", "praeta definitione. Vita ei fm", "vna spem et sbam no inest", "platis et aialibz. Nihil tñ", "p. hibet vt dicit pbs et eu q", "respicit equo catos ee in noie", "et vult alteri definitione", "equo catoy qd ignorat in", "equoco noie assignare rone", "aliqñ latere. et no pua h", "coez vtriusq; significat", "assignare rone sicut fecit", "Dionysius. h no min? peccat", "qz si assignasset definitione", "vtriusq; equo catoy in coi", "noie. Et h ro e qz tal coitas", "no e alicui? cois nature h", "diuersay naturay qz no pt", "ee vna definitio. Et q ista", "pideratio nedi est in equo", "cati h etia in analogi. qz h", "in analogi qbulda qdamo", "est vnu coe h rone. ad qd", "oia referunt qz illo coi", "ptenent. tñ no eode mo", "oia ad illd referunt et q", "etia analogi no erit vna", "ro cois

Si aut alicui eoz q̄ cōplectūtur assigne
tur definitio p̄siderandū ē alic̄ eoz q̄ p̄ple
ctunt rōez afferēti si r̄ reliq̄ reliq̄. nā si nō pa
lā qm̄ nec tota toti. vt si definiunt lineā fina
lē r̄cām finē plani h̄ntez fines cui⁹ supaddit
mediū finib⁹. sed final̄ linee rō est finis plani
h̄ns fines recti opz esse reliquū cui⁹ medium
supaddit finib⁹. sed infinita neqz mediū neqz
fines habet. recta aut̄ est. quare nō est reliq̄

in noia r̄ nomē magis peccat si fecit trāsumptōez r̄ nō
trāsumpsit in noia notioza q̄ definitū sit. qz nūbil noti
ficat de definitio. si nomē sit obscuruz. si tñ fuerit notū. ali
quid notificat. Ex^m est vt si q̄s definit hoc p̄plexū tuica
nigra. r̄ lo co illi⁹ ponat collobiū atz. manifestū est q̄ ibi
sit trāsumptio in obscuri. qz ignoti⁹ collobiū atruz q̄
tunica nig. r̄ q̄ nō v3 definitio. h̄ pl⁹ peccat q̄ si vñū nomē
ip̄o definitio trāsumeret tales enī nō definit cū min⁹
sit planū illud qd̄ trāsumit q̄. id qd̄ trāsumit

Deem p̄siderationes h̄c
notabit

Prima

reliqui definitio
Ibid est vltimū caplm̄ ist⁹. tertij tractat⁹ in q̄ postq̄
dixit de definitio equoꝝ q̄ quodamō sunt multa. vidē
dū est q̄liter interimif definitio eoz q̄ sumpt̄ s̄l multa.
Et ponit p̄ ordinē recē p̄sideratōez. Quaz p̄ma est assi
gnata definitio p̄plexi. p̄siderādū est si ablata altera p̄
rā a definitio q̄ a definitio si residua p̄ definitiois definitio
sit residue p̄is p̄plexi definitio. r̄ si nō interimif defi
nitio. ita q̄ tota definitio nō erat definitio toti. Ex^m est
vt si lineā final̄ r̄cā. sic definit est finl̄ plani. i. superficiē
h̄ns fines cui⁹ mediū supaddit interiacēdo mediuz fini
bus. tūc sepata definitio final̄ lucee vīcz q̄ est finis pla
ni h̄ns fines illi⁹ qd̄ remāsit ex definitio. r̄ r̄cā. residuū de
finitiois qd̄ est cui⁹ mediū interiacēdo supaddit finib⁹ ē
definitio. H̄c aut̄ nō est definitio recti. qz etiā infinitum
et nō h̄ns mediū neqz fines p̄t eē r̄cā. p̄z q̄ residua p̄
definitiois si ē definitio residue p̄t definitio. r̄ q̄ definitio ē iūta.

Cōsiderādū r̄ si p̄mutatōe noim̄ nō idēz
iam f̄cat. vt q̄ p̄replatiuā sciam opinionē cō
templatiuā dixit. nā opinio scie nō idēz opz
aut̄ r̄ si deberet idē totū eē. nā cōtemplatiuuz
quidē cōe i vtrifqz orōib⁹ ē reliquū p̄o d̄ns
Hic ponit q̄ntā p̄sideratōem dicēs q̄ in tali p̄mutati
ōne aut trāsumratōe p̄siderādū ē an noia trāsumpta r̄
in que sit trāsumptio idē f̄cent vel nō. qz si nō interimif
definitio. Ex^m est. vt si q̄s p̄replatiuā sciam hoc est specu
latiuā dixerit p̄replatiuā opionē nō v3 qz scia r̄ opinio
nō f̄cāt idē Quia scia est stas r̄ firm⁹ habit⁹. Opinio at̄
est habit⁹ tremēs r̄ incert⁹. Opz enī in bona definitioe r̄
finitōem eandē eē toti definitio nūc p̄replatiū est bñ cōe
in vtrifqz orōib⁹. reliquū vero qd̄ est opinio est d̄ns et
non significat idem cum scientia

Amplius si alteri⁹ noim̄ trāsumptōnem
faciēs n̄ d̄ne sed gn̄is p̄mutatōem facit ve
lud i eo qd̄ d̄cā ē ignoti⁹ em̄ p̄replatiā q̄ sci
entia. nā h̄ quidē gen⁹. illa aut̄ d̄nā. o m̄ib⁹
euidētī gen⁹ cōius em̄ est. q̄re n̄ gn̄is s3 d̄ne
oportebat trāsumptōem fieri eo q̄ ignotior
est. Nā hec q̄dem ridiculosa increpatio. nihil
em̄ phibet d̄nām qd̄ nouissimo noie dici
gen⁹. at̄ nō sic se h̄ntibus palā. qm̄ d̄ne ma
gis q̄ gn̄is r̄ nō d̄ne fm̄ nomē trāsumptō
faciēda. Si aut̄ nō nomē p̄ noie trāsumit.
sed rōem p̄ noie. palā qm̄ d̄nā magis q̄ ge
ner⁹ definitio assignāda. eo q̄ notificādi cau
sa definitio assignē. nā min⁹ d̄nā q̄ gen⁹ notū.

2a

Amplius si cū sit p̄positū qd̄ definit definitio
eācola assignet. definitio at̄ eācola d̄z eē
quāta fuerit p̄posita. tāta r̄ i definitioe noia
et p̄ba fuerit. nccē em̄ in talib⁹ ip̄oz noiz p̄
mutatōem fieri. aut oim̄. aut aliquoz. eo q̄
nihil pla nūc q̄ p̄ noia d̄cā s̄. Opz aut̄ de
finitōe rōem p̄ noib⁹ assigne maxie qd̄ em̄
bus. Si aut̄ nō plurib⁹. sic em̄ r̄ in simplici
bus q̄ nomē trāsumit nō definiens erit vt p̄
tunica vestem.

Hic ponit scda rō q̄ est ista assignata definitioe alicui⁹
cōplexi vidēdū ē an ip̄a sit eācola. siue monocolor. id ē
vni⁹ mēbz siue mēbroz eāliū cū definitio. r̄ sic definitio ē
interimēda. Dicit aut̄ (eācolon) ab equi qd̄ est eāle r̄ col
lon mēbz q̄ si h̄ns tot mēbra sicut definitio. nccē est aut̄
oim̄ talū p̄plexoz definitioes ex plurib⁹ mēbris eē inteḡ
tas. Et sicut istd̄ h3 veritatē in p̄plexis. ita est in simpli
cibus siue incōplexis. qz si vñū nomē trāsumat in aliō
nomē r̄ nō in ordē h3 etiā illd̄ sit cōius r̄ notius eo. ad
huc tñ interimif definitio. eo q̄ vñū nomē nō definit ali
ud. h̄ sp̄ definitio d̄z h̄e pla fm̄ nūcz q̄ definitio. eo q̄ ex
plicare d̄z q̄ definitio implicat. Ex^m est. vt si q̄s trāsum
mat p̄ hoc noie tunica vestē. q̄uis vestis cōior sit r̄ noti
oz tunica. tñ qz vñicū nomē est nō est definitio

Amplius si mai⁹ p̄ctm̄ sit p̄ notioza nomia
trāsumptōem fecerit. vt p̄ tuica niḡ colobi
um atrū. neqz em̄ definitio cum min⁹ sit pla
num quod sic dicitur

Hic ponit tertiā p̄sideratōez dicēs q̄ i tali trāsumptōe

Hic ponit q̄ntā p̄sideratōem dicēs inspiciere in p̄tes
definitiois q̄ st̄ gen⁹ r̄ d̄nā dicēs. p̄siderādū ē si transmu
tās noia alteri⁹ noim̄ fecerit trāsumptōem q̄ trāsum
mendū est. vt si gn̄is r̄ nō d̄ne fecerit trāsumptōem. sic
definitio est interimēda. Ex^m est h̄ q̄ positiū fuit stati. q̄a
ibi scia gen⁹. r̄ p̄replatiū d̄nā. r̄ tñ trāsumpsit sciam. ce
nō p̄templatiuā. vñ p̄templatiū qd̄ d̄nā ignoti⁹ q̄ sci
entia. r̄ id̄ pot̄ ip̄m̄ rebuit trāsumi. eo q̄ hoc quidē scia ē
gen⁹. illd̄ vō p̄templatiū d̄nā. Gen⁹ at̄ cōius est q̄ d̄nā.
et notū. r̄ euidētī. p̄ qd̄ nō gn̄is h̄ d̄ne opz facere trans
sumptōem. si alteri⁹ opz fieri h̄ qd̄ sic d̄m̄ est Sed cō
tra ista format obiectōem dicēs hec trāsumptio gn̄is q̄
fit r̄ nō d̄ne ridiculosa ē qz nihil. phibet d̄nām nouissimo
nobis noie dici. gen⁹ aut̄ nō dici noie nouissimo Sed
ad hoc d̄m̄ q̄ sic se h̄ntib⁹. gn̄e r̄ d̄nā fm̄ nomē non
d̄ne trāsumptio faciēda ē. Est em̄ sp̄ gen⁹ notū fm̄ rē et
naturā. d̄nā at̄ notioz quo ad nos. Si aliqñ nomē nō
simplex. p̄ noie simplici trāsumit. id̄ q̄ nō satis p̄ nomē

3a

Sextus liber

simplex notificat. h. rōem vnā p̄plexā siue orōem. p. orōe
pōnes. p̄plexa trāsumit. tūc palā ē qm̄ magis definitio dif
ferentie siue notificatio faciēda est i tali trāsumptōe
qz notificādi cā assignatur definitō r̄ p̄stat qz p̄dictū dif
ferentia minus nota est qz genus.

Si autē dñe terminū assignauit. p̄siderā
dū est. si an cui? ali? cōis ē assignata defini
tio. vt cū imparē nūez. mediū h̄ntez dixerit.
nā nūer? qd cōis i vtrisqz orōib? est. imparis
aut trāsumpta ē definitio. habēt autē r̄ linea
et cor? p̄ mediū huc nō sint iparia. quare non
erit definitio bez iparis. Si āt multipl̄r dici
tur mediū termiandū. quō se habet medium
quare autem increpatio erit aut syllogism?
qm̄ non definiuit.

Hic ponit sextā p̄sideratōem dicens. si p. nōie drē accipia/
tur definitio dñe p̄siderādus est. si assignata definitō dif
ferentie nō sit soluz definitio dñe. h. et alteri? tūc non te
ne assignatur. Et est. vt si aliquis loco isti? p̄plexi nūe/
rus impar. vbi ipar est dñā trāsmutaret ponendo istō lo
co definitiois iparis dicēdo. Impar est qd habet medi
um. definitio est interimēda. quia tunc numer? cōis est
in vtrisqz rōib? siue orōib? Imparis autē est facta trās/
sumptio id est p. trāsumptōem accepta definitio qd est
medium habere. r̄ hoc non solum conuenit impari nūe/
ro. h. etiā pluribus alijs. Quia linea superficies cor? me
dium habent. euz tū manifestum sit qz illa non sint ipia.
qz non sunt numeri. r̄ ideo hoc definitio qd dicit medium
habere non erit. p̄pria definitio impis. Si em̄ multipli
citer dicitur mediū in p̄tinuis r̄ discretis. tunc p̄tuit de
termianduz p. diffictionem. r̄ h. non faciēs peccauit. et
ideo aut increpatio fit contra. aut syls i altero sensu me
dio accepto ad iterimēdus definitōez. eo qz definitio non
definiuit in quo sensu medium accipitur in definitione.

Rursuz si cui? quidē rationē assignauit eo
ruz q̄ sūt est. qz aut sub rōne non est. cor? q̄ st?
vt si albū definiuit colorē igni p̄mixtum im
possibile em̄ incoporeū cor? p̄mixceri. q̄
re non erit color igni p̄mixt? album vero ē.
Hic ponit septimā p̄sideratōem dicens qz i tali trāsumptō
ne nōm̄ i suas rōnes p̄siderādus est. si trāsumptū sit de
numero cor? q̄ sunt. siue de numero entium. r̄ id in qd sit
trāsumptio nō est de numero cor? q̄ st. hoc est nō ens ē
talis peccauit. qz ens p. non ens definiuit. Cui? qz est. vt
si aliquis album definiens dixit. albus esse colorē igni
p̄mixtū. quia ibi ens scz albū definit p. nō ens scz igni p.
mixtum. qd est impossibile. impossibile em̄ est. ico: p̄coruz
hoc est subtiler spirituale qd est de s̄nā spūs cor? p̄rei cor
pori grosso r̄ emiatio p̄mixceri. Ignis em̄ est cor? p̄ maxie
spirituale. album vō nō est nisi i corpe grosso. r̄ emiatio
r̄ sic ignē admiscere tali corpi est non ens qd est falsuz r̄
impossibile. albū āt cui? p̄ois illa definitio ē ens. r̄ id p. defini
tōez nō erit albū color igni p̄mixt? Quā vō dr̄ e regione
ab Aristotile qz lux ē hypostaf color r̄ qz albū est ex ad
mixtōe ignis dari cū corpe albo nō itelligit vt in q̄t. Alb.
tas r̄ admixtōe. qz mixtio ē miscibiliū alteratōz vno. r̄
si spūale nō miscet grosso nisi p̄us alteret. h. itelligitur

re diffusionē i clara superficie q̄ est i albo. r̄ h. hypostasis et
fm̄ esse formale qd hz vt in scdo de aia dicit. r̄ id est. alte
ro cādor vocat qz tali cādz lucez s̄bñat ex ipa hz ē for
male quo dr̄ color ē extreitas p̄picui in corpe emiatio

Amplius q̄cūqz nō diuidūt in his q̄ sunt
ad aliquid. ad qd dicitur. sed i pluribus con
plectētes dicūt. aut i aliquo. aut omnino me
riuntur. vt si quis medicinam disciplinā ei?
qd est dixit. nā si nullus quidē cor? q̄ sūt mer
dicina est disciplina. palam qm̄ tota rō falsa
est. Si autē alicui? quidē. alicui? aut nō. non
in aliquo mētē. p̄ portet em̄ de omi si p. ser. h.
fm̄ accēs dr̄ quēadmodum i alijs se habet
q̄ ad aliquid sunt. nam omne disciplinā dicit
disciplinā dr̄. s̄l̄r autē r̄ in alijs qz p̄uertunt omnia
ad aliquid. Ampli? si his q̄ nō p. se. h. fm̄ accēs
assignatōez fecit. recte assignauit. non ad v.
num. h. ad pla singlm̄ cor? q̄ st. ad aliquid dicit
nihil ei. p̄hibet ens albū r̄ bonū ēē. Quare q̄
ad quodlibz horz assignat recte assignat. Am
pli? aut ipossibile ē h. mōi rōez. p̄pria assignār
ri ēē. nō ei sola medicina. h. p̄les aliaz. discipli
naz. adeē dicūt. quare vnaqueqz ēē. discipli
na erit. palā q̄ qm̄ nulli? tal? disciplie erit defi
nitio. p̄pria erit nō cōem oz definitionem. ēē.

Hic ponit octauā p̄sideratōem dicens si definitio iterimi
tur. si retur p. simplr nō ens. ita iterimē si retur p. nō ēs
ad p̄posituz. Et istud potissimū p̄tingit in his q̄ st. ad alē
quidē. Cū em̄ illa q̄ ad aliquid frequentē dicunt ad pla. ita
qz ad qdā cor? dicunt siue referūt r̄ p. se. r̄ ad qdā p. accē
tes. sic et ad qdā p̄priet ad qdā cōiter. tūc si tales definiti
ōnes p̄lectant oia illa ad q̄ relatiua dicūt r̄ p. se. r̄
p. accēs. p̄priet cōiter. nō diuidit siue distiguit. specialr
quō ad aliquid dr̄ definitio est iterimēda. qz datur p. nō ēs
ad p̄positum. Quia aut omnino r̄ vtr. aut i aliq̄ siue aliqua
pte mētuntur. Cui? qz est. vt si aliquis medicinā q̄ fm̄
gen? est ad aliquid definiēdo dixit. ēē disciplinā ēē. qd
est ens multa p̄lectitur. vñ si medicina nulli? cor? q̄ st. ē
disciplina. manifestum qm̄ omnino mentitur quia tota
ratio siue definitio falsa est. Dicitur em̄ in toto s̄ta. Quia
p. toto falsa qd p̄tinetur i eo ad qd assignat. nihil ei en
tium est cui? ipsa sit disciplina. Si autem ostendatur qz
medicina est alicui? entis disciplina. r̄ alicui? non. tūc
siue definitio in aliquo mentitur. r̄ h. est iconueniens. qz
ratio entium debet vera esse. si em̄ p. se est definitio. oportz
qz sit r̄ eo ad qd dr̄. r̄ non dr̄ p. accēs. et esse ad qd dicit.
quēadmodum in alijs definitōib? etiam se habet ad aliquid
quas omnes oportet esse r̄ omni. nā de disciplinatū ad
disciplinam dicitur in q̄tum disciplinatum est. r̄ s̄l̄r ē
in alijs. r̄ hoc ideo est qz ea q̄ ad aliquid sunt conuertun
tur siue ad conuertentiā dicuntur. Sed forte aliquis
diceret qm̄ medicina dr̄ ent. tūc est qdā definitio. r̄ tū nō
assignat ad id ad qd est p. se. h. ad id ad qd est p. accēs. et
si tunc dicat qz recte assignauit definitionem. tunc sequi
tur inconueniens. qz sic singula cor? q̄ ad aliquid dicunt
non ad vnum sed ad plura dicuntur q̄ illi accidunt ad
qd dicit. nihil em̄ p̄hibz r̄ ēs ad qd disciplina p. p̄dictos

89

2 i

Vertical marginal notes on the left side of the page, including phrases like 'si aut dñe terminū assignauit' and 'si autem ostendatur qz medicina est alicui? entis disciplina'.

Topicoꝝ

assignatur et alibi et tunc et per alia per accens. pro quod sequitur quod medicinas ad quilibet assignavit. et tunc assignavit ut de aduersari. sequitur quod si id quod est ad aliquid quod fit accens de assignavit. tunc assignavit. Hoc autem si non est ex quo tunc est sibi tale et per se. Sed sequitur alio inducens quod impossibile est homini ratione esse proprio assignato et quod est ad aliquid. palam est quod non solum medicina est entis. sed plures et numero aliarum disciplinarum ut geometria et arithmetica dicuntur ad eum siue ad eos. pro quod sequitur quod unaquodque illarum erit disciplina entis. non ergo medicina est proprie ad ens definita. et sic in uertit de eadem definitione

Quis autem definit non re. sed re bene se habentem. aut finitalem taliter et rhetoris et latronis definitio si tales sunt. rhetor quidem qui per quod in unoquoque est verificabile considerare. et nihil premittere. latro autem qui clam sumit. palam autem quoniam cum talis est uterque hic quod bonus latro. ille autem bonus rhetor erit. non est qui clam sumit sed qui uult clam sumere latro est.

Hic potest considerari non ad bene esse non ad esse. et est ista si aliquid dicitur referre rem simpliciter quod ad esse referre sibi non definit sic. sed per se. per tates definitio est iterum. et in definitionibus latronis et rhetoris. quod quidam dederit dicitur quod rhetor quod est qui in unoquoque verificat per eum effectu per se rare quod allegandum. et quod dcludendum quod iudicandum. ita quod nihil premittere et perigentibus. Et latro dicitur qui clam sumit res alienam iure dicitur. Definitiones iste non valent quia non referuntur ad definitionibus rhetor simpliciter et latro simpliciter. sed bonus rhetor et bonus latro. quia latro simpliciter non est qui clam sumit sed qui clam uult sumere quia ut sapiens dicit non caritas ipsius rei sed affectus in crimine est.

Rursum si quod per se eligendum est ut effectu um vel operatum vel quolibet modo per aliquid eligendum assignavit. ut qui iustitiam legum saluatricem dicit. sapientiam effectiuum beatitudinis. nam saluatorum et effectiuum eorum quod per aliquid eliguntur. Aut nihil quidem prohibet quod per se eligendum est. et aliquid per esse eligendum. sed nihil minus peccauit qui sic definiuit quod per se est eligendum. Nam uniuscuiusque optimum in substantia maxime. melius autem quod per se eligendum est quod per aliquid. quare hoc definitionem oportebat magis significare.

Hic potest decima considerari dicens si aliquid quod est per se eligendum. definit per illud quod est per aliquid eligendum. iterum dicitur est definitio. ut si quis dicat per se bonum et effectiuum esse bonum. aut operatum bonum. quibus alio dicitur eligendum esse. et bonum. propter aliquid quod propter se ipsum. sic enim peccat dicens iustitiam esse bonam et eligendam. ut legis saluatricem. Aut qui definiuit sapientiam esse bonam et eligendam. ut beatitudinis effectiuum saluatorum omnium et effectiuum sunt re numero eorum quod propter aliquid eliguntur. Hic igitur dicitur est eos male definiuit. Aut quod dicitur est eorum eligendum est dicendo quod nihil prohibet quod id quod est per se eligendum. esse eligendum propter aliquid. ad hoc dicitur dicitur est quod etiam si hoc concedatur nihil tamen minus peccauit qui sic bonum et eligendum per se. ut propter aliquid definiuit. Nam uniuscuiusque optimum est in definitione sua substantiali ponendum. melius enim est quod per se est eligendum quod id quod per aliquid est eligendum.

dum. et ergo oportuit ipsi magis in definitione assignare. et per ipsum referre quod per hoc quod est propter aliquid eligendum.

Considerandum autem si quis alicuius definitionem assignavit hoc. aut quod ex his aut hoc cum illo definiuit. Nam si hoc accidit ambobus. et neutro inest. ut si iustitiam et patientiam et fortitudinem definiuerit. nam si sint duorum uterque alter habeat. utriusque iusti erunt. et neutrum. eo quod ambo quidem habent iustitiam. uterque autem non habet. Si autem non dum quod dicitur est habet. inconueniens valde est. eo quod et in alijs accidat homini. nihil prohibet ambos habere iustitiam cum neutrum habeat. sed tamen tria in eis eadem omnino inconueniens videbitur esse. accidit hoc quod patientiam et debilitatem habeat. ille autem fortitudinem et luxuriam. ambo enim iustitiam et iniustitiam. nam si iustitia patientiam et fortitudo est. iniustitia debilitas et luxuria erit. Et oino per quod est argumentum. quoniam non idem sunt pres et totum omnia utilia ad hoc quod nunc dicitur est. videtur autem quod sic definit pres toti eadem esse confiteri.

Hic est quartus et ultimus tractatus. In quo postquam per se dicitur interimere definitionem totius. ut in icon tractu. tunc interimere definitionem totius. integrali tractu et physici. et proprie hoc facit in homogenijs. Et diuidit tractatus iste in duo capitula. In primo ostendit quod interimitur definitio totius integralis respiciendo ad pres et in secundo docet idem respiciendo ad formam positam. tunc hoc ponit aliqua generalia documenta ad interimendum definitionem. Primum capitulum diuiditur in tres pres. primum quod est triplex definitio totius integralis. Quod est dicens hoc esse hoc. ut cum pres totius ponuntur in recto. Alia est quod dicit hoc esse ex his. et est quoniam pres totius ponuntur in obliquo. Tertia est quod dicit hoc cum illo. et tunc ponuntur pres in recto et obliquo simul. Quo ad primum ponit philosophus talem considerationem si definitur totum integrale per suas pres politas in recto sequitur quod definitum inest et ambobus in definitione positus. et tamen neutri illo inest. sed hoc est inconueniens quod idem inest utriusque. et tamen neutri inest. Exemplum est. ut si definiatur iustitia ut totum integrale quod est patientia et fortitudo copulatiue. et sint duo homines. et uterque eorum habet alteram istarum virtutum. sic quod unus sit patientis et alius fortis et non patientis. tunc sequitur quod ambo essent iusti eo quod illi habent iustitiam sicut integra. quia fortitudinem et patientiam ex quibus integratur iustitia. et uterque simul habet iustitiam. ita quod uterque sit non habet eam. quia sicut iustitia et patientia et fortitudo. ita opposita eorum sunt timiditas et patientia et luxuria. sunt integritas iustitiam.

Si autem dicatur quod non est inconueniens quod aliquid diuersum sunt opposita. eo quod unius patientia et timiditas quod non est inconueniens. et alteri fortitudo et patientia. quod uterque non est valde inconueniens. eo quod in alijs sic accidit. et opposita diuersa. sicut in filiis nihil prohibet aliquid duos albos filios hinc vineam unam comedere. ita quod neutrum per se habeat eam. Ad hoc respondetur. per reducendo ad maius inconueniens. quod quod sequitur quod tria illa eadem inest. quod positum quod vult eorum beat patientiam cum timiditate et alterum fortitudinem.

Decima

Ultimus tractatus

Sextus liber

cum impantia . tunc scilicet quod quilibet eorum habet iustitiam r iniustitiam . qz sicut per tempantiam habet iustitiam ita p timiditate bz iustitiam qz iustitia e bz b co/ pulatietpantia . s . r fortitudo r qdlibet eoz e ide iustitie eo qz te quolibet eoz pdicant in recto Et eodem mo iustitia est bz hoc ita qz diuisim pdicatur de ipsis nam si iustitia est spantia r fortitudo tunc iniustitia e timiditas r luxu ria siue intemperantia .

Maxime aut puenientiores sunt rones in quibz manifesta e ptiu ppositio . velud in domo r in alijs talibz palam em qm qui sint ptes nihil phibet totum non esse . quare no idem ptes totu .

Hic p . reducat ad magi conueniens dices qz sic definites necesse est pteri qz ptes integrales diuisim sint eidem totu qz alias non pdicaren f in recto de toto Sz hoc est falsuz vt manifestum est in toto integrali heterogenio vt manifestu est qz definitio totu pssit i ppone oim ptium . r no in qli bet sigillatim vt in domo r filibz totu heterogenijs Quia manifestu est si no sit ptes necesse est totu no esse b eregione si no est totu no scilicet qz no sint ptes . qz non exite toto nihil phibz pte esse vt destructa domo no phibitur fun/ damentum esse vel parietem . r ex hoc patet qz diuisim ac/ ceptenon sunt eadem totu

Si atq no hoc sed qd ex his e dixit esse qd definit . Primu ad dem psideradu si nihil na/ tu est fieri ex his q dicta sunt . qdam em sic se habent ad seinuicem . vt nihil ex eis vnuz qd fiat . vt linea r numerus .

Ista e scda ps capituli In qua p . pot octo psidera/ tones qn definitio dicit hoc esse ex his / Pria est si totum integrale definit p ptes ex qbz no est natum fieri vnuz de finitio est interimenda r sic habent se linea r numerus ad inuicem . qz ex talibz nullo modo potest fieri vnum

Ampli si definitu quidem in vno aliquo natu est pmo fieri . ex quibz aut dixit ipsuz ee no in vno nata sunt fieri pmo . sz vtrunqz in vtroqz palam aut qm no erit ex his illud . in quibz em partes r totu necesse est inesse . quare no in vno totu pmo sed in pluribus .

Hic poit scdam psideratdem q est ista . si totum inte/ grale aptum natu est ee in aliquo sbiecto pmo r ptes p quas definit non b vna est in alia talis definitio est inte rimenda Cuius ratio est . quia in toto integrali non est totum aliud pter ptes ergo necesse est totum r ptes in eidem esse . r ergo non est totum i vna pte pmo . si om/ nibz p rebt i iunctiones aggregatis Quia ee totu in/ tegrale psistit i pluribus sicut esse tomus in fundame/ to pte recto r alijs vnitis .

Si atq ptes r totu i vno aliquo pmo . Psi deradu si no i eoz sz i altero totu . r i altero p tes na i quo totu i illo r ptes ee videt Rur/ sum si totu sit iterimut ptes . ecotrario ei oz ac cidere ptes pemptis pimi totu . toto vero p empro no necesse est r ptes perimi .

Hic poit tertia psideratdes q est ista si totu integrale re/

finiatur ex talibz ptes q interimunt ad interemptions totu . non valet definitio . qz ecouerso fieri d3 sz qz ptes i/ tereemptis interimunt totum r non econtra

Aut si totu quide bonu vel malum ptes aut neutrz . aut ecotrario ptes quide bonel male totu aut neutrz . na neqz ex neutris pos/ sibile bonum quid vel malum fieri . neqz ex malis vel bonis neutrum .

Quarta

Hic ponit quartam considerationem r est si totu ite/ grale sit simpliciter bonum vel malum ptes autem non sunt simpliciter bone vel male s neutre tunc iterimenda est definitio Quia nihil habet totum de bono vel malo ni si a suis partibus Et econtra si ptes sint bone vel male r totum s neutrz est itez interimunt definitio . qz boitas ptium in forma tota consistit . r qz ex bonis partibus non fit malum totum nec econtra .

Et si magis quide alterz bonu qs alterum malu . qd aut est ex his no magis bonum qs malu . vt si ipudicitia ex fortitudine r fla opio/ ne magis em bonu fortitudo qs malu falsa opio . oportet gr qd ex his e sequi illud qd magis e . r esse . vel simplr bonu vl mag/ bo nuz qs malu . Aut hoc quide no necem nisi vt truz sit p se bonu vel malu . Vltia em effec tiuoz p se quide no sut bona p mixta quidez qbusda sint bona . aut ecotrario vtruz qd de bonu p mixta aut mala vel neutrz . Maxime aut manifestu in sanatis r egrotatis na qdaz medicamentoz sic se hnt vt vtruz qd sit bonu Si autem ambo dentur mixta mala

Quinta

Hic poit quinta psideratdes Si totu itegle sit mag/ bo nu qs ptes . l . est definitio est iterimenda . qz vt si ipudicitia di cat itegrari ex fortitudine r fla opione . tal definitio est ite/ rimenda . qz fortitudo bz maiorz r oes toi qs falsa opio ma li Et fortitudo bz maiorz r oes toi qs ipudicitia . rorum qz qd d3 ex his seq illud qd e bo . ita qz totu sit simplr bo/ ma q sit mag/ bo nu q malu . r cu ita no sit manifestuz e qz ex his male definituz e . Et bz ista psidera/ nitate i his i qbus vtruz qz pponenti retiet sua ppuia neutre In alijs atq i tenz Quia septi ptigit qz vtruz qz p mixtoz p se sepati sit bo/ r qz p mixta sint mala pte alcardez qua ex se iuice patit / sic vnu p se e bo/ r sac snt p se sepati et e bo/ r tu sit co mixta s mala . qz generat lepra l alia egritudiez Et sile est i oibz medicis poit r p mixte . egrotatis r sanatis . q/ da e medicamentoz sic se hnt vt vtruz qz pponenti p se se/ pati accepti sit bo/ . sit at mixta s mala cum vtruz sit bonum vt patuit in exemplo pdicto .

Rursum si qd ex meliore peiore est . no est totum peiore quidem melius . meliore autez peius Aut nec hoc necessarium nisi p se sint ex quibus coponuntur bona . Nam in his q p se sunt bona . nihil prohibet totu non fieri bonu . vt i his que modo dicta sunt .

Sexta

Hic ponit sextam considerationem q est ista qn ch/ qz definitio aliquus totus integralis dat p aliqz ptes

quar vna e melior alia prior tunc si refinitu totuz non est meli' priori pte r pri' meliore pte refinitio est interi menda. Aut forte aliqs dicit instas p considerationem qd hoc no tenet nisi i his q p se bona l mala p se appeteda vel fugienda sicut quib' pponit' bona. Naz i alijs q p se r separi bona sicut sanatia vel inuatiua bonoz / nihil pbi bz fieri no bo' vt i his medicis pposit' q stati dce fuerit. Et q' est. Aristotiles de te regimie dnoz q vniu p se est bo' r lac p se est bo' r sil' mixta gnan' lepra. Nec igit co siderada sicut pposito sz q ppat' p'rib' p'siderada sicut q' totum pposituz de hoc vel hoc r hoc ex his.

Ampli' si vniuocū ē totū alteri. nō oī em velud nec i syllabis. nulli em lrāz ex quibus pponitur syllaba vniuoca est.

Septima consideratio

Hic ponit septimā p'sideratōem q' est ista si totū integrale p'dicat vniuocē. i. noiet rōne te aliq' p'tiuz p'ponētuz rē / finitio ē interimenda. Et p'bi est te syllaba. Syllaba ei p'ponit' ex lris tanq' ex p'rib' iteg'lib'. tū nulla lrāz p'di catur te syllaba vniuocē. Quia i heterogenijs id est i his in qb' ptes hnt formas diuersas a toto rōm' ē syllaba

Ampli' si nō dixit modū p'pōis. nō ei sufficiens ē ad agnoscendū dicere ex his. non em qd ex his ē singuli suppositoꝝ subnāz vt i do mo nō ei si quolibz mō p'ponāf hec dom' ē.

Octava consideratio

Hic ponit octauā p'sideratōem dicens si refinitio totius integral' ex p'rib' in obliquo nō refinit modū p'pōis qualis p'stituit totū ex p'rib' interimis refinitio. Quia si quolibz modo ptes puenientes ad p'ponem constitunt totum r ergo nō sufficit ad noticiā rotius integral' q' sciatur q' ipsum sit ex p'rib' sed oī scire qualis totum in forma r figura sic vel sic p'stitutum est ex illis sicut patz in tomo non em dom' est totū p'positum ad formā dom' si quolibz modo ptes ex quib' est p'ponantur. sed oportz q' p'ponantur ad figuram rebitam.

Si aut hoc cum illo assignauit p'mū qdē dōm' qm hoc cum illo aut hoc ad illud dici tur aut hoc ex illis. Nam qui dicit mel cum aqua vel mel r aqua dicit. vel qd ex melle et aqua quare si quilibz eoz q' dicta sunt idēz p'hibetur esse hoc cum illo eadē p'ueit dice re q' ad vtrūq' eoz dicta sunt prius.

Hic ponit Terza pars illius capituli

Ista est tertia ps istius capituli in q' p'ba docet inte rimere refinitionem totius integralis dicentem hoc ē cum illo. id est q' datur p' ptes in recto r obliquo positas. Et p'mo respiciendo ad modos cōes dicētes hoc ē cuz illo. Secōdo respiciendo ad modos p'pōis. Tertio respiciendo ad vnum modū imppriū. Et ponit p'mo ta lem p'sideratōem. Si refinitio totū integral' dat per p'tes dicentes hoc ē cū illo. id est p' ptes aliqs positas i recto r aliqs positas i obliquo. b' contingit multipliciter.

Quia aut dicit b' cum illo. aut b' ex illis simul mixt'. Exemplum est vt hydromel qd est mel cum aqua l mel r aqua dicit id qd est mixtuz ex melle r aqua. r ergo si qd litet duoz p'hibetur idem esse totū refinito. sicut refinitio r refinitum sunt idem. tunc pueniet vel continget eadem dicere q' ad vtrūq' eoz siue contra vtrūq' illorum p'us habitis dicta sunt

Amplius diuidenti quociens dicitur ab teꝝ cū altero cōsiderandū; si nullo modo b' cū illo. vt si dicitur alteꝝ cū altero. aut in ali quo eodem suscepibili. velud iustitia r forti tudo in anima. aut in loco eodē. aut in tēpo re eod' nullo aut modo sit vez qd dcm est in his manifestū qm nullius assignata definitō si nullo mō hoc cū illo est. Si aut diuiso quociens dicitur cū altero vez erit in eodēz tpe vtrūq' eē p'siderandū. si ptingit nō ad idem vtrūq' dici. vt si fortitudinē audatiā cum in tellectu recto definiuit. ptingit em audatiāz quidem habere fraudandi. rectū aut intelletū circa sanatiua. sz nō fortis qui in eod' tpe hoc cū illo bz. Ampli' si r ad idem abo dicū tur vt ad medicinalia. nihil em p'hibz audatiā r rectū intelletm habere ad medicinalia. sz tū nec sic fortis q' b' cū illo bz. neq' ei ad alteꝝ corū vtrūq' oportz dici. neq' ad idem quidlibet. sed ad fortitudinis finem. vt ad p'lioz p'icula. aut si quid magis huius finis.

Hic ponit p'sideratōem specialem dicens q' p' distinguēduz ē quot mōis dicitur cū altero. Et b'dit q' p' dicitur cū altero. q' ē secū i eod' suscepibili siue s'co. sicut fortitudo r iustitia i aia. Secōdo dicitur cū altero i eod' loco. Tertio dicitur cū altero i eod' tpe. Quarto est vnu p'p' mod' quo vnu dicitur cū alio. q' vnu est p'p' alteꝝ vt cā r iste non reducitur ad aliqū d'cōꝝ mōꝝ. Cōsideranduz est ergo si refinitio totū integralis dicat b' cū illo aliq' istorum modoz. r si nō refinitio ē interimēda. Si vero f'm assignata refinitioē totius integralis vez sit hoc ē cū illo f'm illum modum quo b' cum illo dicitur eo q' vtrūq' est in eodem tpe. tunc p'siderandū est si vtrūq' istoz non referret ad idem sic ad finē. Et q' est vt si q' dicat forti tudinem cōaudatiā cū intellectu recto. manifestum em est q' audatiā r intellectus rect' non ad idem referuntur q' contingit habere audatiā fraudandi ita q' referatur ad finem hunc qui est fraudare aliqū. rectum vero intel lectum non contingit ad b' se habere sed in medicina. cir ca ea q' ratione siue recte sunt sanatiua siue sanantis esse ctia sine fraude. r ideo non est fortis qui in eodem tpe habet b' cum illo b' est audatiā cum recto intellectu. Amplius si etiam retur q' ad idem ambo referuntur vt ad medicinalia. nihil ei p'hibz audatiā b're i dādo p' bar matias. i. medicias laparias r itellectm rōn' i p'fectōe ea rūs b're tū ē fort' q' i eod' tpe b' cū illo bz i medicinalib' nec ad alteꝝ eoz vtrūq' illoꝝ q' vnu cū alio est in eodēz oꝝ dici. nec quidlibz si oꝝ vtrūq' dici ad p'p'riū fortitudinis finem. vt ad p'lioz p'icula aut si ē mai' p'iculi q' p'lioz r ad b' nō referret audatiā cum intellectu recto

Quedam autem sic assignatoꝝ nullo mō sub dictam cadunt diuisionem. vt si ira tristitia est cum opinione deficiēdi. Nam quan doq' ppter huiusmodi opinionez tristitia sit

Sextus liber

hoc vult assignare. ppter h autem fieri aliquid
nō est idem ei qd est hoc quidem cum illo s3
nullum ditorum modorum

Hic p dicit q pter pdictos modos est vn q non cō/
phēditur s3 pdictis quo aliqd dicitur esse cū illo ita scz
vt dicitur h cum illo qm vnū ē ppter aliud vt ppter cās
Ex est vt si dicitur ira tristitia cū opinione p trarij to/
loris illati vel ppter opinionē ab iferēti molestiā. Quia
qng ppter opionē reficiēdi h mōi tristitia fieri sic vult sig/
nificare in tali sensu acceptū h cū illo qd est ppter fieri a/
liquid. r non est idem ei qd est hoc esse hoc fm tres mōs
pdictos.

Rursum si hoz ppositōem dicit. totū at
vt aie7 corpis ppositōem aialis p mū quidē
p siderādū si nō dicit qlis ppositio. velud si
carnem definiens aut os ignis aeris r terre
dicit ppositōem. nō em̄ sufficit ppositōnem
dicere. sed r qualis. r q est ppositio determi
nādum. nō em̄ quolibet modo ppositis his
caro sit. sed sic qdē ppositis caro sic vero os
videt aut ee neg3 oino ppositio ni idē neur3
roz q dicta sūt. Lōpōsitioni ei om̄i dissolu
tio p traria dōtō7 at neutri nihil. Amplius
sūt ē verisile om̄e ppositū p pōem ee vl nullū
aialū aut singulū. cū sic ppositū nō est ppo
sitiō. neg3 alio7 vllū ppositoz ppositio erit.

Istud est scdm vltimū capituluz istuz tractatus In q
p pbs docet iterimere refinitōes tota integralis respiciēti
to ad pōem priū Et h3 duas ptes. In pua pte facit
qd dcm est In scda ponit aliqua documēta Quo ad p
mū pōit duas p sideratōes. Pua ē. si aliqs refinitēs totuz
integrale dicit totū ee hoz ex qb p pōit h est p pōes ptiū
r nō retemiauerit qual sit p pō peccat. vt si quis carnem
refinitēs dixerit carnē ee p pōes ignis aeris aq r terre toe
nō sufficit. s3 oz addere qual sit p pō. Quia nō ex his qlitet
mō p pō sit caro. s3 pōi7 ex his reduct ad epamētū mē/
diū in tactu. Quia ex his aliē dispositū sit os. Q at nul
lum talū p pō sit p pō. pbat p. duabus rationibus
Pua ē. om̄i p pōi siue fuerit p naturā siue p artē dis
solutio est pna. h ditor p pōsitor integraliū nihil ē ptra
riū. Quia nulli s3 stātie est aliquid p trariū. g nullū ppo
sitor integraliū ē p pō. Scda rō ē. sic est i vno ppositoz
ita ē in oib7 alijs. h singulū aialū ē p pō. ex cozper aia. et
nō nullū aialū ē aliq p pō. g sic ē in oib7 alijs ppositis.

Rursum sicut i aliquo nata st' ee p traria. de/
finiuit at p alterutz palā qm̄ n̄ definiuit Si
at nō ples eiusd accidēt refinitōes ee quidē
mag' ei q p h. q̄ q p alre7. definiēs dicit. eo
q sūt vtraqz nata st' fieri i eod. Tal' at ē aie
definitio si aia ē substātia discipline suscepti/
bilis nam similiter r ignorātie est susceptibil'
Hic pōit vnā p sideratōes dices si i aliquo pposito st' na/
ta egr ee pna. r refinitēs ppositū refinit ipz p vnū pna
r nō de totū vnū ē p pō. r iterimū refinitio
Si vero aliqs illi p tradicat. p. reduct ad icōuēns di/
ctā. q tunc ples erūt refinitōes eiusdē. Quia q rōne refi

nitur p vnū p trariū. eadem rōne refinit p reliquū. ex
quo vtrūqz p trariū natum est ee sūt in eodem pposito.
Et g non v3 refinitio quā quidā dicit ee aia. vt dicitur
aia est substātia susceptibil' discipline. Quia egr est igno/
rātie susceptibil'. r sic ee refini' p ignorātiā sicut pter
disciplinā.

Oporet at si nō ad totā habeat aliqs cor
nari refinitōes. eo q nō euidēs sit tota ad a/
liquā ptiū conari. si sit nota. r nō bñ videat
assignata. nā pte iterempta r tota definitio
iterimū. Quēcūqz aut obscure sūt refinitōnū
corrigētē pfirmātē ad iudicādū aliquid et
habedū argumēta sic p siderare. Accesse est
em̄ rñi aut suscipere qd sūptū est ab interro
gāte. aut eūdem declarare quid est qd osten
sum est in definitione

Ista ē scda ps istuz capituluz finalis in qua. p. pōit qtu/
or idoneitates siue documēta fuentia circa iteremp/
tionem refinitōis. Pua est si opponēs non habet argu
mēta ptra totā refinitōem d3 conari ptra aliquā p ptem
puta ptra gen' vl cōtra dīām si illa ps sit nota. qz itēmp
ta pte iterimū tota definitio. Quia itēmptra pte nō
dicit totum esse rei. Scdm documētū est tbi (Quēcūqz
autē) et est istud q oz rñtē explanare qcūqz st' obscura i
refinitōnez p disiunctōes formare. r sic p siderare argu
mēta quib' pte refinitio iterimū. Quia necē est q rñs cō
cedat o pponētī assumptuz. pposituz p opponētēz aut re
clarare id qd est obscuruz in refinitōe assignata

Amplius quē admodū i cōuētōnib' solēt
inducere legē. r si sit melior q iducit iterimū
āteriorē sic r i refinitōnib' faciēdū. r refinit
tio alia ferēda. nā si videtur melior q̄ prior. r
magis maifestū est qd refinit. palā qm̄ iter/
empta erit q̄ posita est prius. eo q non sunt
eiusdem plures definitiones.

Hic p pōit etū documētū dices q oz i talib' fieri sicut i
p uētōnib' legū in qb' p' lex aliq iducit r tēn si ppter ca
sus emergētes occurrat lex aliq meli' est sic p scda3 in
terimere āteriorē abzo gādo eam p scda3. Sic et in defi
nitōib' faciēdū est q si pma assignata ferat alia melior
illa. ita q p eā mag' iudicet refinitū r maifeste. Palā ē q
iterempta erit ea q̄ pus posita ē meliore illa scda scz af
signata. eo q p eā mag' iudicet r maifeste refinitū. r sic
palā est q iterempta erit q̄ pmo loco posita est p scdam
qz non sunt vnus plures refinitiones sed vnica sicut vnū
cum est refinitum.

Ad oēs hō refinitōes nō mīmū elemētū
ad se dirctē definire. ppositū aut bñ dictā de/
finitōes resumere. Accē est ei velud ad exem/
plū p sideratē r quod min' est his q oz hre de
finitōem. r qd appoitū ē supflue inspiciere. qre
argumēta magis abūdare. Ergo q̄ circa de
finitōes sūt i tācum dicatur

Hic pōit quartū documētū ad ēminādū pblemā refini/
tionis dices q nō mīmū elemētū siue p n' ad ēminādūz
gnālē refinitū refiniēdū est q oz refiniētē dirctē s3 sūbān

Secunda pars istuz capituli
in qua ponuntur Dec
mentis

Secundū

Tertū

Quartū

Topicoꝝ

quiditatem refutare illud qd̄ p̄p̄ostituzē . r̄ definitiōes sic assignatā resumere diligēt cā examinare h̄z artē refiniendi sicli q̄s aliqd̄ artificiatōꝝ iert ad exēplar h̄z qd̄ sc̄m̄ est r̄ p̄ illd̄ iudicij an bñ sc̄m̄ sit . Et videri vidēdū ē an refiniēat i se aliqd̄ sup̄fluū l̄ dimittit q̄ tūc potuit aliq̄s maḡ abūdicare argumēt . Tūc p̄r p̄ epilogat dicit q̄ ex dicit̄ sufficient̄ maifestā sc̄ia q̄ p̄currunt ad em̄inādūz p̄blemata definitiōis Et tantūz r̄ sexto libro

Tū āt id̄ aut diuersuz . s̄m̄ p̄ncipaliorē eoz q̄ dicit̄ sunt de eod̄ modū . dicebat̄ur em̄ p̄ncipaliter id̄ q̄ nūero vñū . Iste ē septim̄ l̄iter topicoꝝ . In quo postq̄ p̄ r̄ em̄iauit d̄ p̄blemate d̄ finitiōis

om̄ia q̄lit̄ . s̄ ip̄z sit iterimēdū . p̄r d̄m̄iat d̄ an̄exo eiusdez sc̄z r̄ eod̄z diuerso . Et p̄tiet lib̄ iste v̄m̄ tractatū q̄ diuidit̄ in tā capla . In p̄ cā oñt̄ q̄lit̄ iterim̄ . p̄blemā d̄ eod̄ r̄ diuerso p̄nēdo p̄sideratōes q̄b̄ aliqd̄ d̄r̄ cē id̄ alci l̄ diuersuz . In sc̄do reuertit̄ ad d̄ finitōes p̄nēdo locos r̄ p̄sideratōes q̄b̄ p̄struēda ē d̄ h̄ . p̄ locos ei p̄ q̄s p̄ se iterim̄ d̄ finit̄ p̄ accis et p̄struit̄ . In p̄ finalr̄ p̄pat̄ locos ad locos r̄ p̄blemā ad p̄blemā p̄s facilitatez r̄ difficultatē oñs q̄ p̄blemā d̄ finitiōis ē facillie r̄struēdis . r̄ difficil̄ p̄struēdis . Quo ad p̄m̄ . p̄ p̄nēdo itentū suū d̄r̄ v̄tz aliqd̄ sit id̄ alteri l̄ diuersuz ab eo . nō qd̄ q̄lit̄ s̄ h̄z p̄ncipaliorē m̄o . d̄uz qd̄ ē id̄ q̄ ē id̄ nūero l̄ diuersuz . q̄ tale id̄ l̄ diuersuz p̄tum adiūctuz d̄ finitiōni est . it̄empto ei eo q̄ ē id̄ iterim̄ d̄ h̄ . q̄l̄t̄ p̄struat̄ illo p̄struēdo . d̄m̄ ei est i p̄bit̄ in p̄mo libro q̄ p̄ncipaliter idem . est idem numero

Cōsiderādū ex casib̄ r̄ piugat̄ r̄ opposit̄ nā si iusticia id̄ ē fortitudinī r̄ iustus forti . et iuste fortiter .

It̄cop . p̄t̄ quattuoz p̄sideratōes cōes ad em̄inādūz p̄blemā d̄ eod̄z diuerso . P̄ria ē respiciēdo i piugat̄ . sc̄da respiciēdo ad oppoita . t̄tia ad ḡiatōes r̄ corruptiones . quarta p̄s id̄ r̄ diuersū aliqd̄ d̄m̄ i sup̄latio . P̄ria p̄sideratō ē si v̄m̄ p̄ncipale ē id̄ cū altero p̄ncipali tūc piugatū et l̄erit id̄ piugato . r̄ silr̄ casus vñi cū casu alteri . Et re gione si p̄ncipale nō est id̄ p̄ncipali . nec piugatū cū cōiugato . nec casus cū casu . Et est vt si iusticia ē id̄ fortitudi sic p̄ncipale p̄ncipali . r̄ iustuz forti sic l̄umptuz l̄umpto siue piugatuz piugato r̄ iuste erit id̄ q̄ fortit̄ . r̄ si nō ē id̄ v̄m̄ p̄ncipale alteri nec sup̄tū sup̄to nec cas̄ casui erit id̄ .

Silr̄ āt r̄ opposit̄ . nā si hec ead̄ . r̄ opposit̄ tā his ead̄ h̄z quālibz d̄cāz oppōnū . nihil ei d̄it̄ h̄ l̄ h̄ oppositū sumere . eo q̄ eadem sunt

It̄cop . p̄t̄ sc̄das p̄sideratōes q̄ est ista si sint duo quoz verit̄z h̄z oppo . si tunc opposita eoz sint ead̄ . r̄ illa sunt eadem . r̄ si illa nō sunt ead̄ nec ista s̄ h̄ ead̄ s̄m̄ quēlibet modū oppōnis . ḡialit̄ ei nihil differe h̄ic vel illū modū oppōnis sumere ad p̄bandū q̄ eadem sint opposita q̄ sequit̄ s̄m̄ omne genus oppositionis .

Rursū in effectiuis r̄ corruptiuis r̄ ḡiatō nib̄ r̄ corruptōib̄ . r̄ id̄ ex his q̄ silr̄ se h̄nt ad alterut̄z . nā q̄cūq̄ simplr̄ ead̄ r̄ ḡiatōes eoz r̄ corruptiones eoz et effectio r̄ corruptio

It̄cop . p̄t̄ t̄tia p̄sideratōes ē ista . p̄siderādū ē i effectio r̄ oino i ḡiatōib̄ r̄ corruptōib̄ . r̄ oino i his q̄ silr̄ se h̄nt h̄z p̄portionē ad alterz siue ad iuicē p̄p̄ . Nā q̄cūq̄ simplr̄ silr̄ eadem nōie l̄ nūero l̄ definitiōne . illoz et ḡiatōes s̄nt eoz r̄ effectio r̄ corruptio eoz et silr̄ eadem . Et ex ista consideratione p̄b̄s quarto metaphysice . p̄bat̄ ens r̄ vnus ē eadēz dicens q̄cūq̄ eadēz ḡiatione ḡiant̄ . r̄ eadēz corruptione corruptūnt silr̄ ead̄ . h̄ ens r̄ vnum silr̄ m̄ōi igit̄

Cōsiderandū aūt r̄ quoz alterz maxime dicit̄ur quodlibet . r̄ si alterz ip̄m h̄z idē maxime dicit̄ . Sicut Xenochrates beatā vitam r̄ studiosam assignauit ead̄ . eo q̄ oim̄ vitarum maxie eligēda studiosaz beata . vñū ei maxie eligēdū . r̄ maximū silr̄ . r̄ i alijs h̄m̄ōi . Dz āt vtrūq̄ vñū numero esse qd̄ dicit̄ maximuz r̄ maxie eligēdū . Si aūt non . nō erit oñsū qd̄ idem . nō necm̄ ei si fortissimi grecoꝝ silr̄ pelo ponij r̄ lacedemonij . eosdem ē peloponios r̄ lacedemonios . eo q̄ nō vnus nūero peloponius r̄ lacedemoni . sed p̄tingit̄ qd̄d̄ alterz ab altero contineri necessario . vt lacedemonij r̄ peloponijs . Si aūt non accidit̄ seip̄is inuicem meliores . si non continēt̄ alteri ab alteris . non omnibus reliquis s̄nt meliores . Similiter aūt r̄ lacedemones necesse est meliores esse peloponijs . nā r̄ isti omnibus silr̄ meliores . quare seinuicē meliores s̄nt . maifestū ḡ q̄m̄ vñū nūero oz eē qd̄ optimū r̄ maximū d̄r̄ . si dz id̄ oñd̄i . p̄pter ead̄ r̄ xenochrates nō assignat̄ . n̄ ei nūero ead̄ br̄ā studiosa vita . q̄ re non necm̄ candā eē . eo q̄ ambe maxie eligēda . sed altera ab altera continetur

It̄cop . p̄t̄ q̄rta p̄sideratōes dicit̄ q̄ p̄siderādū ē p̄ magis r̄ min̄ . r̄ p̄cipue i sup̄lō q̄du . q̄ qd̄ p̄ sup̄ ab ādātā d̄r̄ vñi soli p̄uit̄ . Cōsiderādū i ē si duo sit̄ q̄p̄ alterz d̄r̄ aliqd̄ maxie siue i sup̄lō . si tūc alterz a p̄ d̄r̄ max̄ i sup̄lō . h̄z id̄ accis se . q̄ illa n̄ silr̄ ead̄ . sic xenochrates bonā r̄ studiosā vitā assignat̄ siue p̄bauit id̄ eē id̄ nūero . eo q̄ oīs vitāz sit maxie eligēda r̄ maxia i uitatez dignitate . Silr̄ āt ē i alijs v̄m̄ ei ē maxie eligēdū . si vita br̄ā . Corrigit̄ t̄ia istā p̄sideratōes . p̄ d̄m̄s q̄ ad h̄ q̄ p̄t̄ q̄ sit maxie idē oz q̄ sit id̄ nūero q̄ d̄r̄ maxie eligēdū . Si āt ita nō dicit̄ur q̄ oz eē id̄ nūero seq̄ q̄ nō erit oñsum q̄ sit simpliciter idem . nō ei ē necm̄ si fortissimi grecoꝝ peloponijs r̄ lacedemonijs . ita q̄ pelopoma sit sic p̄uicia . r̄ lacedemonia sicut ciuitas in illa p̄uicia . q̄ tunc peloponij r̄ lacedemonij sint id̄ nūero . eo q̄ lacedemonij r̄ peloponi nō silr̄ idēz nūero . h̄ necē est vñū p̄t̄ieri s̄b̄ altero . q̄ sic totū p̄t̄iet p̄t̄ē sic lacedemonijs a peloponijs p̄t̄inēt̄ . Si āt sic dicit̄ seq̄ tur siue accidit̄ seip̄os fortiores eē seiuicē . Qd̄ sic oñd̄it̄ ref̄ q̄ lacedemonij sit fortissimi . ḡ silr̄ fortiores peloponijs . Silr̄ ref̄ q̄ peloponij sit fortissimi ḡ silr̄ fortiores lacedemonijs . h̄ si silr̄ fortiores peloponijs erit fortiores sapiē Et h̄ se . si nō p̄t̄ient̄ alteri s̄b̄ alteri . r̄ sic seq̄ q̄ h̄ q̄ vtr̄iq̄ oib̄ reliquis a se sunt fortitudine meliores . p̄t̄ qd̄ sequit̄ur q̄ seinuicem s̄nt meliores qd̄ est iconueniens

Quatuor p̄siderationes . sc̄ Notant̄